

Col·laboradors en virtut de l'amor

Aquest diumenge se celebra la Jornada per al sosteniment econòmic de l'Església

La Jornada de Germanor, que se celebra a les vuit diòcesis catalanes i que a la resta de l'Estat espanyol es coneix com el Dia de l'Església diocesana, torna enguany a fer una crida a la consciència eclesial. Els creients són convidats de nou a participar en el sosteniment de l'Església perquè aquesta pugui continuar portant a terme totes les seves funcions i activitats pastorals i caritatives. Més que una exigència de la fe, l'aportació dels fidels hauria de ser-ne una conseqüència. La conseqüència de qui se sent agraït per haver rebut la fe i de qui la viu en l'interior de l'Església.

Des del 1982, totes les diòcesis catalanes s'uneixen cada any per a aquesta campanya sota el nom de Germanor, que vol recalcar la unió entre diòcesis germanes que criden conjuntament a la solidaritat dels seus membres. L'ideal, no obstant això, continua sent el de la subscripció o l'entrega d'una quantitat fixa de diners. Seria el més lògic, el més raonable en unes persones que, en virtut del seu amor per l'Església, se senten corresponsables del seu finançament i hi aporten part dels seus ingressos. De totes maneres, fins que aquesta opció no es faci més generalitzada i real l'Església continuarà insistint en moments puntuals com aquest perquè els fidels col·laborin generosament en el seu sosteniment.

Pàg. 2, 3, 5 i 6

Estudi literari del Gènesi

Pàg. 20-21

20 anys de diaconat permanent a l'Església espanyola

El 8 de novembre del 1980 Lluís Nadal Padró va ser ordenat diaca permanent a la diòcesi de Barcelona i es convertia en el primer diaca permanent de l'Església espanyola. Avui a les diòcesis espanyoles n'hi ha 200, i 64 corresponen a Catalunya. Per commemorar aquests

vint anys els diaques catalans han celebrat diversos actes: una trobada familiar interdiocesana, un sopar de germanor i una eucaristia presidida pel cardenal Ricard M. Carles per donar gràcies per la tasca que fan els diaques a la diòcesi.

Pàg. 18

El llibre de la Paraula de Déu, la creu i el ciri pasqual, símbols destacats en la celebració jubilar. Foto: Daufl

Jubileu diocesà a Tortosa

Comunió, unitat i missió van ser els sentiments que es van fer presents el 29 d'octubre en el Jubileu diocesà de Tortosa. La catedral, en la persona del bisbe Xavier Salinas, va acollir 400 pelegrins, membres majoritàriament dels consells pastorals i d'economia en l'àmbit parroquial, arxiprestal i diocesà. Els acompanyaven una cinquantena de preveres. Com a monició d'entrada, el vicari episcopal d'Apostolat, Mn. Josep L. Arín, va destacar que aquesta peregrinació simbolitzava la corresponsabilitat eclesial entre els sacerdots, els religiosos i els laics, cosa que es feia visible en una gran cinta que unia els presents amb el Crist mort i resuscitat. En efecte, vora l'altar es contemplaven tres símbols ben significatius: el llibre de la Paraula de Déu, la creu i el ciri pasqual. Dos dels moments més impactants de l'eucaristia van ser, en primer lloc, el cant del Credo seguit de les pregàries, mentre tota l'assemblea sostenia una cinta amb les mans i especialment amb el cor, i, en segon lloc, va ser la pregària dels onze pelegrins que s'han encaminat en missió a San Pedro Sula, a Honduras.

Pàg. 17

Sumari

Pàg. 7 Roma convertida en Parlament mundial

Pàg. 9 Ucraïna: el viatge més difícil del Papa a l'exURSS

Pàg. 19 Mor el Dr. Isidre Gomà, gran biblista

Pàg. 23 Proposta de Pastoral Universitària per a Catalunya i les Illes

Pàg. 24 Trobada del Secretariat interdiocesà de l'Art Sagrat a Lleida

Editorial

Cristians, també en l'aspecte econòmic

Aquesta setmana se celebra a les diòcesis catalanes la campanya de Germanor, que es coneix a la resta de l'Estat espanyol com a Dia de l'Església diocesana. Es tracta d'un intent de conscienciació perquè els fidels col·laborin econòmicament al sosteniment de les necessitats materials de les seves esglésies.

Malgrat els molts anys que fa que es realitza aquesta campanya, els resultats encara no són els esperats, s'està lluny de l'objectiu prioritari: l'autofinançament, és a dir, el desig que siguin els cristians els únics que mantinguin la seva economia diocesana.

Sembla que encara no ha calat profundament aquesta idea, probablement perquè han de sumar-se molts factors que no ajuden que els cristians tinguin una clara consciència a l'hora d'aconseguir els objectius econòmics fixats.

En primer lloc no podem oblidar la història més recent. No fa gaires anys que l'Església catòlica no tenia cap tipus de problemes econòmics perquè l'Estat proveïa les arquees de l'episcopat amb els béns necessaris. Per sort això ha canviat, el nostre govern ja no és confessional i per tant no té aquesta obligació. Això, que és un gran bé per a la llibertat i la independència de l'Església, s'ha assumit favorablement per part dels fidels des d'un punt de vista polític, però no sempre des del punt de vista econòmic. És a dir, aquests canvis necessiten un compromís més gran de col·laboració econòmica per part dels creients.

En segon lloc, encara circula en molts ambients una idea errònia segons la qual l'Església és rica. Té molts béns, patrimoni i poder, per tant no cal ajudar-la. Aquesta opinió seria comprensible en persones que no són practicants, però no pot acceptar-se en cristians que contempen dia a dia les moltes necessitats pastorals que té l'Església i que no poden realitzar-se per falta de mitjans econòmics. Algunes de les nostres diòcesis no només no són riques sinó que arrossegueu dèficits que sense

ser catastròfics haurien de preocupar a tots els seus membres.

En tercer lloc, costa conscienciar els feligresos de les nostres comunitats que l'Església no és només la seva parròquia. Pot donar-se el cas que una parròquia sigui pròspera econòmicament, però n'hi ha moltes altres que no ho són i necessiten la solidaritat de tots. D'aquí el nom de Fons comú diocesà per esmenar les desigualtats i cobrir totes les necessitats. També pot passar que una parròquia estigui tan necessitada econòmicament que només vegi els seus problemes i no els dels altres i creguin que ells són els únics a passar per dificultats. És fàcil per a un rector dir: «O col·laborem econòmicament o ens caurà el sostre al damunt», però no tant que el sostre que perilla no és el de la teva església sinó el de la diòcesi, o concretament el de les parròquies veïnes.

En quart lloc hi ha qui afirma que hi ha manca de transparència i mal ús dels béns de l'Església diocesana. Els comptes de les nostres diòcesis estan a disposició de tots els fidels, es realitzen auditories i controls externs. Encara així molts que no coneixen aquests números segueixen excusant-se en el fet de no col·laborar perquè no saben on van els seus diners. Fins on pot arribar tanta desconfiança?

En cinquè i últim lloc cal assenyalar un problema més de fons. Som cristians per participar en els actes comunitaris de la nostra fe, en les activitats pastorals de les parròquies i els organismes diocesans, per solidaritzar-nos amb els pobres i els necessitats, i tantes altres coses, però també som cristians en tot allò que afecta la nostra butxaca. D'aquesta butxaca surten molts bitllets per a accions i compres moltes vegades innecessàries, però només surten unes quantes monedes per mantenir la nostra Església. La campanya de Germanor torna a ser un any més un intent de conscienciació profunda dels cristians, que ha d'arribar a tot arreu, també a la butxaca dels fidels.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Francesc Gamis-sans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja, Joan Manel Gutiérrez

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035

E-mail: catcris@idgrup.iber.net

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1:411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 12.480 ptes.

Resta d'Europa: 22.950 ptes.

Amèrica i Àfrica: 28.200 ptes.

Àsia i Oceania: 39.100 ptes.

LA TIRA

Per Pilarín

en primer pla

Germanor, l'experiència de sentir-se Església

■ L'Església celebra el 19 de novembre la campanya per al seu autofinançament

Germanor, que a la resta d'Espanya es diu Dia de l'Església diocesana, constitueix una peça important per al sosteniment de la comunitat cristiana. Com cada any per aquestes dates, es tornarà a demanar als creients

que col·laborin econòmicament amb les seves diòcesis. L'ideal, però, seria que els fidels es comprometessin a donar un tant per cent fix dels seus ingressos. De totes maneres, fins que això esdevingui una realitat més

viva i generalitzada, l'Església continuarà aprofitant campanyes com la de Germanor per insistir que «el que fem és gràcies a l'esforç de tots. Cal, però, que encara fem molt més».

GIRONA

El bisbe convida a la implicació dels laics

En la glossa del Full Parroquial de diumenge passat, el bisbe de Girona, Jaume Camprodon, va preparar la Jornada de Germanor subratllant la responsabilitat que tenen els laics en l'Església. El prelat assegura que el paper del laicat és fonamental per al testimoni i missió eclesial i reconeix que en els darrers anys, malgrat la davallada de la pràctica religiosa, es pot tenir una mirada positiva, precisament, per l'augment de corresponsabilitat.

En aquest sentit el text diu que la contribució econòmica és «un canal de col·laboració» juntament amb compromisos d'una altra mena. Pel que fa als que argumenten que «no s'ha de barrejar els diners amb l'Evangeli», Camprodon respon que és cert que «per fundar una família en l'amor, l'economia queda en segon pla, però és necessària».

Pel que fa a l'aspecte més material, un dels reptes que continua vigent és la recerca de la reorganització de l'aportació de les parròquies al bisbat. A l'exercici del 1998 es van revisar d'acord amb les dades demogràfiques, però s'ha comprovat que no és adequat perquè hi ha altres factors que influeixen en la recaptació de les comunitats com el fet de tenir un mossèn compartit.

En els aspectes més estrictament econòmics cal recordar que en l'anterior exercici el Fons comú diocesà va presentar un dèficit de 15 milions de pessetes, tot i que si s'hi sumen els resultats de les gestions de totes les entitats diocesanes apareix un superàvit d'un milió de pessetes. (G.F.)

TARRAGONA

Conscienciació des de les parròquies

El delegat diocesà d'Economia de l'arquebisbat de Tarragona, Mn. Xavier Reñé, assenyala que la col·lecta de la campanya de Germanor està estancada a la diòcesi tarragonina «ja que des de l'any 1996 la recaptació oscil·la entre els 14 i 15 milions de pessetes». Per sensibilitzar els fidels de la necessitat d'una major col·laboració pel que fa a les aportacions econòmiques, Mn. Reñé creu que és important «la conscienciació, des de les parròquies, en aquest sentit». Amb tot, el responsable de l'economia diocesana creu necessari «fer un esforç quant a la comunicació i seria bo que l'esperit que promou la diada de Germanor es reflectís en alguna jornada més durant l'any». Aquests ajuts també es poden fer efectius quan participen a les celebracions litúrgiques o bé omplint una butlleta de subscripció d'una quota, a descomptar pels bancs, tal com s'indica des de la Delegació d'Economia. (J.B.)

VIC

Col·lecta estabilitzada

Amb motiu de la campanya de Germanor el bisbat de Vic va recollir l'any 1999 deu milions quatre-cents mil pessetes, quantitat que des del bisbat es considera estabilitzada en relació amb el comportament que els resultats quantitius han tingut durant la darrera dècada.

Del l'any 1989 al 1999 la col·lecta de Germanor al bisbat de Vic ha sumat 120 milions de pessetes, sense comptar els donatius fets directament al bisbat. És just recordar que de la quantitat final, un percentatge té com a destí la Conferència Episcopal Tarraconense, que ho destina a despeses pròpies. Aquesta quantitat estava en un 15 per cent fa dos anys i actualment s'ha incrementat amb aproximadament la meitat més.

Al l'anàlisi quantitativa cal, però, fer seguir la qualitativa. Actualment la campanya de Germanor arriba a cobrir les necessitats més elementals de conservació de l'Església, mentre que queden per atendre les noves necessitats d'evangelització, de catequesi i de culte. Coincidint amb la celebració de la campanya Germanor, el bisbat de Vic ha fet públiques les dades de les aportacions al fons comú de cada parròquia de l'any 1999, així com els donatius i les quotes, que sumen un total de 64,7 milions de pessetes. També s'han donat a conèixer els ingressos directes provinents d'altres fonts, com ara els restaurants d'alguns santuaris o el lloguer de terrenys per a la instal·lació d'antenes i repetidors.

Entre els objectius prioritaris del bisbat de Vic hi ha el d'atendre les necessitats dels nous barris urbans donada la nova configuració que han adquirit les ciutats i que s'ha de concretar en locals, sovint polivalents, on s'hi pugui dir missa, però també fer sessions de catequesi o trobades de grups. (F.A.)

LLEIDA

Una economia normalitzada, austera i evangèlica

«Tenim l'obligació de sostenir el que és nostre», diu el bisbe de Lleida Francesc Xavier Ciuraneta, en la seva carta dirigida als seus diocesans amb motiu de la Jornada de Germanor. «El que fem és gràcies a l'esforç de tots», afirma el bisbe tot recordant el lema de la campanya, perquè sense el suport de tothom l'Església no seria una comunitat viva, servidora i acollidora, com volia Jesús.

La diòcesi de Lleida ha presentat el resum econòmic de l'any 1999, que dona un resultat d'un milió sis-cents mil pessetes de benefici. Del capítol d'ingressos destaquen els 400 milions de pessetes d'aportació dels fidels i els gairebé 150 milions d'aportació de l'Estat mitjançant la Conferència Episcopal. En despeses destaquen els més de 300 milions de pessetes en el capítol de funcionament i activitats.

L'ecònom administrador del bisbat, Mn. Josep M. Ginestà, ha manifestat que es tracta d'un balanç consolidat, que permet cobrir les despeses normals de la diòcesi, si bé l'aportació de l'Estat és encara important. Ginestà ha qualificat aquest moviment econòmic pastoral de la diòcesi com la mostra d'una economia normalitzada, austera i evangèlica. Com a novetat el tríptic que serà distribuït per les parròquies per presentar als fidels el resultat econòmic de 1999 inclou nous projectes que la diòcesi efectuarà del 2001 al 2006, com és el cas de la construcció de dos nous temples parroquials, el de Santa Teresa Jornet al barri de Cappont, i el de Sant Antoni Maria Claret, al barri de Balàfia. S'inclou alhora el projecte de l'anomenada Casa de l'Església diocesana, que tindria com a seu l'edifici restaurat de l'Acadèmia Mariana, i construir també una nova seu per a Càritas. (J.C.)

Casa Graupera Artesans del Neuler

d'Enric Graupera Iglesias

des de 1895 a Mataró

VOLEU MENJAR NEULES BONÍSSIMES? TORRONS I MANTEGADES COM ELS D'ABANS?

A Casa Graupera trobareu més de 30 varietats de Neules a escollir, totes amb denominació marca «Q» de «Qualitat Alimentària». Per aquest Nadal, postres per a gurmets. ...i la perfecció es va fer Neula! Primera empresa de Neules amb denominació de «Qualitat Alimentària».

SERVIM A DOMICILI

Casa Graupera d'Enric Graupera Iglesias
a/e: info@casagraupera.com
Tel. 937 550 222 - Fax 937 550 326
C/ Sant Simó, 5 - 08301 Mataró (Barna)

Pelegrinatges i viatges

AMB L'ASSISTÈNCIA
TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

ELS NOSTRES
CALENDARIS 2001

«El futur del món i de l'Església
pertany a les joves generacions que,
nascudes aquest segle, seran
madures el vinent, el primer del nou
mil·lenni...» (Joan Pau II)

Adreceu-vos per telèfon,
per correu o bé personalment
a l'associació

AMICS
DE CATALUNYA CRISTIANA

Pl. Urquinaona, 11, 3r 3a A
08010 BARCELONA
Telèfon 933 013 718
Fax 933 023 264

Pelegrinatge TERRA SANTA CAP D'ANY

Del 27 de desembre al 3 de gener del 2001

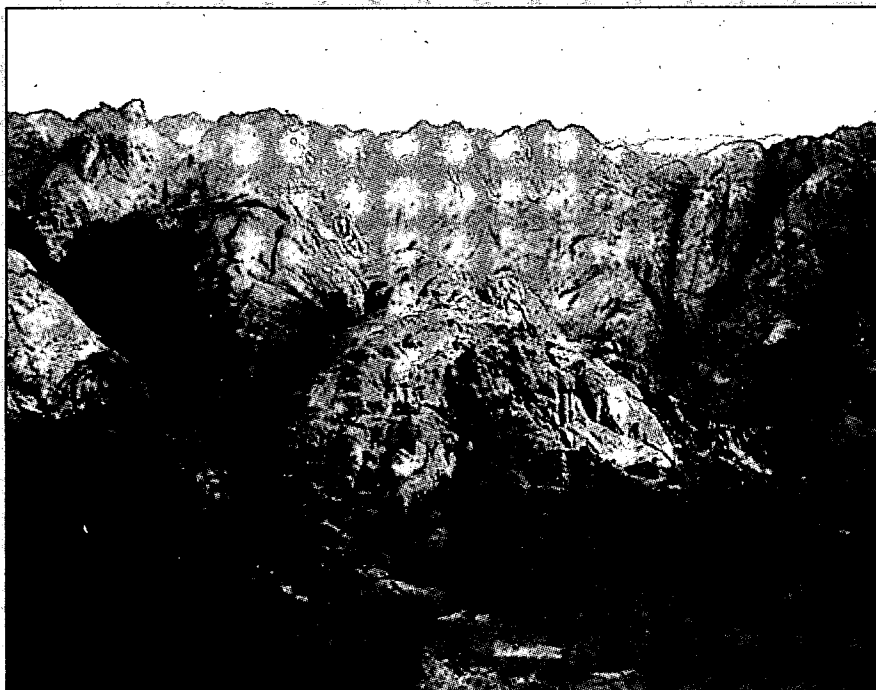

Una manera ben eficaç de viure l'Any Jubilar

ITINERARI BÍBLIC RUTA DE L'ÈXODE

DEL NIL A LES FONTS DEL JORDÀ

Del 4 al 16 de març del 2001

- El Caire
- Sinaí
- Jordània
- Jerusalem

Tot refent el camí
cap a la terra
promesa

Un deute de 1.000 milions amb molts matisos

Barcelona

■ La diòcesi afronta la Jornada de Germanor assumint la seva situació econòmica i explicant-la als fidels

BARCELONA.— L'arquebisbat de Barcelona té actualment un deute acumulat de 1.000 milions de pessetes. La situació no és alarmant, si bé no deixa de crear una certa preocupació, especialment al si de la Delegació d'Economia. El deute, que ha anat augmentant al llarg dels últims vuit anys, s'ha vist agreujat durant el 1999 amb un

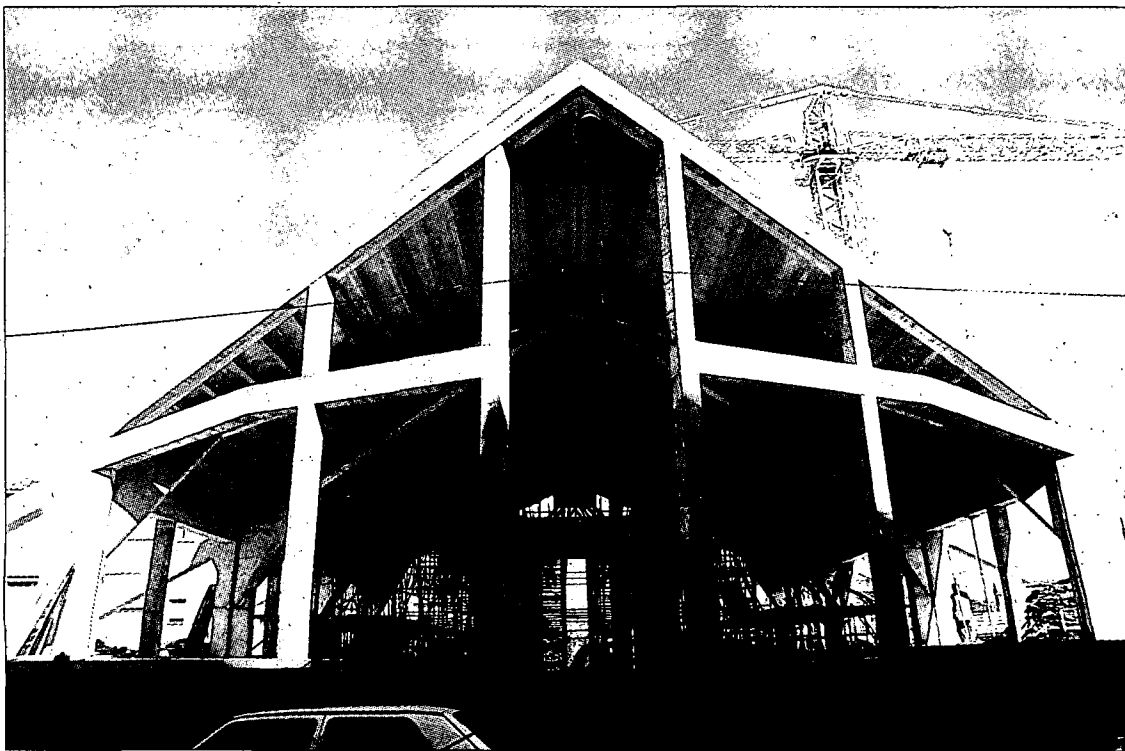
dèficit de més de 200 milions. La causa ha estat una reducció considerable dels ingressos previstos per enguany, sobretot quant a la venda de patrimoni i la col·lecta de Germanor. Són tendències, però, que s'esperen corregir en breu, començant per la Jornada de Germanor que se celebra aquest diumenge.

milions de pessetes.

Una altra de les raons de l'augment del deute durant el 1999 ha estat la disminució de les aportacions dels fidels en la darrera col·lecta de Germanor. Aquesta col·lecta, que enguany se celebra el 19 de novembre, representa un ingrés important en el pressupost ordinari, que l'any passat es va veure notablement reduït.

Els últims vuit anys s'han caracteritzat a la diòcesi barcelonina per una forta inversió realitzada en la construcció de nous temples. Des del 1992 el bisbat ha desemborsat més de 1.000 milions de pessetes per a la construcció d'onze esglésies. D'aquests 1.000 milions de pessetes, un 40% es concentra entre 1998 i 1999. Aquesta és, sens dubte, la principal causa de l'elevat deute que durant aquests darrers anys ha anat acumulant la diòcesi. A aquestes despeses extraordinàries s'afegeixen, a més, l'increment en la retribució del clergat diocesà, que ha passat a tenir 14 pagues (davant de les 12 anteriors), i el fort augment de les ajudes a obres per a la reconstrucció i millora d'esglésies i llocs de culte.

En canvi, els ingressos previstos, sobretot en concepte de venda de patrimoni, han estat darrerament menors del que s'esperava i això no ha permès equilibrar els pressupostos extraordinaris. Només entre el 1998 i el 1999 s'esperaven ingressar prop de 500 milions de pessetes que, finalment, a causa de diverses qüestions jurídicolgals, no s'han

L'arquebisbat de Barcelona ha invertit molt en la construcció de noves esglésies.

«No ens trobem en una situació extrema, els pagaments ordinaris es fan normalment i no hi ha motius per tenir por»

pogut ingressar. Es tracta, però, d'operacions que ja estan en marxa i que quan es tanquin reduiran substancialment el deute actual.

Aquesta situació econòmica, que per a molts podria resultar molt greu, no alarma gaire la Delegació d'Economia, des d'on s'insisteix que «no ens trobem en una situació extrema, els pagaments ordinaris es fan normalment i no hi ha motius per tenir por».

D'un temps ençà des del bisbat s'inverteix en nou patrimoni pastoral, tot i que tenint molt clar que això només és possible si es ven patrimoni. El delegat d'Economia, Mn. Joan Benito, no té problemes per explicar aquesta política: «La cosa és ben senzilla, estem venent patrimoni per fer patrimoni. D'aquesta mane-

ra, patrimonialment no hi perdem, sinó que invertim. Venem el patrimoni que en el moment actual no és necessari per al seu ús pastoral, per crear noves esglésies o reconstruir i millorar les ja existents, si bé sense oblidar que hi ha un patrimoni que mai no es podrà vendre, o perquè està prohibit pel dret o perquè el necessitem.» Tenint en compte tot això, Mn. Benito reconeix que «darrerament s'han produït un seguit de despeses sense que hi hagi hagut els ingressos previstos, per la qual cosa s'ha creat un deute que desapareixerà de seguida que s'ingressi el corresponent al patrimoni que encara està pendent de ser venut».

Germanor a Barcelona

Aprofitant la Jornada de Germanor, la Delegació d'Economia pensa, com

cada any, donar a conèixer les xifres del 1999, i fer una crida a la tranquil·litat i a la confiança en una ràpida recuperació. Tal com ha explicat el seu delegat, «volríem no tenir cap dèficit, no haver de demanar crèdits, ens amoïna la situació, però no és alarmant, tirarem endavant, si Déu vol».

El 1999 el dèficit pressupostari de l'administració diocesana va ser de 229 milions de pessetes, si bé són xifres que no tenen en compte el superàvit obtingut en l'administració parroquial. A diferència de l'any anterior, on es van donar a conèixer conjuntament les dades de l'administració diocesana i parroquial, i que ofería un petit superàvit, enguany l'administració s'ha tornat a dur a terme de forma separada. Si les dades diocesanes es consolidessin amb les de les parròquies, el dèficit no arribaria el 1999 a 90

responsables i ajudar-nos en la mesura que poguessin a sortir d'aquest dèficit». El mateix arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, afirma en una carta escrita arran d'aquesta campanya que «anunciar l'Evangeli té un cost de lliurament personal, de pregària, d'estudi i, també, un cost econòmic; i tots aquests costos han de ser assumits de forma plena, solidària i proporcionada per tots els catòlics». Al mateix temps declara com a gran objectiu de la Jornada que «els fidels s'adonin que el seu compromís econòmic amb l'Església és precisament una exigència de la seva fe».

Mn. Benito insisteix a reconèixer que «l'Església és una entitat viva i sempre cal fer més coses, construir més temples, millorar els ja existents, retribuir els preveres, els religiosos i els laics que treballen per al bisbat, conservar el patrimoni històric i artístic...». I tot plegat sense deixar de tenir present que «l'Església no és una institució de lucre, sinó de servei, de cara als fidels i a la societat, i per tant l'objectiu és cobrir la nostra tasca de la millor forma possible, equilibrant pressupostos». Per aconseguir-ho l'ajuda dels fidels resulta fonamental, imprescindible, i la Jornada de Germanor esdevé una ocasió molt propícia perquè aquests subratllin el seu compromís i la seva consciència eclesial i ajudin l'economia diocesana en aquests moments delicats. (S.G.)

RESUM DEL RESULTAT ECONÒMIC DE 1999 (EN MILIONS DE PESSETES)

1.— Ingressos ordinaris + financers =	2.158	
2.— Despeses ordinàries + financeres =	-2.335	
	-177	-177
3.— Ingressos extraordinaris =	256	
4.— Despeses extraordinàries =	-308	
	-52	-52
		-229

«Si tens a Déu com el Senyor de la teva vida, utilitzes els diners al servei de l'amor»

■ Josep Martrat és advocat mercantilista i membre de la Delegació d'Economia de l'arquebisbat de Barcelona

Fa més de 25 anys que Josep Martrat treballa entre números com a advocat mercantilista d'una de les assessories jurídiques més importants de Barcelona. Durant

tots aquests anys, però, i això és una cosa en què la seva vida de fe hi ha tingut molt a veure, ha arribat a la conclusió que els diners no són res més que un simple instru-

ment. Un instrument que sotmès a Déu pot donar fruits abundants. Per això, abans cal una experiència de desarrelament, de posar Déu per damunt de tot, i sotmetre-ho

tot a Ell. Només així es pot viure una fe autèntica que permeti fer servir els diners amb llibertat, com ho vol fer l'Església, al servei de l'amor i no de l'egoisme.

—Ja fa uns anys que està al Consell d'Economia de l'arquebisbat, quina valoració en fa?

—És un treball important, molt positiu. El consell ha ajudat a impulsar tota la política de transparència, racionalització, claredat i de modernització de comptes promoguda pel bisbat. I avui dia els comptes de l'arquebisbat de Barcelona són claríssims, se sap cada pesseta, des que entra fins que surt, al mil·límetre, i és una cosa moderna, racionalitzada, ben gestionada, professional.

—És dur treballar per administrar una diòcesi tan gran com la de Barcelona?

—El cert és que ni jo ni la resta dels membres del consell entenem com a dur aquest treball perquè tenim una autèntica independència interior. Fem un servei i per dur-lo a terme som lliures de fer allò que creuem que hem de fer, i cercar la millor forma d'ajudar l'Església. El consell actua amb llibertat de criteris i assessoria buscant el fons de les qüestions, sense deixar-se influir per les crítiques.

—Quina és la dificultat més gran que comporta gestionar econòmicament l'arquebisbat de Barcelona?

—Les necessitats són moltes, tant des del punt de vista pastoral com assistencial, i els ingressos, que són limitats. I això comporta la necessitat de discernir, perquè no es pot arribar a tot allò que seria desitjable.

—Per què les entitats d'Església acostumen a tenir dèficit?

—No és el més desitjable, però en ocasions es produeix i és molt senzill explicar-ho. Les necessitats de funcionament acostumen a ser una mica més grans que els ingressos que es posseeixen. És greu? Segons la meua opinió no és greu tenir un dèficit sempre que no afecti la solvència de l'ens. El millor seria que complissin els pressupostos equilibrats, però si això no és possible, no passa res si és recuperable. Fins i tot el fet de produir-se dèficit, sempre que s'administren bé els diners, no vol dir res més que s'atén una mica més que allò que és estrictament possible. Això indica dinamisme de la mateixa diòcesi.

L'Església pot suportar un petit dèficit perquè les seves necessitats i objectius són uns altres, no és un lucre mercantil. Els diners a l'Església són merament instrumentals, la finalitat de l'Església és anunciar Jesucrist i portar a la conversió les persones, i davant d'això, els diners són uns subordinats, no tenen la importància absoluta que els dona el món. Són necessaris, però per a l'amor,

Josep Martrat és secretari del Consell Econòmic del bisbat de Barcelona.

per a l'evangelització, per ajudar els altres, no per fer-ne un absolut.

—En el cas de Barcelona, 1.000 milions de pessetes de deute és potser massa, no creu?

—1.000 milions de pessetes sempre són molts diners, però no és una cosa alarmant. Vol dir que tot és relatiu en relació amb la solvència de l'entitat. Hi ha un pla per eixugar aquest dèficit, que és històric i que s'ha produït en molts anys, a base d'operacions extraordinàries en les quals coses que estan sense un servei pastoral directe es vendran i es cobrirà aquest deute. També és molt important parlar del perquè i del com del aquest deute. I s'ha produït perquè el Fons comú diocesà atén moltes ajudes a parròquies amb caràcter ordinari, a més de les ajudes extraordinàries per a nous temples.

—Per què la gent té la impressió que l'Església no necessita diners?

—Entenc que l'Església té una gran abundància de béns immobiliaris, culturals, artístics... que li vénen com un llegat històric de 2.000 anys de cristianisme. En aquest sentit, jo acceptaria dir que l'Església té abundància de béns i és rica, però només en aquest sentit. Una altra cosa és la qüestió de funcionament de l'Església, l'Església té uns recursos molt limitats per atendre les seves necessitats normals de funcionament. En aquest sentit l'Església no és gens rica, és realment escassa de recursos.

—També ha de ser l'àmbit econòmic un camp d'evangelització?

—Sense dubte, i un camp d'evangelització molt important, perquè els diners són clarament un ídol i no es pot servir Déu i els diners. La relació que tenim amb els diners pot ser un bon termòmetre sobre el grau de cristianisme de les persones, de les comunitats, de la diòcesi. Per tant, guarir una relació amb els diners és un tema d'evangelització a tots els nivells. Per a mi, el més important és que tota persona que vulgui la fe ha de passar per una experiència personal de desarrelament i allunyament dels diners. Com ja va dir Jesús al jove ric. L'experiència de Déu com a única cosa en la teva vida, per damunt dels diners, resulta imprescindible i si no es fa així, la fe no passa de ser una cosa abstracta.

—A més del cas del jove ric, Jesús treu continuament en l'Evangeli el tema dels diners, per què hi insisteix tant?

—Jesucrist parla dels diners i ho fa molts cops, hi ha més de 40 cites en els evangelis, i sempre en un context de conversió. El problema és que Déu és Déu i els diners són un ídol i no es pot servir a tots dos i això és un punt clau de conversió de les persones. Si no es renuncia a l'ídol per passar a Déu mai no s'arribarà a tenir la fe cristiana. La qüestió econòmica és una qüestió d'una importància molt relativa en Jesucrist, ell es posa en un altre nivell, ha vingut a portar la vida a les persones, i els diners no donen la vida. Tot culte als diners és un culte idolàtric.

—Quina postura ha de prendre, doncs, el cristià davant dels diners?

—Sotmetre'ls. El problema de la societat és que els diners manen. La visió cristiana dels diners és que no manin, que estiguin al servei de l'home, l'home al servei i sotmès a Crist, i Crist sotmès al Pare. Hi ha un ordre de valors totalment diferent. El cristianisme trenca tant amb la visió capitalista com amb la comunista dels diners, i aquests deixen de manar, ni per tenir-los ni per repartir-los, perquè com també diu Jesús: «La vida no està assegurada en el béns.» Però tampoc no es tracta de ser pobres, sinó de fer servir els diners per a l'amor, amb llibertat, sense ser esclaus, sotmesos a l'home, i l'home a Crist.

—I tot això, com s'aconsegueix?

—Amb la conversió, que suposa un canvi de mentalitat, tenir una relació lliure amb els diners, estar allunyat de l'afany de diners, haver fet una experiència personal de desarrelament, i posar al Senyor com a únic en la teva vida. Només aquell que té Déu com a Senyor en la seva vida, podrà fer servir els diners per a l'amor, no per a l'egoisme. Es pot tenir diners, no és bo ni dolent, els diners són un instrument, però han de ser per a l'amor, no per a l'egoisme. Això és molt important perquè la realitat ens mostra com tothom es baralla i fins i tot es mata per diners. I no és així la relació cristiana. L'experiència de fe comporta haver renunciat als diners com a ídol, és un afegit, el que és important no és tenir o no tenir diners, sinó haver extirpat dins teu l'afany dels diners, aquesta és l'arrel de tot mal i allò que profundament fa mal a l'home.

Samuel Gutiérrez

Anselm Grün
LA SALUD COMO TAREA ESPIRITUAL

Actituds per trobar un gust nou per la vida

136 pàg. 1.300 ptes.

narcea, s.a. de ediciones
Dr. Federico Rubio y Gall, 9 - 28039 Madrid
Tel. 915 546 102 i 915 546 484 - Fax 915 546 487
narcea@informet.es www.narceaediciones.es

Vaticà

església en el món

Roma esdevé un Parlament mundial

■ Celebrat el Jubileu dels Parlamentaris i Governants

ROMA.— El Jubileu dels Polítics ha acabat amb l'aprovació de tres mocions: a favor de la llibertat religiosa, de la dignitat humana i contra el deute del Tercer Món. Personalitats de tots els colors polítics s'han aplegat a Roma amb el Papa, que els ha advertit que la política és un servei a tothom, no només a uns quants. En ocasió d'aquesta trobada, el Papa ha proclamat patró dels polítics l'anglès Tomàs More, model de polític cristià que va renunciar al càrrec d'assessor del rei per motius de consciència.

Parlamentaris de 92 països van escoltar durant dos dies les interpellacions del Papa. L'Aula vaticana Pau VI va esdevenir per un dia el parlament més gran del món, en què es van tractar multitud de temàtiques com el dret a la vida, la violència contra la dona, la situació de la infància o la pena de mort, que va ser abordat tímidament sense arribar a cap resolució concreta. L'assemblea va ser inaugurada oficialment amb les paraules de Giulio Andreotti, i amb el gest del cardenal Angelo Sodano, secretari d'Estat, que va beneir l'arbre de la humanitat als Jardins Vaticans. Els parlamentaris, alcaldes i regidors van assistir a la missa de clausura del Jubileu, en què el Papa va encoratjar a

redescobrir les vies de participació i diàleg per tal de superar la crisi dels partits. El Papa va insistir que la política no es pot justificar en mer pragmatisme ni es pot reduir a mediació d'interessos.

El cardenal Roger Etchegaray va recordar que «unir fe i política sense confondre-les, distingir-les sense separar-les, són dues exigències que inspiren la conducta cristiana ja sigui de la persona com de la comunitat».

El Papa, conscient que la política està desprestigiada, hi reclama una atenció especial i manifesta que cal dotar-la d'honestat i veritat. En aquest sentit, ha decidit proclamar patró dels polítics el brillant estadista britànic Tomàs More (1478-

Lòrd Cancellier del Regne. More, advocat, traductor, pare de família defensor de la igualtat en l'educació de nois i noies, va ser un humanista que es va guanyar la confiança del seu rei. Quan aquest, però, va voler ingerir-se en els afers de l'Església i va intentar aconseguir el divorci amb Caterina d'Aragó per casar-se amb Anna Bolena, More no hi va estar d'acord i va

dimitir. Aquesta fidelitat a la pròpia consciència li va valer la mort. Va morir decapitat el 6 de juliol del 1535. Va dir abans de morir: «Moriré com a bon servidor del rei, però sobretot com a servidor de Déu». El Papa, en el *motu proprio* en què justifica el perquè d'haver escollit precisament Tomàs More, explicita «la necessitat que sent el món polític i administratiu de models creïbles, que mostren el camí de la veritat en un moment històric en

Gorbtxov també va ser a Roma celebrant el Jubileu.

1535), assessor del rei Enric VIII. More és l'autor de la cèlebre obra *La utopia*. Sir Tomàs More va entrar als 41 anys al servei directe del rei. Va esdevenir, als 52 anys,

què es multipliquen greus desafiaments i responsabilitats».

Miriam Díez i Bosch

SIGNES D'AVUI

L'hora jubilar dels polítics

La basílica de la Santa Creu és d'obligada inclusió en una visita a la ciutat de Florència. L'ambient místic generat per l'arquitectura de l'església i per la música gregoriana troba un complement històric de primer ordre en els túmuls dedicats a personatges de projecció universal: Miquel Àngel, Dant, Galileu... A la part dreta de la nau central, trobem la tomba de Maquiavel, autor d'un llibre de filosofia política *El príncep*. Qui no recorda la frase «el fi justifica els mitjans», que potser convindria contextualitzar en la seva obra i pensament per explicar-la adequadament?

Joan Pau II, amb motiu del Jubileu dels polítics, va transcendir la filosofia per endinsar-se en una visió evangèlica de la tasca política. Els textos de la litúrgia del primer diumenge de novembre van servir per formular la pregunta clau: «Com és possible viure com a polítics el manament fonamental d'estimar Déu i els germans?» La resposta va ser clara: «Vivint el compromís polític com un servei.» Un servei que «passa a través d'un compromís diligent i quotidià, que exigeix una gran competència en el desenvolupament del propi deure i una moralitat a tota prova en la gestió desinteressada i transparent del poder». Joan Pau II va advocar per un perfil polític d'alta volada i es va oposar a una visió de la política reduïda «a pura mediació d'interessos o, pitjor encara, a una qüestió de demagògia o de càlculs electorals».

El Papa va oferir dues pistes clau. Primer de tot va considerar que «és necessari redescobrir el sentit de la participació, que implica més els ciutadans en la recerca de vies oportunes per avançar cap a una realització sempre més satisfactòria del bé comú». En segon lloc, va rebutjar el recurs a la violència com a mètode de reivindicació política i va presentar el diàleg «com a instrument insubstituïble de tota confrontació constructiva, ja sigui en les relacions internes dels estats com en les internacionals». El desprestigi del món polític no és bo per a ningú. Se'n pot millorar la imatge depurant-ne les motivacions polítiques: el bé comú abans que el bé partidista. Com a totes les professions, també en el món polític hi ha moltes gammes de qualitat. Ni tots són bons, ni tots són dolents. Una tasca resulta inevitable: harmonitzar ètica i política. És possible però no fàcil.

Lluís Serra i Llansana

Vigília Extraordinària de Crist Rei

Tibidabo-Barcelona

25 de novembre de 2000 a les 23 hores

La Vigília Extraordinària de l'Adoració Nocturna del Tibidabo estarà presidida per Mons. Ramon Malla, el 25 de novembre, on s'imposaran les insignies als nous Adoradors Nocturns i a les persones de l'Adoració Perpètua que assisteixen a les Vigílies de l'ANE.

També s'imposarà el distintiu als Adoradors Veterans i als Veterans Constants.

A les 22,30 hores sortirà de la Plaça de Lesseps, cantonada Pérez Galdós, un autocar amb destinació al Tibidabo. Tornarà al seu lloc d'origen cap a les dues de la matinada.

El dia 26 de novembre, **Festivitat de Crist Rei**, en les Misses de 12 i 13 hores s'imposaran distintius als Adoradors Diurns.

Tots esteu invitats a participar, una hora al mes, a l'Adoració Perpètua del Tibidabo
Telèfon 934 175 686

Vaticà

Mig segle del dogma de l'Assumpció

■ La commemoració recupera el valor del concepte del cos

ROMA.— El significat del dogma de l'Assumpció de la Mare de Déu, cinquanta anys després de la seva proclamació, és una invitació a recuperar el concepte de cos, oblidat dins el cristianisme. Així ho han expressat els mariòlegs reunits a Roma amb motiu d'aquest aniversari.

La cultura cristiana no sempre ha donat una imatge positiva del cos. Per a Cettina Militello, presidenta de la Societat Italiana per a la Recerca Teològica (Sirt), «aprofitant la commemoració del dogma de l'Assumpció, ha arribat el moment de parlar del cos com a centre de comunicació, com a element que caracteritza el nostre ésser i el nostre actuar en el món». La recuperació de la noció corporal ha estat un dels nuclis del congrés que han celebrat els mariòlegs més reconeguts d'arreu del món a Roma i que ha finalitzat amb la celebració de Tots Sants i del dogma de l'Assumpció. A la celebració hi van participar centenars de confraries marianes amb els seus distintius.

El secretari de la Congregació per a la

«L'Assumpció», de Nicolas Poussin.

Doctrina de la Fe, Tarcisio Bertone, veu en el dogma de l'Assumpció de Maria «una importància antropològica cabdal

si es pensa en la unitat entre ànima i cos». L'Assumpció de Maria és l'anticipació de la resurrecció de tots els fills de Déu, i és aquí on rau la crida que fa el dogma a la veneració i estima del cos. Per als mariòlegs, l'Assumpció és un record de fet que cal redescobrir l'exaltació cristiana del cos. Militello, en aquest sentit, afirma que «el dogma diu que el cos de Maria, cos de dona, ve exaltat. És un fet paradoxal per a nosaltres: precisament el cos femení, en la nostra cultura, ha estat durant molt temps l'emblema del mensypreu d'aquesta dimensió». El I Fòrum Internacional de Mariologia ha subratllat la idea que Maria demostra la glorificació del cos, allunyada de les abstraccions que separen cos i ànima, matèria i esperit.

L'1 de novembre del 1950, Pius XII va definir dogma de fe «l'assumpció corpòria de la beatíssima Mare de Déu»,

i ho va fer amb una constitució apostòlica, la *Munificentissimus Deus*. La data escollida per a la proclamació no va ser casual perquè podia promulgar el dogma el mateix dia de l'Assumpta. Va voler-ho fer el dia de Tots Sants. Hi ha un vincle profund entre Maria i la comunió dels sants: allò que es contempla en l'Assumpta com a privilegi de la Mare de Déu, en la solemnitat de Tots Sants esdevé un fet participat i comú. Pius XII va proclamar el dogma com a reconeixement d'una veritat que ja era creguda per tants fidels al llarg dels segles. Frederic Mans, franciscà de Jerusalem, va explicar en el congrés que «a la primitiva comunitat cristiana ja era present la veritat de fe proclamada fa mig segle».

Militello va dir que «el lligam entre el dogma de l'Assumpta i el Jubileu no és casual» perquè el 1950 era Any Sant. El Papa, en el record dels Sants Anònims va explicar que «la pau és una tasca exigent, en un món que presenta antagonismes i exclusions, on cal promoure una convivència fraterna inspirada en l'amor i en el compartir, superant enemics i contrastos».

Miriam Díez i Bosch

La família de Natzaret, escola del seguiment de Jesús

ROMA.— «Desitjo que a l'escola de la Santa Família de Natzaret es compregui més bé el significat del seguiment de Jesús, que convida tothom a créixer en l'amor a la veritat divina tot insistint en un testimoni generós evangèlic i aprofundint les realitats essencials de la vida.» Amb aquestes paraules el Papa es va voler fer present en el V Congrés Internacional sobre la Sagrada Família, clausurat a Roma el 13 d'octubre. En el Congrés van participar 165 congressistes d'Europa i Amèrica. Bona part eren religiosos i religioses de 27 congregacions, la majoria intitolades a la Sagrada Família de Natzaret. També hi havia un bon grup de matrimonis i altres seglars l'experiència de vida i

apostolat dels quals va ser molt enriquidora. A més, hi havia presents diversos superiors generals dels diferents instituts.

Gairebé la meitat dels cinquanta-set instituts de la Sagrada Família nascuts durant el segle XIX van reflexionar sobre l'origen social, bíblic i eclesial del carisma fundacional i sobre els reptes que els arriben des de l'Església i des de la societat. Els instituts tenen ben assumit que el carisma que van rebre continua sent vàlid i actual, però que se'ls exigeix una fidelitat creativa. Aquest carisma és un patrimoni de l'Església que volen compartir. Diversos instituts ja tenen en aquest camp un llarg camí recorregut i la majoria s'adrecen cap a una participació i col·laboració

cordials amb els laics que els permet créixer en la seva vida cristiana i desenvolupar alhora el carisma fundacional a favor de la família i de l'Església.

Mons. Francisco Gil, bisbe secretari del Pontifici Consell per a la Família; Mons. Cesare Nosiglia, arquebisbe vicegerent de Roma, i els cardenals Pio Laghi i Giovanni Canestri van encoratjar els presents a donar testimoni dels valors evangèlics que animen la vida quotidiana de les famílies i a promoure la família com a indret de l'amor, de la vida, del servei, de la gratuïtat, mirant la Sagrada Família de Natzaret.

El Congrés va viure en plena sintonia amb l'any jubilar, especialment amb el III

«La Sagrada Família, icona de la Trinitat», de Lia Galdiolo.

Congrés Internacional Teològic Pastoral i del Jubileu de les Famílies amb Joan Pau II. Els congressistes van acabar les seves jornades amb la formulació de diverses propostes que animen a un treball compromès a favor de la família entre els sacerdots, els religiosos, les religioses i els laics, i resumeixen la convicció que la «Família de Natzaret —com va dir el Pontífex— irradia una llum d'esperança també sobre la realitat de la família d'avui». Aquest és el repte dels instituts inspirats en la Sagrada Família per al nou mil·lenni. (C.C.)

PUJOLS JOIERS, els artesans de l'or

Medalles religioses, rellotgeria. Gran varietat de dissenys. Taller propi. Reparacions.

Visiti'ns al carrer Hospital, 29, de Barcelona, al costat de les Rambles. Tel. 933 182 284

XINA

Alliberat un dels bisbes empresonats

PEQUÍN.— El 30 d'octubre va ser alliberat el bisbe Thomas Zeng Jingmu, de l'Església clandestina fidel al Papa. El prelat havia estat arrestat el 14 de setembre al seu poble. Als seus 80 anys va ser portat a la força a la presó. En tornar a casa, la policia li ha demanat que no parli amb els estrangers. D'altra banda, es continua sense notícies del bisbe auxiliar, Deng Hui, i del prevere Liao Haiqing, arrestats juntament amb Mons. Zeng. Cap d'ells no ha acceptat inscriure's en l'Església patriòtica. Per aquest motiu, Mons. Zeng ha patit uns trenta anys de presó, del 1958 al 1976 i del 1981 al 1989. Després, de forma intermitent, ha estat privat de la seva llibertat entre el 1994 i el 1998. Des d'aleshores, sempre ha estat sota el control constant de la policia. (Misna)

Vaticà

Ucraïna: el viatge més difícil del Papa a l'exURSS

■ La caiguda del comunisme va obrir ferides amb l'Església ortodoxa

ROMA.— El viatge de Joan Pau II a Ucraïna, que tindrà lloc el mes de juny vinent, serà sens dubte el més difícil dels que ha afrontat el Pontífex a l'antic bloc

comunista. Aquest viatge està precedit per un treball pacient per guarir les ferides que van sorgir entre catòlics i ortodoxos després de la caiguda del règim comunista.

El camí de reconciliació entre catòlics i ortodoxos va tenir una etapa important al maig del 1999, a Bucarest (Romania), quan l'abraçada entre el Papa i el patriarca Teoctist va servir per superar malentesos que també tenen lloc a Ucraïna.

El patriarcat ortodox de Moscou ha acusat la Santa Seu en els últims d'anys d'expansionisme en aquestes terres. En particular, nega el dret dels catòlics de ritu bizantí, més coneguts com a uniates, a recuperar propietats que els havia arrabassat el comunisme.

«El viatge del Papa a Ucraïna podria obrir el camí a Moscou», ha dit l'arquebisbe Walter Kasper, secretari del Pontifici Consell per a la Unitat dels Cristians. I afegeix: «A Ucraïna existeix el problema dels grecocatólics, que van ser suprimits per Stalin i que des del 1946 han patit molts sofriments. Gairebé tots els seus bisbes van ser assassinats. Després de reconquerir la seva llibertat, l'Església grecollatina ha renascut. Hi ha hagut tensions amb l'Església ortodoxa del patriarcat de Moscou, que després s'han atenuat.»

Roma, a través del Pontifici Consell per a la Unitat dels Cristians, ha mirat de col·laborar en la resolució dels conflictes tot ajudant a crear comissions mixtes entre catòlics i ortodoxos que analitzessin els problemes, i promovent el diàleg i la reconciliació com a única via possi-

Encontre històric entre el Papa i Teoctist el 1999.

ble. Aquesta política va donar resultats positius a Romania, el primer país de majoria ortodoxa visitat per Joan Pau II, que li va oferir una benvinguda estupeficient, on també hi ha una presència destacada de catòlics de ritu oriental. Sembla que ara també està donant bons resultats en el cas d'Ucraïna, ja que si no hagués estat així el viatge no hauria pogut ser anunciat, perquè el Pontífex mai no visitaria aquest país sense l'aprovació dels seus líders ortodoxos.

Per a Mons. Kasper, la visita del Papa és molt important des del punt de vista ecumènic: «Espero que pugui contribuir a millorar les relacions amb l'Església

ortodoxa russa. Però el viatge és important per a la mateixa nació ucraïnesa, que després dels temps de la Unió Soviètica viu un moment de gran orgull. (...) Espero que la visita pugui representar un pas cap a Moscou. L'Església ortodoxa russa és l'Església ortodoxa més gran i el Sant Pare té un gran desig de trobar el Patriarcat de Moscou.»

En aquest viatge el Papa serà sotmès a dures pressions i la seva actitud tindrà un paper decisiu per al futur de les relacions amb ortodoxos, de manera que podrà obrir o tancar les portes de Moscou per a un viatge del Pontífex. (Zenit)

La «píndola del dia després», fàrmac abortiu

ROMA.— La Pontificia Acadèmia per a la Vida ha aclarit que fins i tot quan se n'ha volgut minimitzar l'efecte, l'anomenada «píndola del dia després» és un fàrmac de tipus abortiu: «No és altra cosa que un avortament fet amb mitjans químics.» A més denuncia els intents per treure-li importància i reduir-ne l'autèntic efecte a través de les distincions científiques entre l'òvul, l'embrió i el fetus. La Pontificia Acadèmia exhorta «tots els operaris del sector a realitzar amb fermesa una objecció de consciència moral» i no vendre l'esmentada píndola, donant «amb els fets un testimoni valent del valor inalienable de la vida humana, sobretot davant de noves formes amagades d'agressió als individus més febles i indefensos, com és el cas de l'embrió humà». La píndola impedeix que l'òvul, un cop fecundat, es pugui implantar a les parets uterines, tenint com a resultat final l'expulsió i la pèrdua de l'embrió. (N.E.)

Pau per a jueus i palestins

ROMA.— Joan Pau II ha enviat un missatge als bisbes catòlics de Terra Santa on afirma que «els pobles israelià i palestí estan cridats per la història i la geografia a viure plegats». El Pontífex ha mostrat la seva preocupació pel conflicte, però ha expressat la seva esperança a assolir la pau: «El pas brutal de la negociació a l'enfrontament representa un fracàs per a la pau, però ningú no s'ha de resignar al fatalisme.» Segons el Papa, la pau només serà duradora si es garanteixen els drets fonamentals tant al poble israelià com al palestí: dret a viure a casa seva, amb dignitat i amb seguretat. El missatge de Joan Pau II fa una crida a catòlics, jueus i musulmans perquè «trobin en la seva fe totes les energies necessàries perquè la pau interior i exterior a què aspiren els pobles es faci realitat». (C.C.)

HONDURES

Marxa per la pau i la democràcia

TEGUCIGALPA.— Milers d'hondurenys van marxar en silenci en defensa de l'ordre constitucional i en contra dels partits polítics als quals van assenyalar com a responsables de la inestabilitat política que travessa el país. La marxa va ser promoguda pel Consell Hondureny de l'Empresa Privada i l'Església catòlica. Els participants també van marxar per protestar per l'absència de valors cívics dels partits, ja que la corrupció està present en aquestes institucions. (ACI)

ESTATS UNITS

Una diòcesi perdona el deute a parròquies i preveres

MASSACHUSETTS.— El bisbe de Worcester, Massachussets, Mons. Daniel Relly, ha decidit cancel·lar l'important deute acumulat amb la diòcesi per part de les parròquies, les escoles i els preveres. El prelat ha relacionat la decisió amb l'any jubilar i ha mostrat el desig que «aquesta iniciativa contribueixi al fet que els preveres i les parròquies puguin afrontar amb nou vigor els reptes a què s'han d'enfrontar». (Zenit)

ESPANYA

El cardenal Martini insta al diàleg

OVIEDO.— El 27 d'octubre el cardenal Carlo Maria Martini recollia al teatre Campoamor d'Oviedo el premi Príncep d'Astúries de Ciències Socials. Mons. Martini va ressaltar en el seu discurs la necessitat del diàleg social a tots els nivells que «inclogui els problemes socials i econòmics, i permeti passar d'una globalització dels mercats i de les informacions a una globalització de la solidaritat». El cardenal va subratllar la importància de tenir un esperit dialogant, que requereix condicions tals com l'escolta i el silenci: «Per dialogar cal una espiritualitat basada en el silenci, en l'escolta. La familiaritat amb la Bíblia ensenya sobretot a escoltar. (...) Però l'escolta implica silenci.» (C.C.)

Fernando Pinós Galeria d'Art

Exposició de mobiliari
JOAN BUSQUETS
(octubre-desembre del 2000)

Compro:
Pintura i dibuixos d'artistes catalans i espanyols / Mobles antics i d'estil / Làmpades antigues / Llibres i biblioteques / Passo a domicili a qualsevol lloc i pago al comptat / Peritatges gratuïts per escrit
Tel. i Fax: 934 677 203
c/ Consell de Cent, 325 - 08007 Barcelona

Espanya

Congrés internacional sobre sant Joan d'Àvila

MADRID.— La Junta Episcopal Pro Doctorat de Sant Joan d'Àvila organitza el Seminari diocesà de Madrid, del 27 al 29 de novembre un congrés internacional sobre «El Mestre d'Àvila». La trobada es dividirà en tres grans apartats, amb nombroses intervencions cadascun: «Joan d'Àvila i el seu temps», «Joan d'Àvila, teòleg» i «Joan d'Àvila, pastor».

L'apartat «Joan d'Àvila i el seu temps» començarà amb una ponència dedicada a *Vida i escrits de sant Joan d'Àvila, a la llum dels seus temps*, pel Dr. Francisco Márquez Villanueva, de la Universitat de Harvard. L'eucaristia del dia 27 estarà presidida per l'arquebisbe de Sevilla, Mons. Carlos Amigo. Cada dia es completarà amb diverses comunicacions d'experts en el tema. El catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de Sevilla, José Sánchez Herrero, tindrà una conferència sota el títol *Andalusia, camp apostòlic de Joan d'Àvila*.

El segon bloc sobre la figura del sant com a teòleg, començarà amb una primera conferència del professor de la Universitat catòlica de Puerto Rico, Álvaro Hueriga, que dissertarà sobre *Joan d'Àvila, el mestre*. L'eucaristia del dia 28 estarà pre-

sidida pel bisbe de Ciudad Real, Mons. Rafael Torija. Sant Joan d'Àvila va néixer a l'actual província i diòcesi de Ciudad Real, a la localitat d'Almodóvar del Campo. Sobre la doctrina de la justificació en sant Joan parlarà el catedràtic de la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma, Luis F. Ladaria, i el catedràtic d'Història Moderna de la Universitat d'Alcalá Jaime Contreras oferirà una xerrada sobre *Alcalá: la universitat que va formar a Joan d'Àvila*.

El dia 29 hi haurà al simposi el cardenal Darío Castrillón, prefecte de la Congregació per al Clergat, i tindrà lloc una visita a Alcalá de Henares, on es recordaran els indrets relacionats amb el sant, que es va educar en els jesuïtes d'Alcalá. El bisbe local, Jesús Esteban Catalá, presidirà l'eucaristia.

El carisma com a pastor de Joan d'Àvila serà tractat en dues conferències dedicades a *El mestre d'Àvila i la renovació sacerdotal a l'inici del tercer mil·lenni*, per Juan Esquerda Bifet, catedràtic de la Universitat Pontifícia Urbana de Roma, i a *Sant Joan d'Àvila, guia espiritual a través de les seves cartes*, per Francisco Martín Hernández, professor emèrit d'Història de l'Església a la Universitat Pontifícia de Salamanca i editor de les obres completes del sant.

Les paraules de cloenda seran ofertes per Mons. Antonio Montero, arquebisbe

Il·lustració del tríptic informatiu del congrés.

de Mérida-Badajoz. Per la seva part, el cardenal Antonio M. Rouco, arquebisbe de Madrid i president de la Conferència Episcopal Espanyola, presidirà l'eucaristia final del congrés. (SIC)

Deu mil preveres han tornat al seu ministeri

MADRID.— Un total de 9.551 preveres han tornat al seu ministeri després d'haver-lo abandonat, entre 1964 i 1995. En aquests anys van abandonar el sacerdoci l'1,14% del clergat, però el 20% d'ells van ser readmesos. El 1975 hi havia 425.000 preveres, mentre que ara són 406.000. Aquesta diferència es compensa amb un creixement de 2.000 preveres durant el 1997 i el 1998. A més d'una recuperació de la vida consagrada tradicional, cal assenyalar la vitalitat dels nous instituts religiosos. (Confer)

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIUS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el clergat nadiu és el fruit d'unes terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de bisbes i sacerdots nadius.

...el clergat nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...100.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests quatre Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

St. Joseph's Seminary Aboke	Lira (Uganda)	180 alumnes
Seminario Mayor Cristo Sacerdote	La Ceja (Colòmbia)	170 alumnes
Seminari Major Mornig Star	Calcuta (Índia)	186 alumnes
Queen of Apostles College Seminary	Tagum (Filipines)	113 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

- ☐ UNA BECA de 300.000 ptes. facilita 6 anys d'estudi
- ☐ MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita 3 anys d'estudi
- ☐ UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. 932 701 014

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. 977 233 412

25003 LLEIDA
C/ Canonge Brugulat, 11
Tel. 973 267 639

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. 972 203 297

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. 973 350 054

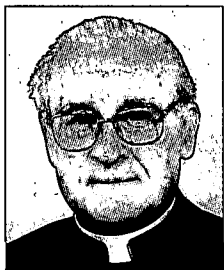
25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. 973 480 619

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. 977 440 700

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. 938 832 655

Carta Dominical

Jesucrist i les possibilitats de l'home

Ricard M. Carles

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Estem celebrant el Gran Jubileu dels 2.000 anys de l'encarnació de Jesucrist, el Verb de Déu fet home. Que Déu hagi volgut encarnar-se significa que Déu ha ratificat, ha glorificat i ha afirmat per sempre la humanitat. I que en Crist — per això ens dol que alguns no el coneguin o no l'acceptin — la humanitat s'ha estès donant de si al màxim possible. Efectivament, per l'encarnació de Crist la humanitat ha comprovat les possibilitats del seu ésser, que estan molt enllà de les d'un ésser rasament humà.

Tanmateix, aquesta plenitud que ens ofereix Déu per mitjà de l'encarnació del Verb —Déu fet home,

Jesucrist— la podem acceptar com una gràcia suprema o rebutjar-la, tancant-nos en allò que és exclusivament humà. L'any jubilar que acabarem durant els dies nadalencs, en substància, és una invitació a acollir el gran do que comporta que el Senyor ens hagi donat la seva gràcia, la fe en Ell, l'esperança en Ell, l'amor a Ell. En aquesta unió amb Ell rau la nostra divinització, la darrera plenitud i vocació humanes. I resulta tràgic que el punt de partença que se'ns ha donat per a l'autenticitat de les nostres persones, en tancar-nos voluntàriament en la negació de Déu, el convertim en un pou en què ens enfonsem, sense tenir tota la llum, tota l'alegria, tota la perspectiva que podríem tenir mirant cap amunt.

No fa gaire temps, una noia jove, universitària, procedent d'una nació hispanoamericana, em deia que de vegades li pregunten quina diferència veu entre Barcelona i la seva ciutat nadiua —que és una gran ciutat d'Amèrica del Sud. «Jo els responc —em digué— que en la meua ciutat nadiua la gent mira més cap amunt.»

Em va doldre, però vaig haver de reconèixer que en la nostra ciutat i en la nostra societat potser no són gaires els qui miren cap amunt. I això no ens fa més feliços, ni ens fa més capaços de fer el bé als altres.

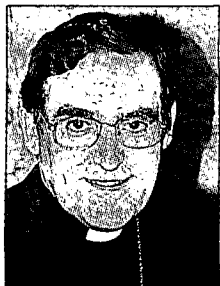
Cercar la veritat és una decisió sobre nosaltres mateixos important. Que es cregui o no es cregui en Déu no és un aspecte separat de la vida de cada persona, sinó que és quelcom que s'endinsa i condiona el més profund de la vida de cadascú. És una decisió que afecta la veritat i afecta el bé. I tot això des de la llibertat. Afecta la veritat perquè és senzillament així com Déu va pensar l'home. Afecta el bé perquè aleshores ens unim a la bondat infinita i increada, que és Déu, i tenim capacitat, a partir d'aquesta fe, d'intentar de millorar-nos nosaltres mateixos i fer el bé als altres, en la mesura en què puguem.

És una de les opcions humanes que més condicionen de tota la vida. Ho diu el nostre bon papa Joan Pau II en la seva encíclica *Veritatis Splendor*: «La llibertat és la decisió sobre un mateix i la disposició de la pròpia vida a favor o en contra del bé, a favor o en contra de la veritat, en darrera instància, a favor o en contra de Déu.»

La veritat, la bondat i l'amor, si es posseeixen, es desborden. I l'error, la maldat i el desamor, si es viuen, també es desborden. Preguntava Miguel d'Unamuno: «La veritat, es posseeix o es viu?» La veritat, sobretot, es viu. I viure la veritat comporta mirar cap amunt. Amb la mirada de Jesucrist.

Paraula i vida

Col·labora amb Germanor

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i Primate

El diumenge 19 de novembre es dedica a la jornada de Germanor. Es tracta d'una expressió ben palesa de la fraternitat cristiana entre els membres de l'Església i les diverses comunitats de la diòcesi. Em refereixo a la col·laboració econòmica dels cristians i de les comunitats cristianes per fer front a les despeses econòmiques de l'Església diocesana.

Sentir-nos responsables de les necessitats materials de l'Església és una conseqüència de la nostra consciència que som Església. Pel baptisme ens hem incorporat a Crist i entrem a formar part del poble de Déu que es visibilitza d'una manera especial en cadascuna de les Esglésies diocesanes.

La col·laboració econòmica a les necessitats materials de l'Església és el resultat d'unes reflexions des de la fe que fa descobrir la coherència d'ajudar i col·laborar en l'activitat pastoral i també en l'economia de l'Església. Per tant, fer-se solidari de les despeses de

l'Església no és pas una obligació que s'imposa des de fora, sinó una convicció que neix i arrela en el cor del creient. El compromís econòmic envers l'Església és una conseqüència del baptisme, una manifestació de l'amor a l'Església i una expressió de la solidaritat cristiana.

És ben evident que l'Església viu i actua enmig del món. Per realitzar la seva missió d'anunciar la bona nova de Jesús a totes les persones necessita també infraestructures, mitjans tècnics i persones preparades adequadament i dedicades. Això significa que necessita recursos materials com qualsevol grup que vol realitzar una activitat seriosa. I això té un cost econòmic.

Qualsevol projecte pastoral dissortadament té darrere un pressupost econòmic. Qualsevol realització pastoral inclou unes despeses. L'Església no ha de ser rica ni ho és. Tanmateix ha d'atendre les autèntiques necessitats pastorals. Per això hem d'avançar per tal d'aconseguir una economia suficient.

Enguany la jornada de Germanor diu que «El que fem és gràcies a l'esforç de tothom. Cal, però, que encara fem molt més.» Per això, un any més, aquesta jornada pretén sensibilitzar els cristians practicants i aquells que practiquen menys de la joiosa responsabilitat de col·laborar també econòmicament en la realització del que està fent l'Església en la pastoral, en la catequesi, en l'ajut als pobres, en la conservació dels temples, en la construcció de nous llocs de culte, etc.

Tenim la joia de ser Església. L'Església és nostra perquè Jesucrist compta amb nosaltres. Entre tots hem de mantenir les necessitats materials de l'Església:

Cadascú segons les seves possibilitats.

Sovint es demana amb molta raó que la nostra pastoral sigui «evangelitzadora i missionera». Cal no oblidar allò que recordava sant Pau al seu deixeble Timoteu: «Déu vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat.» Aquesta pastoral demana més persones dedicades, més locals i més activitats.

opinió

Zoom

Hom es feia la il·lusió que a Sud-àfrica la qüestió racial i l'apartheid eren aigua passada, i que sota la presidència de Nelson Mandela s'havien llimat les asprors i s'havia entrat en un temps de sincera convivència. Les coses no han estat així, ja que la televisió i altres mitjans han posat la descobert la crua realitat. Els policies blancs que continuen mantenint l'ordre a Sud-àfrica no s'abstenen del seu racisme visceral, i atien els seus gossos policies contra immigrants procedents de Moçambic, i els maltracten sense pietat, amb sorpresa per part del seu propi govern davant la crua realitat.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Partit de futbol al Vaticà

Alguna vegada també és bo donar una notícia divertida o entretinguda, tot i que la seva transcendència sigui mínima. Són d'aquelles noves que no fan mal a ningú...

Segons informa l'agència Zenit, fa poques setmanes va tenir lloc un partit de futbol a Roma entre dos equips molt singulars: una selecció de capellans joves polonesos, que estudien o treballen a la ciutat eterna, i una selecció de la guàrdia suïssa del Papa, que va acabar amb el resultat de 8-1.

El partit es va jugar en un camp de futbol a la Via Aurèlia Antigua, prop del Vaticà. Els capellans polonesos tenien un públic a favor, ja que hi van assistir una

gran quantitat de companys sacerdots i seminaristes, com també de monges compatriotes residents a Roma. Els guàrdies suïssos són menys a la ciutat, tenen pocs amics, i encara n'hi va haver que es van haver d'aquartellar al Vaticà per garantir els torns de guàrdia.

L'àrbitre del partit va ser l'exentrenador de la selecció nacional de futbol de Polònia, Jerzy Engel. El joc esportiu —molt apassionat per totes dues parts— va durar una hora —dos temps de 30 minuts— i va acabar poc després de les 7 de la tarda, quan començava a fer-se fosc. Vuit a u a favor dels futbolistes capellans! Cal dir que no hi va haver cap lesionat.

Els jugadors polonesos hi anaven particularment motivats, ja que al matí del mateix dia havien concelebrat l'Eucaristia amb el Papa a la seva capella privada. En acomiadar-se d'ells, el Sant Pare els va desitjar bona sort. I després, tot bromejant, els va dir: «Pareu compte, perquè si guanyeu, els guàrdies suïssos quan us reconeguin no us deixaran entrar a la basílica de Sant Pere ni al Vaticà...»

Notes insignificants

Germà Adrià

Les estrelles trontollen

Senyor, llegeixo i rellegeixo, i torno a pensar en l'Evangeli que se'ns proposa per al diumenge 33. Sembla, Senyor, que vols espantar-nos. Tu, misericòrdia, bondat, amor, salvació... vols espantar-nos.

Et veurem arribar sobre els núvols amb gran poder i majestat. Però, Senyor, si cada dia et veiem que prodigues bondat i magnificència. I cada dia, també, et veiem en el sofriment de tantes persones amigues...

Mira, no vull comentar amb Tu el que ens dius en l'Evangeli, senzillament copiaré uns paràgrafs de la carta que he rebut fa poc de la Mire. Té 33 anys. Era molt guapa. Era molt bona fent atracaments fins que la droga la va destrossar. I després va venir la sida, i amb aquesta totes les malalties.

Ara està en un hospital lluny de Barcelona. Per a ella tots els astres trontollen; té el mal a sobre. Només li falta que el teu àngel la vagi a recollir per a la Vida.

Diu: «No entenc per què Déu em posa tantes dificultats per viure i no se m'emporta d'aquest món punyeter d'una vegada. Estic tan cansada...» Els metges diuen que l'hauran de tornar a operar i que haurà de portar unes bosses per sempre...

I diu després: «No hi ha paraules per descriure-ho. És un malson. Ironies de la vida, ara sóc lliure, però quina llibertat tinc? Per estar en un hospital?»

Va ser a la presó durant onze anys i fa poc va obtenir la llibertat. Diu: «El pitjor de tot és que, a part d'això, estic «sana», per tant, no moriré aviat i el que jo necessito és precisament això: morir-me. Però sóc covarda i no m'atreveixo a suïcidar-me. I si ho intento i l'única cosa que aconseguixo és quedar-me tetraplègica? Encara seria pitjor. Així que, per moltes voltes que hi dono, no trobo res efectiu. Sí, un tret al cap, però no tinc pistola. Perquè sóc tan desgraciada que, si salto des d'un terrat, encara em trobarà algun imbècil, em portaran a l'hospital i encara em salvaran la vida. I em quedo amb el cap lúcid i el cos sense poder moure'm.

»Bé, deixo de dir bajanades. Sóc com la resta d'éssers humans que parlen molt i, a l'hora de la veritat, ens agafem a la taula de salvació per seguir en aquest món.

»Em sento sola i estic tan espantada...

»Intento relaxar-me i no pensar en res, però no ho aconseguixo. El meu cap va a mil per hora. Passarà el que hagi de passar tant si ploro com si no.»

Ja ho veus, Senyor, per a la Mire no llueix el sol i totes les estrelles trontollen.

I ella, Senyor, m'ha dit que no pot tenir fe, però que resi per ella.

I ella té por de viure.

Però, continua sense saber ni el dia ni l'hora.

Però, ella, Senyor, està a prop teu. Digues-li que l'estimes, que les teves paraules no passen, que els teus àngels l'acompanyen i que l'acompanyaran quan entri en la glòria.

Digues-li que ella, la Mire, no passarà mai, que viurà sempre sense bosses i sense patiments i sense càncer i sense la sida.

Punt de vista

Jordi Bassas i Ribalta

Escriptor i teòleg

«Davallà als inferns...»

Aquest article de la nostra fe és correlatiu —com el lector ja sap— al de Jesucrist «mort i sepultat», i només consta en l'anomenat «Símbol dels Apòstols» (Credo curt). Fou introduït en la versió romana a instàncies de Rufí d'Aquilea pels volts del segle IV, però com a creença tradicional la trobem ja molt abans en Ireneu, Tertul·lià i Climent d'Alexandria, i també en documents apòcrifs com l'evangeli de Nicodem i les Odes de Salomó. L'art primitiu cristià funerari se'n fa ressò amb l'assimilació de Jesús a la figura d'Orfeu, tal com mostren, per exemple, els frescos trobats a les catacumbes de Domitilla, cosa que indica l'acceptació que tenia per part de les primitives comunitats cristianes la doctrina de l'anomenat *descensus ad inferos*.

La idea de l'ànima de Crist baixant a l'Hades per rescatar-hi els justos de l'Antic Testament, tot i la seva popularitat inicial, no va tenir gaire bona acollida entre els teòlegs posteriors. El símbol niceno-constantinopolità (el credo llarg de la missa) no recull l'article, i més tard la Reforma protestant el rebutjarà de totes totes per considerar-lo com una mena de superstició incompatible amb el valor salvífic de la Creu. El món catòlic l'ha conservat amb divisió d'opinions, i els cristians ortodoxos no sols l'han conservat, sinó que n'han fet una de les icones més importants en el ritual de la celebració de la Pasqua.

En un article breu és impossible de fer un estudi d'aquest tema tan controvertit de la nostra fe, però en faré unes quantes reflexions a títol personal. D'entrada he de dir que sóc un entusiasta defensor de la pervivència d'aquest article de fe, precisament —i encara que sembli paradoxal— per la vigència que l'hi veig en el nostre món contemporani. Em limitaré, doncs, a donar unes pinzellades dels meus arguments.

En primer lloc, el *descensus ad inferos* constitueix una tipificació de la mort humana que, adesiara, manté una validesa universal, no malgrat els seus orígens mífics, sinó

precisament gràcies a aquests. Qualsevol cultura, antiga o moderna, reconeix en el trànsit cap a les profunditats abismals de la terra, de l'oceà, o de la pròpia ment, la gran paràbola del viatge definitiu que representa la mort. El destí específic d'aquest «viatge» pot variar segons l'univers mitològic o metafòric del discurs, però, en tots els casos, implica una idea de moviment oposada a la concepció estàtica de la mort com a final absolut de tot.

En segon lloc, i en referència amb el cas concret del davallament de Jesús, estic d'acord amb Karl Rahner que en el *descensus ad inferos* hi ha implícita tota una teologia de la mort que encara està per fer. Com el meu estimat professor, el doctor Gil i Ribas, tampoc no estic d'acord amb la idea, avui estesa, d'una resurrecció immediatament després de la mort, per molt suggestiva que sigui. No detallaré els arguments. Només indicaré la poca consistència d'aquesta idea amb el fet evangèlic del *triduum mortis* (tres dies al sepulcre) i la subsegüent elaboració doctrinal del *davallament als inferns*. La impossibilitat certa d'encabir-ho en una seqüència temporal pròpia del cosmos, no anul·la la coherència d'establir episodis diferents dins la unitat d'un sol i únic misteri. Creu, sepultura, davallament, resurrecció i ascensió mantenen la diversitat de significació, encara que no puguem parlar d'interval temporal en sentit propi.

Els humans no sabem què és la mort, i davant d'aquest desconeixement fonamental l'única llum que ens proporciona la fe és la mort de Jesús.

Finalment, i pel que fa referència a les nostres morts particulars, si, com afirma el quart Evangeli, Jesús és «el camí, la veritat i la vida», no hi ha dubte que el *descensus ad inferos* també forma part d'aquest trilogia salvífica. De fet, els humans no sabem exactament què és la mort, només podem saber què és un cadàver, i davant d'aquest desconeixement fonamental l'única llum que ens proporciona la fe és la mort de Jesús. Quan, per la fe, professem que «davallà als inferns i ressuscità al tercer dia» estem afirmant una cosa sorprenent: que Jesús en el seu procés tanàtic (en el «camí» de la seva mort) no arriba mai a coincidir amb el seu propi cadàver. Si això és la revelació de la «veritat» de la nostra pròpia mort, voldria dir que, mal que bé, allò que l'escatologia tradicional definia com a «estat intermedi» podria ser repensat en aquests mateixos termes. No es tractaria tant d'un hiatus entre mort individual i resurrecció de la carn, com d'un procés inscrit en el propi acte de morir que, sense sortir del propi temps de la mort, s'eternitza en la pròpia consciència del subjecte. De fet, seria el nostre *davallament als inferns* particular i necessari, com ho fou el de Jesús, que professem en el Credo.

De moment res més, tot i que sóc conscient que queden moltíssimes qüestions obertes, i dificultats teològiques i doctrinals per vèncer.

saber escoltar

Senyor, m'heu seduït, i m'he deixat seduir (i 2)

La monja abraça la creu del Senyor i ni els dolors més forts pogueren apagar la certesa que Déu sempre és Pare. La seva prostració i l'acceptació de la voluntat divina emocionen i edifiquen. Sabia que tot era camí per veure l'Estimat cara a cara. Déu obrà meravelles en l'ànima d'aquella jove, de pèl-roig i rialla innocent. Una dona posseïda pel do de la intel·ligència i el de la saviesa espirituals. La germana Cristina esdevingué un ésser immòbil. Només li restava la clarividència del coneixement. Patí indiciblement, però mai no li faltà la melodia de la joia. Que no és poca cosa! La vida d'aquesta dona fa pensar en els fruits de santedat en l'Església i en una vida que, centrada en Crist, fructifica en joia, amor i oblació.

Per altra banda, la història de la germana Alonso em féu adonar del paper primordial de la comunitat en la seva vida.

Les altres monges la van estimar molt. Van ser diligents envers ella. La tingueren com una veritable germana. La caritat i la humanitat amb què la tractaren són d'una gran categoria. La mantenien, fins i tot enllitada, integrada en la comunitat. No fou mai un estorb, com si només comptessin les monges en actu. Era ella, en realitat, la més activa de totes. La més unida al Crist dolorós de la Passió. La que més feia per la santificació de la comunitat, de l'Església i del món. Un gran exemple de comunitat fraternal i delicada!

L'obra que he pogut escriure ha estat un do de Déu. Una crida a sortir de la mediocritat, una súplica per la conversió de tots, un exemple de fortaleza, una mostra de la felicitat de l'entrega a Déu... He de dir —i no és lloança pròpia— que el llibre és fàcil de llegir.

Joan Guiteras i Vilanova

a propòsit de...

Terra Santa, i va de llibres

Vull comunicar als meus lectors unes notícies que he rebut de Terra Santa. Cada setmana acostumo a trucar als amics per conèixer les vivències i les impressions que s'hi viuen. Una família de Bet-Jala m'explica que els telèfons mòbils no funcionen i que, per saber què passa, han de connectar amb TVE. Les emissores d'allà donen pocs detalls i només s'assabenten dels ferits del costat de casa o de les evacuacions que s'han de fer quan han de bombardejar el poble. Tant ells com els franciscans em diuen el mateix: aquí tothom vol la guerra, l'odi enverina tots dos bàndols. Mentrestant els bons frares practiquen el viacrucis cada divendres pels carrers de Jerusalem i cadascú fa la seva feina, com si res. El problema no és religiós, em tornen a dir. Fa pocs dies es van reunir a la basílica de Sant Esteve cristians, musulmans i jueus per pregar per la pau. L'odi és d'ordre sociopolític, no vull dir racial, encara que en alguns ambients es tenyeixi de religió. D'això, nosaltres en sabem una mica a causa de la història passada. Prometo a fra Ovidi que faré saber aquesta situació perquè tots preguem i em diu que sí, que ho fem.

Un dia un noi i jo ens repartíem un grapat de llibres, ell tenia preferència a l'hora de triar però em va dir: «No, és que a mi, els llibres que són per llegir no m'interessen» (per què poden servir els llibres?, vaig pensar). Vaig recordar aquesta anècdota fa uns dies quan una senyora gran i vídua, il·lustrada ella, com ho va ser el seu marit, em va preguntar: «A vostè li agrada llegir llibres?, li dic això perquè pot elegir d'entre els que li interessin, dels que van ser del meu marit.» Més que agradar-me, sovint tinc gana de lectura i devoro els llibres. Un altre tema és la falta de temps, per això quan en tinc un d'interessant l'omple de subratllats i el lleixo de seguida. Us parlaré de dos d'aquests llibres. El tema de tots dos és semblant però l'enfocament, l'elaboració i l'edició són molt diferents.

Del primer (1) n'havia sentit parlar per aquí, però va ser a Cafarnaüm on el P. Bon me'n va parlar. L'autor coneix els textos evangèlics, els escrits paral·lels, els comentaris als llibres sagrats, però, a diferència de tants altres escriptors, passa uns mesos cada any excavant per aquelles terres. No és, doncs, un estudiós de laboratori, sinó un bon coneixedor de la geografia i de l'arqueologia, en una paraula: de l'úter de la revelació. Una meravella que sorprendrà i il·lustrarà molta gent.

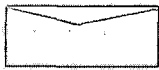
El segon (2) es va escriure al segle XVII. L'autor, un franciscà que va exercir en la Custòdia, ens relata en una peregrinació simulada, les tradicions i les llegendes de cada lloc, que s'explicaven en aquells temps i que encara es recorden. El primer llibre ens ajuda a conèixer més bé Jesús, i el segon, a gaudir i enriquir la peregrinació a Terra Santa.

- (1) *Jesús en Galilea, aproximación desde la arqueología*, de J. González, Verbo Divino/Estella.
- (2) *Viaje a la Tierra Santa de Palestina*, de A. del Castillo, Biblio Manías, Roger editor, Sant Sebastià

P-J Ynaraja,

Capellà del Montanyà (ynaraja@retemail.es)

Cartes del lector

□ Concepte de Déu

Sr. Director,

En referència a l'escrit del Sr. Magí Miret publicat en el número 1.096 de *Catalunya Cristiana*, que l'encapçala amb la frase «Déu sí, Església no!», penso que aquestes paraules són molt fàcils de comprendre. Déu revela la seva existència a través de la nostra consciència; per això ens fa lliures. Per la seva banda, l'Església és terrenal —per aquest motiu no és perfecta— i és portada per les persones, siguin bones o no. Per tant, en qüestió de fe, l'ésser humà creu més en el que és espiritual, que no pas en el que és terrenal.

CLAUDI ALBÀ SURIA
Sant Pere de Ribes

□ Correccions al «Diccionari d'Història Eclesiàstica»

Sr. Director,

Consulto sovint el primer volum del *Diccionari d'Història Eclesiàstica de Catalunya*. He de lloar la tasca dels historiadors que l'han fet reeixir. He de dir, però, que suposo que els fets històrics deuen estar molt ben documentats i que deuen ser de confiança. Ara bé, això no passa amb els fets moderns, que es poden contrastar.

Per exemple, els que vivim al barri del Poble Nou de Barcelona constatem que sota l'epígraf «Centres catòlics» no hi apareix el gairebé centenari Centre Moral, actualment anomenat Centre Moral i Cultural, en plena activitat. El seu local va ser cremat i ensorrat el 1936 i fins a la construcció de la nova parròquia, va funcionar en un local provisional com a centre parroquial d'Acció Catòlica amb un centre juvenil, que és dels més nombrosos i actius de la diòcesi.

A l'entrada de «Bosch i Crous, Pius», el qual va ser rector de Santa Maria al Poble Nou, una part de l'explicació es confon amb la biografia del seu nebot Pius Bosch i Vilà, recentment traspasat als 90 anys. Aquest sí que va ser professor del Seminari i comentarista radiofònic. Altrament, és una sorpresa que algun d'ells es dediqués a la poesia i molt més que tinguessin cap vincle amb Olot per les *Siluetes Olotines* del 1907.

FRANCESC MORERA i PONSOLAT
Premià de Dalt

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

□ Qui és cristià?

Sr. Director,

És freqüent avui dia llegir i sentir en «els mitjans» afirmacions sobre qui és, o no és, cristià practicant i es cau en l'error de confondre el ser bon home amb el ser bon cristià. L'equivocació rau en l'errònia interpretació de Mt 25,31-46. En aquest conegut text Jesús es refereix al judici en què «el Fill de l'home... jutjarà tots els pobles». Tot home serà jutjat sobre si va donar menjar al qui tenia gana, o beure al qui tenia set, etc. És a dir, si va ser «un bon home», si va practicar el «ser home». Ara bé, els cristians, després de passar, com tothom, aquest examen elemental, serem jutjats també en un altre examen específic per a nosaltres: «Qui em reconegui davant els homes, jo el reconeixeré davant del meu Pare» (Mt 10,12).

Practicar com a cristià vol dir, doncs, a més de ser bon home, confessar que Jesús és Déu i que va ressuscitar d'entre els morts. I aquesta confessió es practica batejant els fills, fent de l'amor conjugal un sagrament, etc. I, sobretot, celebrant l'Eucaristia. En el fons, la vida sacramental del cristià resulta una confessió molt «pràctica» de la divinitat de Jesucrist i de la seva obra. El poble senzill l'encerta quan als cristians ens diu «gent de missa». I no s'hi val d'objectar que «n'hi ha que van a missa i són males persones». A més, d'allò que potser encara seriem pitjors si no anéssim a missa, sempre resta que si no passem examen elemental ja ni se'n convocarà pel nostre específic.

JOAN E. JARQUE i JUTGLAR
Barcelona

□ Horaris comercials

Sr. Director,

Els actuals horaris comercials són fruit de controvèrsies que han durat més d'un segle. Les botigues obrien fins i tot els diumenges i festius. Els comerciants creien que si no obrien tots els dies i si reduïen la seva dilatadíssima jornada tindrien tals pèrdues que no podrien sobreviure. No comprenien que si tots tanca-ven, la clientela compraria el mateix durant els dies i les hores en què estiguessin obertes. Finalment, es va aconseguir no obrir els dies festius. Així es va trobar l'equilibri adient perquè els que treballen en comerços poguessin gaudir del descans i de les festes amb els seus com la resta dels ciutadans, llevat dels que treballen en determinades activitats (sanitàries, bombers, policies, etc.).

Doncs bé, quan aquesta situació estava assumida i organitzada per tots, es pretén tornar a l'època anterior. Per què? Incompreensible, més encara en l'actuali-

tat en què hi ha mitjans i sistemes tant per a la compra com per a la conservació de tot, sense haver de privar una sèrie de persones de descansar. És cert que el desenvolupament dels pobles inclou facilitar el consum, però no fins a l'extrem de supeditar la vida al consumisme. A més, les botigues obertes disminueixen la sensació que sigui un dia festiu.

CARMELO FILIZZOLA SÁNCHEZ
El Masnou

□ Dones exemplars

Sr. Director,

Quan en una família es produeix una triple vocació, quan tres filles entren en la vida religiosa, se susciten en l'àmbit humà molts sentiments oposats i un cert desconcert. Suposo que això es devia originar a casa de la Carme, la Rosa i la Magdalena Fradera, a Ruidarenes

(Girona). Després, en aquella bona família, plena de valors cristians, s'arribaria a l'acceptació agraïda perquè tres filles havien estat escollides en la fe, en la fidelitat i en el lliurament als altres. Aquesta crida de la vocació les va portar a ingressar totes tres, gairebé alhora, a la congregació de les Missioneres del Cor de Maria.

Al llarg de la seva vida van ser fidels al seu baptisme i, a partir d'aquest moment, encara més. Van viure aquesta fe enmig del món, en la formació de les seves alumnes, en l'acolliment dels que més ho necessitaven i sempre sense perdre els lligams familiars. La seva vida va estar lligada als centres que la congregació tenia establerts a Santa Coloma de Farners, Mataró, Camprodon, Cassà de la Selva, Olot i Besalú. Un 27 de setembre del 1936 van anar a buscar-les a casa dels seus pares per capturar-les. Van patir martiri i van fer donació total de la seva vida consagrada.

Eren temps de postguerra i les alumnes del carrer Girona, 66, que la congregació tenia a Barcelona escoltàvem la seva vida, el que havien sofert, la seva persecució, violència i mort. En cap moment les religioses del centre ens esperaven a l'odi que tant les havia fet patir i ens invitaven a la pregària. Asseguda al pupitre, pensava el que hauria estat per als seus pares perdre-les alhora. Érem nenes i no sabíem copsar l'abast del terme violència. Se'n feia difícil comprendre la serenitat davant d'una mort tan cruel.

He recordat sempre com les «mares», ara «germanes», ens invitaven a invocar-les i a identificar-nos amb la seva fe. Mai més no hi hauria d'haver vessament de sang! Era sensibilitat d'infant. Ara, ja gran, continuo sense comprendre la crueltat i la violència. No s'havia de repetir i es repeteix. Qui donarà resposta a aquest gran interrogant que ens plantejem?

Demanem que el Sant Pare les beatifiqui. La Causa de Beatificació va ser introduïda el 4 de desembre del 1953. La *positio* sobre martiri està en la Congregació dels Sants des del maig del 1996. El procés ha finalitzat, únicament falta la data de la beatificació. Joan Pau II en la seva carta a les dones, *Mulieris dignitatem*, deia: «Et dono gràcies, dona, pel fet de ser dona, amb la intuïció pròpia de la teva feminitat enriqueixes la comprensió del món i contribueixes a la plena veritat de les relacions humanes.»

MARIA JOSEFA DE FUENMAYOR
Barcelona

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció,
què s'ha de fer?

Truqueu al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

El doctor Isidre Gomà, mestre de la formació bíblica

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

A la tardor d'aquest any jubilar 2000, a la matinada de la festa de Sant Carles Borromeu, 4 de novembre, moria el Dr. Isidre Gomà, prevere i canonge de la catedral de Barcelona i, durant molts anys, professor de Sagrada Escripura al Seminari de Barcelona i a la Facultat de Teologia de Catalunya. La seva presència i el seu mestratge han il·luminat no poques generacions de preveres, religiosos i laics durant el segle xx.

El Dr. Gomà ha estat sobretot, un mestre de la formació bíblica. Les seves classes eren un moment privilegiat en el context dels cursos acadèmics. Una preparació minuciosa i creativa de les seves intervencions convertien aquella estona en una invitació a l'amor i a l'estudi de la Sagrada Escripura.

Aquesta manera d'explicar la Sagrada Escripura feia real l'afirmació del Concili Vaticà II quan parla de la importància de la Sagrada Escripura en la celebració litúrgica. «Per procurar la renovació, progrés i adaptació de la sagrada litúrgia, cal fomentar aquell afecte suau i viu de la

Sagrada Escripura, del qual dona testimoni la venerable tradició dels ritus, tant orientals com occidentals» (Constitució *Sacrosanctum Concilium* núm. 24). Els qui hem estat beneficiats amb el mestratge del Dr. Gomà li devem molt en aquest aspecte, perquè la seva relació amb la Sagrada Escripura, i la que desprenia el seu discurs, era certament una relació «d'afecte suau i viu».

Benaurances, Parenostre, Magníficat

Amb molt d'encert, el recordatori de les exèquies del Dr. Gomà reproduceix tres textos del Nou Testament que eren, per a ell, privilegiats: les benaurances de l'evangeli de sant Mateu, el Parenostre i el Magníficat. Les benaurances, i tot l'evangeli de sant Mateu, foren per a ell una referència permanent. Els dos volums de comentari al primer evangeli són testimoni d'un treball més que acurat, fruit de molt estudi i reflexió, que ell amaga en una relació llegidora, sense

enfarfec de cites erudites. Del Magníficat va publicar també un comentari que és una magnífica ajuda per a la contemplació del càntic de Maria, «el primer dels càntics del Nou Testament», diu en el pròleg. El comentari al Parenostre és, en certa manera, la seva obra inacabada. És cert que les pàgines dedicades al Parenostre en el comentari de l'evangeli de sant Mateu són més que suficients per copsar la bellesa i el rerefons entranyable de la pregària que Jesús donà als seus deixebles; però la part del comentari al Parenostre publicada en la *Revista catalana de teologia* permet creure que el comentari complet hauria estat una vertadera joia exegètica i espiritual.

Formació bíblica i formació litúrgica

La mort del Dr. Gomà ha esdevingut pocs dies després que es cloguessin, a Madrid, les Jornades de Litúrgia que, com cada any, ha organitzat també enguany la Comissió episcopal de Litúrgia.

El tema ha estat «La formació bíblica i litúrgica». Segons la carta apostòlica de Joan Pau II en el 25è aniversari de *Sacrosanctum Concilium*, aquest és un tema absolutament urgent. Ben cert: la formació litúrgica demana una base bíblica, i la formació bíblica troba el seu control de qualitat en la participació litúrgica. Sense la base bíblica, com recorda el Concili, difícilment es podrà entrar en l'univers dels textos que es llegeixen —els salms— i en el rerefons de les pregàries, oracions i himnes, com també de les accions i dels signes litúrgics. Començant per l'Eucaristia, i seguint per tots els sacraments... Alhora, una formació bíblica tancada en el llibre, en la consideració textual i arqueològica, sense referència a l'Església que és l'àmbit en el qual «viu» la Paraula de Déu, sense descobrir que en els sacraments succeeix avui allò que l'Escripura anuncia, serà una formació bíblica mancada. Evocar el mestratge del Dr. Gomà és un deure de reconeixement envers el qui fou mestre excel·lent d'una formació bíblica autèntica.

«Sapiguen que ell s'acosta»

Josep M. Aragonès,

rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Som al penúltim diumenge de l'any litúrgic. El vam començar amb una pregària d'espera i d'acolliment: *Concediu, Senyor, als vostres fidels d'acollir amb bones obres la vinguda del vostre Fill Jesucrist*. L'acabarem clamant: *Beneït el qui ve en nom del Senyor. Beneït el Regne... que està a punt d'arribar*. Davant nostre es dreça, com un gran teló de fons, la visió de la fi del món. La fi del món que passa és Jesucrist. *Llavors veuran venir el Fill de l'home sobre els núvols amb gran poder i majestat*. Ell és l'ahir, l'avui i el demà de tota la nostra història. L'únic que persevera. L'únic que és. La resta de coses i realitats passen. Per més força i poder que semblin tenir. *El sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del cel i els estols que dominen allà dalt trontollaran*. Imperis, cultures, personatges, sistemes polítics, economies, institucions, columnes del pensament humà. Tot allò que oferia alguna llum, alguna seguretat als caminants d'aquest món, va caient i desapareix. Si ho haviem idolatrat, ens quedem sense ídols. Amb el peu en fals sobre la buidor. Sols queden els elegits de Déu. *Envià els seus àngels per reunir els seus elegits, que vindran de tots quatre vents, des dels extrems més llunyans de la terra i del cel*.

Les persones és l'únic que interessa. I és potser

el que més menysvalorem. A veure quan aprendrem a estimar i respectar de debò el poble. Tota la vida de Crist li ha estat donada. *Amb una sola oblació, ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats*. Ni lleis, ni ritus, ni organitzacions, no han merescut l'atenció, el servei, de Jesús. El poble, sí. Per això, per Jesús, amb ell i en ell, l'ha assegut per sempre a la dreta de Déu. És el final de la història. El començament de l'eternitat. La fi del món.

Quan serà? Ara del dia i de l'hora, ningú no en sap res, ni tan sols els àngels ni el Fill. No és problema de calendari ni de rellotge. La fi del món és una situació de salvació que es consuma. Per això és una atenció i una responsabilitat de fe. *Mireu la figuera i apreneu-ne la lliçó... Igualment, quan vosaltres veureu tot això —cal fer constantment una lectura creient dels signes dels temps— sapiguen que ell s'acosta*. Si miréssim el món amb fe, al cor de l'angúnia que produeix assistir a l'agonia de tantes coses que teníem per perpètuas, naixeria la serenitat de la confiança en l'acció del Pare, que és l'únic que sap el secret de la salvació dels homes i la dona a mans plenes a homes i dones. I viuríem atents a veure en l'horitzó com ell s'acosta i clou la porta del passat, tot obrint de bat a bat la plenitud de la vida per sempre.

«Crist jutjador», detall del Judici Universal de Miquel Àngel (Capella Sixtina del Vaticà).

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 1)

NOVEMBRE

19. Diumenge

XXXIII de durant l'any. Verd. Lectures: Daniel 12,1-3 / Salm 15 / Hebreus 10,11-14 / Marc 13:24-32

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Abdis, profit.; Fost, deix. mr.; Crispí, b.; Azes i comps. mrs. Santa Agnès d'Assís, vg.

Festa Major: a Fígols les Mines.

20. Dilluns

Feria. Verd. Lectures: Apocalipsi 1,1-4;2,1-5a / Salm 1 / Lluç 18,35-43

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eadmon rei mr.; Octavi, Salutor i Adventor, solds. mrs.; Dasi, b. mr.; Benigne, b.

21. Dimarts

La presentació de Santa Maria (MO) Blanc. Lectures: Apocalipsi 3,1-6 / Salm 14 / Lluç 19,1-10

ALTRES CELEBRACIONS: Sants Gelasi I, p.; Honori, Esteve, Eutiqui i Heliodor, mrs.

Festa Major: a Lluçà i la Pobla de Cérvoles.

22. Dimecres

Santa Cecília verge i màrtir (MO) Vermell. Lectures: Apocalipsi 4,1-11 / Salm 150 / Lluç 19,11-28

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Filemó, mr.; Pragmaci, b.; Roger, mjo. mr. Santa Apfies, mr.

Festa Major: a Boadella, Molló, i Santa Cecília de Voltregà.

23. Dijous

Feria. Verd. Lectures: Apocalipsi 5,1-10 / Salm 149 / Lluç 19,41-44. Si es vol: Sant Climent I, papa màrtir (MLI) Vermell. / Sant Columbà, abat (MLI) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant, Sisini, mr. Santa Lucrècia, vg. mr.

Festa Major: a Fòrnols del Cadí, Sant Climent de Llobregat i Sant Climent Sescebes.

24. Divendres

Sant Andreu Dun-Lac i companys màrtirs del Vietnam (MO) Vermell. Lectures: Apocalipsi 10,8-11 / Salm 118 / Lluç 19,45-48

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Crisògon, Crescència i Felicià, mrs.; Porcià, ab; Santes, Flora, Maria i Fermi-na, vgs. mrs.

Festa Major: a Riudoms.

25. Dissabte

Feria. Verd. Lectures: Apocalipsi 11,4-12 / Salm 143 / Lluç 20,27-40

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gonçal, b.; Moisès, prev. mr.; Mercuri, sold. mr. Erasme, mr.

Festa Major: a Arbeca i Vinyols.

Lectures bíbliques

Diumenge XXXIII de durant l'any

Cicle B

Lectura primera

Dn 12,1-3

joia i festa a desdir a la vostra presència; al vostre costat delícies per sempre. R.

En aquell moment serà salvat el poble

Lectura de la profecia de Daniel

En aquell temps es presentarà Miquel, comandant dels exèrcits celestials, que vetlla pels fills del teu poble; hi haurà un temps de desgràcies com no se n'havien vist des que existeixen les nacions fins aquell moment.

Però en aquell moment serà salvat el teu poble, tots els qui estaran inscrits en el llibre. La multitud dels qui dormen a la pols de la terra es desvetllarà, uns per a la vida eterna, altres per a la vergonya d'una reprovació eterna.

Els justos resplendiran com la llum del firmament, els qui hauran conduït el poble pel bon camí brillaran com els estels per sempre més.

Salm responsorial

15,5 i 8, 9-10, 11 (R.: 1)

Senyor, heretat meua i calze meu,
vós m'heu triat la possessió.
Sempre tinc present el Senyor;
amb ell a la dreta, mai no cauré.

R. Guardeu-me, Déu meu, en vós trobo refugi.

El meu cor se n'alegra i en faig festa tot jo,
fins el meu cor reposa confiat:
no abandonareu la meua vida enmig dels
[morts,
ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. R.

M'ensenyareu el camí que duu a la vida.

Lectura segona

He 10,11-14, 18

Amb una sola oblació ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats

Lectura de la carta als cristians hebreus

Tots els sacerdots oficiem diàriament i ofereixen sovint unes víctimes semblants, que mai no poden treure els pecats.

Però Jesucrist, després d'oferir-se una sola vegada com a víctima pels pecats, s'ha assegut per sempre a la dreta de Déu, esperant que Déu faci dels seus enemics l'escambell dels seus peus. Amb una sola oblació ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats. Un cop Déu ha perdonat els pecats, ja no cal presentar cap més ofrena per obtenir-ne el perdó.

Al·leluia

Lc 21,36

Estigueu alerta pregant en tota ocasió
perquè us pugueu mantenir drets
davant el Fill de l'home.

Evangelí

Mc 13,24-32

Reunirà els seus elegits,
que vindran de tots quatre vents

Lectura de l'evangelí segons sant Marc

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Aquells dies, després d'aquelles desgràcies, el sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del cel i els estols que dominen allà dalt trontollaran. Llavors veuran venir el Fill de l'home sobre els núvols amb gran poder i amb gran majestat. Mentrestant enviarà els àngels per reunir els seus elegits, que vindran de tots quatre vents, des dels extrems més llunyans de la terra i del cel. Mireu la figuera i apreneu-ne la lliçó: quan les seves branques es tornen tendres i neixen les fulles, sabeu que l'estiu s'acosta. Igualment quan vosaltres veureu tot això, sapigueu que ell s'acosta, que ja és a les portes. Us dic amb tota veritat que no passarà aquesta generació sense que s'hagi complert tot això. El cel i la terra passaran, però les meves paraules no passaran. Ara, del dia i de l'hora, ningú no en sap res, ni tan sols els àngels ni el fill; només ho sap el Pare.»

Tortosa

diòcesis

Jubileu d'unitat diocesana

■ El bisbe Salinas insta a «superar una imatge d'Església concentrada en el clergat»

BILEU DIOCES

Bisbe i concelebrants, units a l'assemblea durant el Credo i les pregàries.

400 pelegrins van omplir la catedral.

TORTOSA.— La catedral, en la persona del bisbe Xavier Salinas, va acollir el 29 d'octubre 400 pelegrins. Eren majoritàriament membres dels consells pastorals i d'economia en l'àmbit parroquial, arxiprestal i diocesà. Els acompanyaven una cinquantena de preveres. Aquest Jubileu no era sectorial ni de cap arxiprestat concret, sinó que pretenia viure la unitat diocesana concretada en dues notes de corresponsabilitat eclesial: comunió i missió.

Com a monició d'entrada, el vicari episcopal d'Apostolat, Mn. Josep L. Arín, va llegir un manifest en què va destacar que aquesta peregrinació simbolitzava la corresponsabilitat eclesial entre els sacerdots, els religiosos i els laics, cosa que es feia visible en una gran cinta que unia els presents amb el Crist mort i ressuscitat. En efecte, vora l'altar es contemplaven tres símbols ben significatius: el llibre de la Paraula de Déu, la creu i el ciri pasqual.

El prelat va llegir l'homília pausada. «Una Església que no té la llibertat d'anunciar l'Evangeli amb totes les seves conseqüències personals i socials», va afirmar el bisbe Salinas, «tot i que de vegades ho faci contra corrent, a la llarga, no serà l'Església del Crist, puix no tindrà res nou per aportar. Res més contrari a l'Evangeli, del Crist, que aigualir-lo per adaptar-lo a la cultura, per acomodar-lo als nostres interessos».

Més endavant, va asseverar la necessi-

tat d'uns ulls nous com el cec Bartimeu: «Necessitem uns ulls nous per apreciar els vincles de fe que ens uneixen com a comunitat cristiana i la força transformadora de l'Evangeli per la salvació dels homes.» En aquesta línia, va anunciar el pelegrinatge

EN EL COMIAT DELS ONZE

«El gra de mostassa de l'Evangeli es farà gran a San Pedro Sula d'Hondures. Hi creixeran branques i fins i tot s'hi ajocaran moixons tortosins. També el petit llevat evangèlic fermentarà en ambdues diòcesis. I em pregunto: per què el número onze i no el dotze? És que el dotze, signe bíblic de totalitat, és aquesta assemblea representant tot el bisbat».

Mn. J.M. Tomás, vicari general

jubilar a San Pedro Sula (Hondures), que, en paraules seves, «vol ser una forma de viure la dimensió fraterna de la fe: entrar en contacte amb altres comunitats cristianes més joves, fer un intercanvi d'energies i formes de viure la fe. Demanem al Senyor que aquesta experiència sigui com una font d'un nou impuls missioner a la nostra diòcesi».

En un altre ordre de coses, el bisbe Salinas va posar de manifest que «no hauria d'existir cap parròquia sense el Consell de Pastoral ni el d'Assumptes Econòmics. Serà una forma de superar una imatge d'Església concentrada en el clergat, on uns donen un servei i d'altres el reben, oblidant que tots estem igualment implicats. Però això també exigeix una formació espiritual, eclesial i apostòlica adequada a tots a fi de no deixar-se guiar per criteris de poder o de prestigi (...). Una formació especialment dirigida als adults, als pares de família i als responsables de l'acció pastoral i, de forma particular, a aquells que participen en els moviments i grups apostòlics de la nostra diòcesi».

Dos dels moments més impactants de l'eucaristia van ser, en primer lloc, el cant del Credo seguit de les pregàries, mentre tota l'assemblea sostenia una cinta amb les mans i especialment amb el cor, i, en segon lloc, la pregària dels onze pelegrins

a Hondurès: «Senyor Jesús, gràcies perquè fa 2.000 anys que envies evangelitzadors per tot el món. Fes que creixi en nosaltres l'interès i l'ajuda per la missió que has confiat a tots els cristians. Ajuda'ns a obrir-nos a les realitats que ens trobarem a Hondures: la realitat de les grans ciutats amb els seus barris més marginals, la realitat rural amb el seu gran aïllament, la realitat d'una Església que lluita i treballa per fer unes comunitats vives, la realitat d'una Església compromesa per millorar la condició social de la gent... i totes aquelles altres realitats que ens trobarem sense esperar-les.

»Ajuda'ns a compartir la fe, a ser portadors d'esperança i missatgers del teu amor i la teva tendresa amb els més necessitats. També ajuda'ns a transmetre a la nostra diòcesi, quan tornem, tot allò que haurem viscut i que ben segur ens enriquirà no només a nosaltres, sinó a tots els que ho comuniquem.

»I tu, Mare de Déu i mare nostra, encén en nosaltres el desig de treballar perquè la salvació de Déu sigui coneguda i viscuda sempre i a tot arreu. Amén.»

J. Blanc i Bahima

Fotos: Dauff

La catedral acull pelegrins de Móra-Tivissa

TORTOSA.— El 5 de novembre gairebé 300 fidels de l'arxiprestat de Móra-Tivissa van peregrinar a la catedral i van ser acollits pel bisbe Xavier Salinas, juntament amb representants del Capítol catedralici. Móra-Tivissa compta amb vuit preveres i un diaca temporal que pastoregen dinou parròquies, amb un total d'uns 16.000 habitants.

En el manifest d'entrada, Mn. Joan M. Bajo, rector de Garcia, va dir en nom de totes les parròquies: «Avui vivim una experiència d'Església de comunió i missió, just a la casa mare, on el pastor és font

d'unitat. Cada fidel podria dir com el profeta Samuel: "Parleu, Senyor, que el vostre servent us escolta."»

Algunes parròquies, com és el cas de Móra d'Ebre, ja havien celebrat el Jubileu en l'àmbit local. Va destacar l'aportació nombrosa en les ofrenes de fruits típics de la comarca, així com diners per a Hondures.

En l'homília episcopal es va poder sentir que «el Jubileu és una pedagogia de l'Església que ens ensenya a endinsar-nos en el misteri de Déu. Tot plegat ens regala l'alegria del perdó, de sentir-se estimat i

un saber estar presents en el món d'avui».

«Els tres sagraments de la iniciació cristiana i també la penitència», va prosseguir, «són font d'alegria jubilar. El cor —en sentit bíblic— quan entra en comunió amb Déu per la pregària és font d'acceptació universal, de pacificació i àdhuc d'implicació en les coses temporals».

Va sorprendre l'afirmació: «Jo no sóc polític, però us dic que és bo que el cristià es preocupi per les coses de tots, per exemple, pel tema de les aigües del riu Ebre. Cal pensar-ho bé i defensar-ho sempre que sigui raonable i just.» (J.B.B.)

**FUNDACIÓ
OBRA NTRA.
SRA. DE FÀTIMA**

LLAR INFANTIL

Som molt directes perquè...

NECESSITEM UNA FURGONETA
per traslladar els nens a les seves
escoles
**ENS PODEU AJUDAR A
ACONSEGUIR-LA...?**

Truqueu directament a la Llar:
(Sor Adela) 933 575 648
o a la Fundació: 932 151 593,
Pau Claris, 119, 3r 1a, Barcelona

Barcelona

El diaca, signe de Jesucrist servidor

■ 20 anys de diaconat permanent a l'Església espanyola

BARCELONA.— El 8 de novembre del 1980 Lluís Nadal Padró va ser ordenat diaca permanent a la diòcesi de Barcelona i es convertia en el primer diaca permanent de l'Església espanyola. Avui a les diòcesis espanyoles n'hi ha 200, i 64 corresponen a Catalunya.

El Concili Vaticà II va tornar a posar en marxa aquest ministeri de forma permanent en l'Església i va voler recuperar el ministeri diaconal per a tota la vida. Després del Concili, Pau VI va elaborar els documents per dur-ho a terme. Cada Conferència Episcopal demanava permís a Roma per instaurar el diaconat permanent. El 1978 la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) ho va demanar a la Santa Seu, que va donar el permís. Llavors els bisbes interessats en el tema van anar instaurant el diaconat a les seves diòcesis. El cardenal Jubany va fer el decret que ho instaurava a Barcelona i al novembre del 1980 va tenir lloc la primera ordenació. D'aquesta manera, Lluís Nadal Padró esdevenia el primer diaca permanent a Barcelona, Catalunya i l'Estat espanyol.

El 1977, abans que la CEE fes la petició a Roma, l'Assemblea de Preveres de la diòcesi de Barcelona va demanar al cardenal Jubany la instauració del diaconat permanent i es va nomenar una comissió especial per estudiar la qüestió. El cardenal va escoltar el presbiterat de Barcelona i es va avançar a la petició que després faria l'episcopat espanyol. El 30 de desembre del 1978 Mons. Jubany va signar el decret de la institució a la diòcesi de Barcelona del diaconat permanent. «Mentrestant s'havia anat creant un cercle d'amics interessats pel diaconat permanent, assessorats per qui després seria bisbe auxiliar de Barcelona, Dr. Pere Tena, i s'inicia un camí perquè quan arribés el moment oportú per començar el diaconat ja hi hagués gent preparada. Després, amb el decret del cardenal Jubany es dissol aquest cercle d'amics i es forma un grup de dotze candidats en-

Per commemorar aquests vint anys els diaques catalans han celebrat diversos actes: una trobada familiar interdiocesana, un sopar de germanor, i una eucaristia presidida pel cardenal Ricard M. Carles per donar gràcies per la tasca que fan els diaques a la diòcesi.

D'esquerra a dreta Josep Vidal, Lluís Nadal i Aureli Ortín.

comenats a la comissió diocesana dirigida per Mn. Joan Oriol», recorda Mn. Lluís.

Servei

«El diaca realitza el seu ministeri com a signe o sagrament de Jesucrist servidor de tothom.» Aquestes paraules les va pronunciar el cardenal Jubany el dia de l'ordenació de Mn. Lluís i defineixen la tasca del diaca permanent. Segons Aureli Ortín, diaca permanent dedicat a la catequesi i vicesecretari de la Conferència Episcopal Tarraconense, «tota l'Església ha de ser servidora a imatge de Crist, però als diaques ens toca ser signe sacramental d'aquest servei. El diaca té les funcions semblants a les del bisbe i del sacerdot, no quant a presidència de la comunitat, sinó

pel que fa al servei. Som diaques del bisbe, diaques de l'Església».

Els diaques no han de suplir els capellans, sinó que els han de donar suport, tot i que en alguna ocasió puguin fer algunes funcions de suplència. Entre les tasques que desenvolupen els diaques permanents es pot destacar l'assistència al bisbe i al prevere, la celebració del Baptisme, la custòdia i administració de l'Eucaristia, l'assistència als matrimonis, la presidència de ritus funeraris, impartir benediccions segons les normes litúrgiques, llegir la Sagrada Escriptura als fidels i exhortar-los, complir en nom de l'Església les obligacions de caritat i participar en la cura pastoral d'una parròquia. Per a Josep Vidal, diaca permanent dedicat a la pastoral parroquial (prematrimonial i postmatrimonial) i secretari d'arxiprestos de la Demarcació 1.1 de Barcelona, «potser a nosaltres ens correspon estar més «a la frontera», dedicar-nos a l'evangelització i anar a aquests ambients on l'Església com a tal no hi arriba. No hem d'esperar que la gent vingui a nosaltres, sinó anar-la a buscar».

Els diaques permanents atenen tres grans camps: la Paraula, la litúrgia i el servei. A la pràctica s'han concretat en dos grans àmbits: pastoral parroquial i missions no lligades directament a la parròquia. En aquest sentit hi ha tasques molt variades: catequesi, ensenyament, especialistes en litúrgia, servei als més necessitats, pastoral de deficients, de joves, de família, de tercera edat, apostolat del mar, serveis d'informació d'Església,

secretaris de bisbes... és una gamma molt variada de serveis i depèn de la missió que cada bisbe els encarregui.

Tot i que és difícil establir un perfil del diaca permanent per la multiplicitat de funcions que poden realitzar a l'Església diocesana, es pot dir que «són homes que per la gràcia del sagrament de l'orde estan fent uns serveis específics en cadascun dels àmbits propis de l'Església», explica Mn. Aureli.

Família

Una gran majoria dels diaques permanents en l'Església són casats. Aquest fet afecta directament la família. «L'actitud de servei del diaca ha de ser tan plena que sempre repercuteix d'una manera molt directa en la família i tot ha de ser d'acord amb l'esposa —comenta Mn. Lluís—. Quan vaig decidir ser diaca ho vaig fer amb una mica de por i respecte, però amb il·lusió i joia perquè el fet de rebre l'ordenació significava que el meu ministeri era reforçat per la gràcia sacramental.» De fet, perquè el bisbe pugui ordenar un casat de diaca l'Església demana expressament que la dona ho concedeixi. «Hem de compaginar la vida familiar, la vida professional i la dedicació al ministeri. Hem de trobar l'equilibri entre aquestes realitats de la nostra vida», assenyala Mn. Josep.

El cardenal Jubany va ser el gran impulsor del diaconat permanent a Barcelona i Espanya. «El Dr. Jubany va ser per a nosaltres com un pare, un mestre que ens va guiar per aquests camins i crec

«Els diaques no han de suplir els capellans, sinó que els han de donar suport»

que continua en el nostre cor, guardant-nos en aquesta missió del diaconat», assegura Mn. Josep. En aquest aniversari s'ha valorat així mateix la feina del cardenal Ricard M. Carles: «El cardenal Carles s'ha interessat positivament pel diaconat i per tots nosaltres. Ha procurat que augmentés el nivell d'exigència quant a la preparació i la formació permanent. Crec que això li hem d'agrair i esperem que el nostre col·legi diaconal, el més nombrós de les diòcesis espanyoles, pugui ser en comunió amb el nostre cardenal-arquebisbe i tots els preveres de la diòcesi una mica model per a les altres diòcesis. Estem molt il·lusionats amb aquest futur que tenim per endavant», subratlla Mn. Aureli.

Rosa María Jané Chueca

Les teories de l'evolució, a debat

BARCELONA.— La Facultat de Filosofia de Catalunya (FFC), de la Universitat Ramon Llull, organitza per primera vegada el cicle de conferències *L'evolucionisme i els seus reptes*, dirigit per Francesc Nicolau, subdirector del Museu Geològic del Seminari de Barcelona i professor de Filosofia de la Natura i de Qüestions Científiques a la FFC.

El cicle, que es du a terme a la seu de la Facultat de Filosofia de Catalunya (Diputació, 231), es va iniciar el 7 de novembre passat i acaba el 23 d'aquest mateix mes. L'objectiu és posar de manifest el lligam existent entre ciència i fe, mitjançant les diferents teories sobre l'evolució que han aparegut al llarg de la història. El director del cicle afirma que «l'evolució no té un desenvolupament cert, com succeeix amb totes les ciències, de manera que encara queda molta feina a fer per arribar a desxifrar els esquemes evolutius».

Entre els temes que Francesc Nicolau tracta hi ha *Primeres idees evolucionistes, Charles Darwin: l'origen de les espècies per selecció natural* o *L'evolució fins a l'«Homo sapiens», segons les dades actuals*. (C.C.)

Barcelona

Roma també acomiada Isidre Gomà

■ La figura d'aquest biblista està íntimament unida al Col·legi Espanyol de Via Giulia

Home d'Església i entusiasta de la Bíblia

Se'ns ha mort el doctor Gomà. Un final previsible i no per això menys dolorós. Fidel als seus amics, conversador suggeridor, home de consell, el doctor Gomà ha mort voltat d'afecte, en aquell col·legi de Natzeret de Vallvidrera que era el seu recés. Amb el traspàs d'Isidre Gomà desapareix un dels eclesiàstics més savis del segle que s'escola.

El doctor Gomà va ser un gran home d'Església. D'aquella Església que ell definia com una el·lipse amb dos centres: Roma i Jerusalem. Ho va viure: Roma fou per a ell lloc d'estudi i d'estada; Jerusalem, de contemplació i reflexió. Se la va estimar, l'Església, moltes vegades enmig del dolor i la incomprensió. Deixeble de Mn. Peris, avui beat, secretari del seu estimat i controvertit oncle, el cardinal Isidre Gomà, vicari de suburbi, professor de Seminari, capellà del col·legi de Natzeret, secretari del Congrés Eucarístic Internacional, ajudant del doctor Modrego, canonge de la catedral de Barcelona, artífex de la Facultat de Teologia de Catalunya, prelat d'honor de Sa Santedat, el doctor Gomà no va acceptar mai la seva promoció episcopal, però va fer, com pocs, obra d'Església.

El doctor Gomà ens va encomanar, a les fornades dels seus alumnes, l'entusiasme per la Bíblia. Quants s'han dedicat a l'estudi de la sagrada escriptura seduïts per les seves explicacions magistrals! Amb el seu estil peculiar, els seus esquemes, els seus guixos de colors, la seva agudesa i el seu humor característics —«resignació i escatologia»— el doctor Gomà era un veritable mestre de la Paraula. Pocs com ell sabien sintonitzar i transmetre el goig exultant del Magníficat de Maria, la humanitat de l'evangeli segons sant Mateu, la força trasbalsadora del Sermó de la Muntanya o la plasticitat de les paràboles de Jesús, transparències del Regne.

Va fer dels burros que col·leccionava un símbol de saviesa, de resistència i d'humilitat. Es molestava amb els qui, desconexors de les virtuts de l'ase —bíblic, literari i camperol— havien convertit el seu nom en un insult. Els burros eren la seva mascota, la complicitat amb tants amics d'arreu del món que coneixedors de la seva afeció li'n regalaven sovint.

Potser algun dia algú s'atreveixi a tirar endavant aquell malaguanyat museu bíblic del Seminari que ell va impulsar i del qual es poden admirar alguns diorames al museu de la Síndone del Tibidabo. «No em citeu», solia demanar sovint a classe als alumnes. No el vam obeir, tots l'hem citat moltes vegades i ho continuarem fent, explícitament o implícit. Molts podem encara les seves homilies, breus, precises, sàvies, publicades durant tants d'anys al Full Dominical de Barcelona, gairebé sempre en tres punts —perquè en el tres rau la perfecció— i després aplegades en un recull.

El doctor Gomà deia: «He tingut molts alumnes, pocs deixebles.» Avui, pensant en ell, gosaria dir: «He tingut molts professors, pocs mestres.» Ell ho va ser en grau eminent. Que contempli eternament la Paraula de Vida.

Jaume Aymar

Degà president de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

ROMA.— Els companys del recentment desaparegut doctor Isidre Gomà van voler-li retre un darrer homenatge amb una missa exequial a l'església espanyola de Montserrat a Roma. Trenta capellans, presidits pel rector de l'Església Nacional Espanyola, van concelebrar el 6 de novembre passat una celebració en què es va glossar la figura d'aquest investigador i pastor brillant que va morir el 4 de novembre.

Isidre Gomà rebent una distinció de mans del cardinal Jubany.

La figura d'Isidre Gomà està íntimament unida al Col·legi Espanyol de Via Giulia a Roma. Aquest prevere barceloní va fer moltes estades com a investigador en aquest centre, i habitualment transcorria mig any a Roma i mig a Catalunya. A Roma va preparar el llibre sobre el Magníficat i el Comentari a l'evangeli de Mateu, i darrerament estava enllestit un comentari al Parenostre.

El seu deixeble més immediat, Jordi Sánchez-Bosch, membre de la Pontifícia Comissió Bíblica Internacional, va descriure el seu mestre com «una persona que no va pretendre mai ser un savi» sinó que sentia una gran vocació de pastor, de comunicador. A part de les seves lliçons al Seminari de Barcelona i a la Facultat de Teologia de Catalunya, va dedicar-se molt temps a fer de pastor al barri barceloní de la Guineueta, ensenyant els més senzills. Sánchez-Bosch va recordar que no hi ha cap alumne que hagi quedat indiferent a les classes del doctor Gomà.

Isidre Gomà va estar molt vinculat a la congregació de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzeret. En aquest sentit, el professor Sánchez-Bosch va fer referència a la quantitat i qualitat dels exercicis espirituals que el doctor Gomà havia impartit a les monges més joves, que prenién apunts contínuament per retenir les paraules del biblista.

Per a Sánchez-Bosch, Gomà va ser «un gran far, un col·lector de saviesa divina, un home de consell que tenia una visió justa de cada problema». Assessor del bisbe Gregorio Modrego —que volia que Isidre Gomà fos bisbe, càrrec que aquest va refusar sempre—, Gomà va editar també els comentaris que setmanalment publicava al Full dominical de Barcelona.

La celebració en record del doctor Gomà va cloure amb el cant en català de les Benaunces i amb el Virolai.

Miriam Díez i Bosch

Romiatge jubilar de la vida religiosa a Montserrat

MONTSERRAT.— Convocat per la Unió de Religiosos de Catalunya, el 18 de novembre té lloc el romiatge jubilar de la vida religiosa a Montserrat. L'assistència, limitada per la capacitat de la basílica, serà de 1.300 religioses i religiosos de totes les contrades de Catalunya i dels diferents instituts de vida religiosa.

Dues comissions han estat les encarregades de donar forma a un programa que pretén celebrar la jornada en un to festiu i en un clima de compromís, però fent alhora un signe de petició de perdó per les mancances personals i comunitàries al llarg de vida i de les congregacions. El lema triat per a la trobada ha estat «Caminant» i vol simbolitzar la persona que està en camí i que és signe de la vida religiosa.

L'arribada a Montserrat està prevista entre dos quarts i les deu, hora en què es

La figura del pelegrí simbolitza la trobada.

farà l'acollida a l'exterior del santuari. A tres quarts d'onze, té lloc el ritus d'acolliment i la processó d'entrada; a les onze, l'eucaristia, presidida per l'arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Lluís Martínez Sistach. A un quart d'una del migdia, té lloc una trobada festiva a l'esplanada del santuari: ballada de sardanes amb la Cobla Juvenil Sagrada Família de Blanes. En acabat, dinar de germanor al restaurant de Montserrat, i a les quatre de la tarda, l'acte a la basílica amb testimoni-

nis, cants i pregària tenint com a rerefons l'any jubilar i el símbol del caminant. Organitza la vocalia de religiosos joves i grups de música dels diferents instituts: Arass, Eritrea, 70x7 i Kairoi. A dos quarts de sis de la tarda, finalitzarà la trobada amb l'hora dels adéus i, finalment, a les sis els autobusos abandonaran el santuari. (C.C.)

BALCLI'S

SALA DE SUBASTES

DES DEL 1979

COMPREM AL COMPTAT

ANTIGUITATS, PINTURA S. XIX I XX

MOBLES, OBJECTES

JOIES, ARGENT I RELLOTGES

**PISOS SENCERS
VISITES A DOMICILI**

☎ 93 217 56 07 C/ ROSSELLÓ, 227 BARCELONA

Un estudi literari del primer dels llibres del Pentateuc

La gènesi del Gènesi

La incògnita sobre el tinter d'on ha sorgit el Pentateuc ha fet córrer rius de tinta. Aquest llibre planteja les qüestions existencials, la curiositat per les quals sembla inherent a la condició humana. Cada cultura resol aquests enigmes a la seva manera, tot i quehi podem trobar punts en comú. Una aproximació exclusivament literària al Gènesi, a les seves possibles fonts i influències, pot respondre algunes preguntes i plantejar-ne moltes de noves.

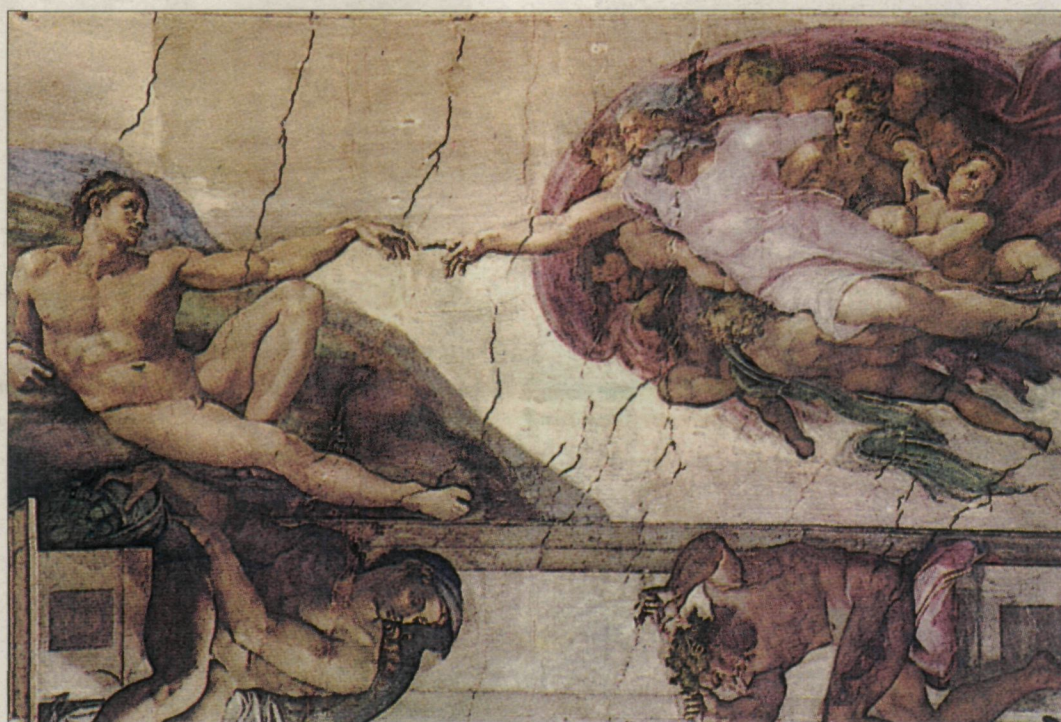
LA HISTÒRIA D'UN POBLE

El procés d'elaboració del Pentateuc no pot ser atribuït a una sola mà, sinó que es tracta d'una recopilació de textos de datació difícil ja que hi ha pocs indicis cronològics. La majoria d'històries del Gènesi no són originals sinó que són el llegat de la societat, no hebrea, sinó sobretot, babilònica. Els hebreus extreuen de la societat veïna els materials que després remodelen a la seva mesura, d'acord amb les seves creences religioses. El Gènesi és un instrument d'expressió i font de fe del poble hebraic, però és també la història d'aquesta civilització i defensa el seu tipus de societat, nòmada i dedicada a la ramaderia. Abel és un pastor que representa el poble hebraic i s'oposa a Caïn, agricultor i exponent de la cultura mesopotàmica. En la història fraticida s'enfronten dues formes de producció i dues cultures. Caïn, després de vessar sang, funda una ciutat. Sembla que les ciutats tenen un sentit pecaminós (Sodoma, Gomorra, Babilònia), ja que s'hi veu la vocació d'establir un ordre humà en contraposició al diví. La iniciativa de la torre de Babel és castigada amb la multiplicitat de llengües perquè l'Antic Testament planteja la ciutat com una organització que no li és pròpia.

La hipòtesi més versemblant, doncs, veu en el Gènesi la tradició hebrea influïda per diferents cultures i immortalitzada per la ploma de diversos escribes.

TRANSICIÓ CAP AL MONOTEISME

En el Gènesi trobem encara el que podrien ser vestigis d'una cultura anterior panteista. En el capítol 3 verset 22, Déu diu: «L'home s'ha tornat com un de nosaltres». Com a personatge, Déu està construït amb una imatge antropomòrfica que l'acosta més als déus del Panteó que a la idea de revelació i la visió espiritual que se'n té actualment. En el capítol 3 apareix passejant pel jardí de d'Edèn a l'aire fresc de la tarda, i en el 18 menja amb avidesa el mató, la llet i la carn de vedella que li ofereix Sara. Una altra mostra d'aquesta hipòtesi la trobem en

«La Creació de l'home.» Miquel Àngel, Capella Sixtina (Vaticà).

«Adam.» Luca Cranach, Galleria Uffizi (Florència).

«Eva.» Luca Cranach, Galleria Uffizi (Florència).

el capítol 6 verset 4: «En aquell temps, i més tard encara, hi havia gegants a la terra, perquè de la unió d'alguns dels fills de Déu amb les filles dels homes en van néixer els herois, homes de renom des dels temps antics.» La història dels gegants que habitaven la Terra és explicada a *Les Metamorfosis* d'Ovidi, una compilació d'històries mitològiques. En aquest mateix llibre, així com en *Treballs i dies* d'Hesíode es fa referència al mite de les edats, al qual sembla que remeti el capítol 4 verset 21 del Gènesi: «El germà de Jabal es deia Jubal, i fou l'avantpassat dels qui toquen la flauta i el flabiol. També Sil-la va tenir un fill, Tubal-Caïn, forjador de tota mena d'eines o armes de tall, tant de bronze com de ferro.»

El mite de les edats explica la transformació del món des de l'edat d'or, la situació inicial de bondat i abundància, a l'edat de ferro, l'actual, en què la veritat i la bona fe han estat desplaçades pels instints ferotges i el desbordament general de vicis. Es tracta d'una explicació del passat que permet entendre el present, al qual s'ha arribat a través d'una progressió cap a la violència. L'expulsió del paradís podria ser vista també com la fi d'una edat d'or, que justificaria la situació en què vivim. És un mite eminentment nostàlgic que pren sentit com a contraposició i serveix per reflexionar sobre la duresa del present.

Diverses tradicions, doncs, utilitzen formes semblants per respondre a les grans preguntes existencials, les mateixes arreu i al llarg dels segles.

ELS DILUVIS

Molts dels mites que apareixen al Gènesi són adoptats també per altres cultures. El diluvi com a purificador de l'actuació impia dels homes n'és un clar exemple. La semblança entre el diluvi del Gènesi i el del *Gilgamesh*, poema èpic del Pròxim Orient, porta irremissiblement

a la idea d'una font comuna. Entre els dos textos es pot fer una més bona aproximació a la història original. Al Gènesi, un cop acabat el diluvi, Noè deixa anar un corb i després un colom, que retornen; un colom que li porta una fulla d'olivera; i finalment, un altre colom que no torna perquè ha trobat terra. En el cas de la columna IV del *Gilgamesh*, aquest deixa anar un colom, una oreneta i un corb, segurament, els tres ocells que devien sortir a la història original, ja que cada un d'ells compleix una funció.

A *Les Metamorfosis* d'Ovidi i al *Popol Vuh*, l'homòleg de la Bíblia per al poble quiché de Mèxic i Guatemala, també es repeteix l'estructura; es destrueix una civilització impia i inadequada a la supervivència a causa dels maltractaments propinats als seus mateixos creadors. *Les Metamorfosis* narren com la Terra fou inundada a causa de la còlera de Júpiter, i que tan sols salvà de la catàstrofe una parella: Decaulió i Pirra. Un cop Júpiter va retirar les aigües, els supervivents van anar a consultar l'oracle, que els ordenà de llançar per sobre l'espatlla els ossos de la seva mare. Després de meditar sobre el significat ocult de les paraules dels déus van entendre que el que els demanaven que llencessin eren pedres, els ossos de la mare Terra. Les pedres llençades per Decaulió van convertir-se en homes, i en dones les que havia agafat Pirra, i d'aquesta manera van repoblar el planeta.

Al *Popol Vuh*, la falta de religiositat dels humans provoca la ira del seu creador que els envia un diluvi de resina i brea per aniquilar-los. El càstig només afecta els homes, i la resta d'elements de la creació, ressentits contra la humanitat, s'alien amb Déu contra ella. Els gossos els mosseguen, les olles els cremen i les pedres els colpegen el cap. En aquest cas no hi ha supervivents.

L'ESTIL LITERARI

La Bíblia posa per escrit la tradició oral de molts segles amb interferències de cultures veïnes. Es considera que el Pentateuc té tres línies estilístiques —que són grups d'escribes—, batejades com a J, E i P. Les dues primeres prenen la inicial del nom de Déu que utilitzen, Jahvé i Elohim respectivament. P és la inicial de Priestercodex (codi sacerdotal), que dona origen a versicles que acabaren de donar forma a la versió del segle v aC. A J se li adjudica la major part del text i té un estil narratiu clar, exempt de judicis morals. E hauria escrit sobretot a partir del pacte de Déu amb Abraham al capítol 15 en un to moralitzador i destacant la transcendència divina.

Un autor col·lectiu que recull una tradició oral, i per tant viva i sotmesa a mutacions, explicaria les repeticions d'històries. El Gènesi dona dues versions de la creació, una en què l'home és creat directament i l'altre en què és modelat a partir d'argila; el rapte de Sara es produeix en dos indrets diferents; l'esclava d'Abraham és expulsada sola i després amb el seu fill. També hi ha canvis en la textura literària que corroboren la teoria de l'heterogeneïtat, com les variacions d'extensió o el fet que algunes his-

«L'expulsió.» Masaccio,
Capella Brancacci
(Florència).

«L'arca de Noè.»
Miquel Àngel,
Capella Sixtina
(Vaticà).

tòries combinin narració i diàleg i en altres només hi hagi diàleg.

ECONOMIA DE RECURSOS

L'estil, no obstant això, és força uniforme en tot el Gènesi, molt parc en detalls i ric en significació. Rebutja les di-

gressions per sotmetre's a una explicació moral, ja que el que es perd en context es guanya en profunditat psicològica.

El capítol 22 verset 9, el sacrifici d'Isaac, diu: «Arribats a l'indret que Déu li havia indicat, Abraham hi va aixecar un altar i va apilar-hi la llenya. Després, va lligar el seu fill Isaac i el posà a l'al-

tar, damunt la llenya. Llavors, Abraham allargà la mà i agafà el ganivet per degollar el seu fill.» Aquest passatge té unes possibilitats dramàtiques enormes que no explota, tot i que els seus silencis són molt eloqüents. L'enumeració gèlida de fets i l'absència de sensacions i sentiments provoquen un xoc emocional al lector, que coneix l'estima que el pare té al seu únic fill i el terror del fill en adonar-se que el seu pare es disposa a sacrificar-lo. Tampoc es descriuen les emocions d'Abraham quan veu que Déu l'ha proveït d'un moltó per oferir en holocaust en lloc del seu fill. Les raons de Déu no s'expliquen fins al final del capítol i per tant, el lector també participa de l'estupor d'Abraham.

EL SIMBOLISME

Però precisament l'escassetat de detalls dona molta força expressiva a aquells que hi apareixen. En la història de Josep i els seus germans es fan tres referències a la roba, amb la qual cosa se li atorga un valor simbòlic. En primer lloc, s'explica que Jacob féu fer una túnica de mànigues amples al seu fill preferit, Josep. Aquest favoritisme per part del pare despertà l'enveja dels seus germans, que van decidir desfer-se'n i el van vendre per vint peces de plata a un marxants. Els germans agafaren la túnica de Josep i la tacaren de sang de cabrit per fer veure al pare que havia estat devorat per alguna fera. Jacob, en sentir la notícia s'esquinçà els vestits i es posà una roba de sac per fer dol pel seu fill.

La roba és un element important també en l'expulsió del paradís, quan Adam i Eva prenen consciència de la seva nuesa, o en l'episodi de la dona de Putifar, en què Josep és acusat de violador aportant el mantell que ell havia oblidat com a prova.

El simbolisme de la roba, i en concret el fals testimoni de la tela tacada de sang, el trobem també en escriptors llatins. A *Les Metamorfosis* s'explica la història de Píram i Tis-

be, parella l'amor de la qual és prohibit per les famílies. Els amants decideixen citar-se una nit al bosc. Tisbe arriba abans i veient una lleona amb el morro ensangonat a causa d'un àpat recent corre a arrecer-se a una cova. Pel camí perd el vel, que Píram en arribar troba entre els ullals plens de sang de la fera. Creient que la seva estimada ha estat devorada, Píram se suïcida. Quan Tisbe torna a l'indret de la cita i es troba el seu amant mort es lleva la vida amb la mateixa espasa. De la sang dels amants morts neix una morera.

L'estil del Pentateuc ha deixat les portes obertes a diferents interpretacions, sovint antagòniques, i de fet, forma part del cos doctrinal de dues religions diferents. El Gènesi expressa la fe d'un

poble i se n'han fet múltiples estudis teològics. Aquest reportatge, això no obstant, pretén acostar-se al llibre des d'un altre punt de vista, i analitzar-lo com a document històric, text literari i clàssic ineludible per a les següents generacions.

Caterina Riba Sanmartí

Barcelona

Noves tecnologies a la catedral

■ Instal·lació d'un circuit tancat de televisió i obertura d'una pàgina web pròpia

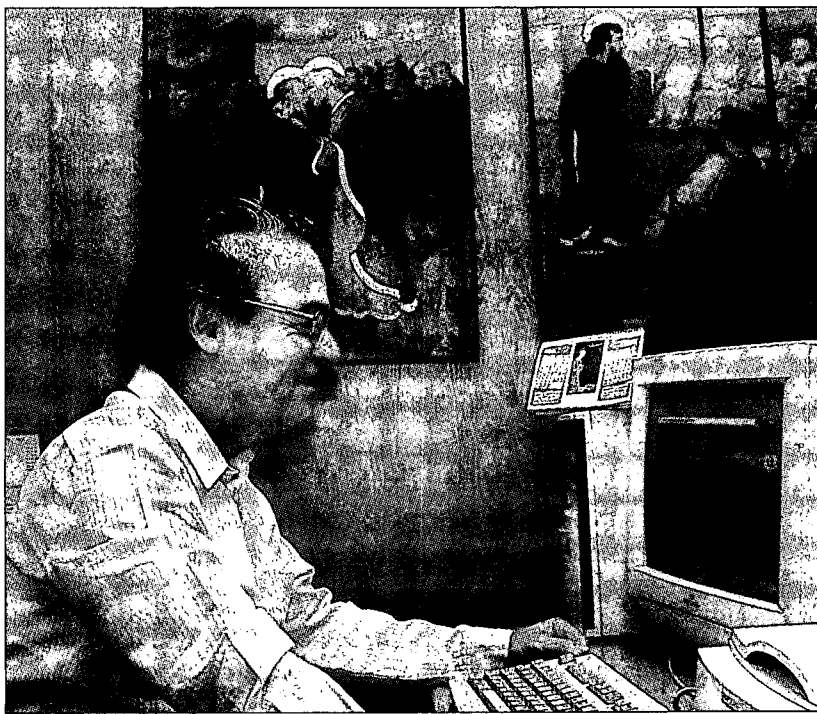
BARCELONA.— Amb l'objectiu que tots els assistents a les celebracions que es fan a la catedral, independentment del lloc que ocupin, gaudeixin de visibilitat sobre l'altar, d'un temps ençà s'ha instal·lat un circuit tancat de televisió, constituït per una gran panta-

lla situada sobre la porta d'accés al cor i per sis monitors, tres a banda i banda de la catedral. Això pel que fa a la comunicació interna, perquè quant a l'externa la catedral de Barcelona compta per primera vegada amb una pàgina web pròpia: www.catedralbcn.org

Sempre que es desenvolupa un acte a l'altar major en què es preveu una gran assistència de gent, per exemple durant la missa dominical, el circuit tancat de televisió es posa en funcionament. Encara més, per aconseguir una participació més activa dels fidels en l'eucaristia la part tècnica disposa de tres càmeres de vídeo enfocant tres punts de vista essencials per a la celebració: el conjunt del presbiteri, l'altar major i el lector. La combinació de càmeres permet, doncs, seguir amb més atenció cada moment clau de l'acte.

Durant les hores exemptes de celebracions, els sis monitors emeten regularment informació diversa sobre la catedral: horaris de misses i altres celebracions; dades de la catedral, sobretot d'altars, retaules i imatges; els textos que publica el Full mensual que edita la catedral, o, fins i tot, consells i avisos sobre com comportar-se al temple. En aquest sentit, Josep Baucells, canonge de la catedral i responsable de l'Arxiu Capitular, explica que aquestes informacions pràctiques «ajuden els visitants a comprendre que estan en un lloc de recolliment, de culte i de pregària i, en aquest sentit, s'aconsella per exemple que no hi facin servir el mòbil o es convida a guardar silenci». La informació es facilita en català i castellà, anglès, francès i alemany.

Josep Baucells és, a més, l'encarregat de la pàgina web de la catedral, que oficialment es va posar en marxa el 18 de juny

Josep Baucells és el promotor de la pàgina web.

passat, diumenge de la Santíssima Trinitat. Com a primers passos d'un programa extens de realitzacions, la pàgina web de la catedral ofereix actualment: la salutació del Capítol de la Catedral i, en nom seu, del degà, Joan Guiteras; la informació del Full mensual que edita des del 1985 la catedral; una secció dedicada al Corpus, en què durant tot l'any s'encoratja i anima els navegants d'Internet a participar en aquesta celebració tan arrelada a la catedral de Barcelona; amb motiu de l'any sant, una secció

centrada en el Jubileu 2000, en què es facilita informació de com guanyar el Jubileu i de quins actes es fan a la catedral amb aquest motiu; l'Escolania de la Catedral figura en una altra secció d'aquesta pàgina web, on entre d'altres coses s'expliquen les activitats que duen a terme, i, finalment, cal esmentar un apartat que ajuda a preparar-se per al sagrament de la confessió.

Més a curt termini, d'una banda, hi ha la previsió d'incloure una secció de bellesa i esperit, per presentar la catedral amb tota la seva riquesa d'expressió artística al servei de l'esperit, mentre que, de l'altra, hi ha en projecte crear una secció on s'informi i es doni resposta a dubtes sobre les diverses tradicions vives i populars de la catedral: per què hi ha oques al claustre de la catedral?, la figura que es guaita a la punta més alta de la catedral és realment la de santa Eulàlia?...

Josep Baucells, que ha arribat a calcular que més de dos milions de persones visiten la catedral cada any, no té cap dubte de la importància de les noves tecnologies des del punt de vista cultural, de comunicació i de reflexió, però en qualsevol cas d'evangelització.

Carme Munté

Homenatge als màrtirs Armengol Serra

BARCELONA.— El dijous 30 de novembre, a les vuit del vespre, la parròquia de la Bonanova emmarcarà un homenatge a sis màrtirs del 1936: cinc membres de la família Armengol Serra i Francesc Ribes, amic treballador de la casa, que van ser assassinats el 24 de setembre. Després de l'eucaristia concelebrada, hi haurà un refrigeri per compartir fraternalment.

A Roma, amb motiu de l'any sant, el Sant Pare Joan Pau II va presidir amb representants d'altres confessions cristianes una paral·lègica ecumènica multitudinària amb gran solemnitat en homenatge als nombrosos testimonis de fe d'arreu del món. I tots, no de forma individual, sinó col·lectiva, van ser glorificats màrtirs del segle xx. (C.C.)

GIRONA

Petició de pau en la missa pontifical de Sant Narcís

GIRONA.— Sense poder-s'ho imaginar, el bisbe de Girona, Mons. Jaume Camprodon, es va avançar un dia a les manifestacions que van demanar la fi de la violència terrorista quan el 29 d'octubre, amb motiu de la missa pontifical en honor de sant Narcís, patró de la ciutat de Girona, va centrar la seva homília sobre la necessitat de la pau. Segons el bisbe, per aconseguir la concòrdia s'ha de començar per la pau interior, i aquesta sols és possible «si un se sent estimat i és capaç d'estimar».

Camprodon també va dir que la pau no pot deixar de banda la justícia, però que aquesta ha d'estar amarada d'amor perquè si no és així «respon a interessos egoistes que són el mal del nostre món». Una de les manifestacions més clares d'aquesta tendència negativa és «la tirania del diner que s'imposa amb miratges de popularitat». En la mateixa línia va explicar que «l'enfonsament de les ideologies ha deixat

un gran buit moral, tant en el pla individual com en la consciència civil i internacional. No s'ha trobat la base d'uns valors comuns —lamentava el bisbe— ni una instància superior que els insti».

Els joves van centrar l'atenció d'un apartat de l'homília i Mons. Jaume els va defensar de certes acusacions, ja que en realitat «són les víctimes dels negocis d'una societat adulta bloquejada pel progrés material». En canvi va lloar la iniciativa de molts nois i noies de dedicar temps i esforços a causes solidàries i humanitàries. El pastor va recordar que l'autèntica solidaritat es prova en la capacitat de sacrificar-hi alguna cosa.

La missa de Sant Narcís és una de les cites obligades dels actes de les Fires de Girona, i en paral·lel a la celebració religiosa també s'ha convertit en una ocasió de trobada de personalitats civils i polítiques de la ciutat molt seguida pels mitjans de comu-

nicació locals. Per això Jaume Camprodon aprofita l'oportunitat per llençar missatges que sap que tindran ressò. L'any passat va treure el tema de la reconciliació entre l'Església i la societat, superant les ferides que mútuament s'han fet al llarg de la història.

Enguany, aprofitant el tema de la pau, va demanar que «la ciutat sigui oberta, que els milers de visitants que rep durant l'any per admirar monuments d'art puguin admirar també l'art d'una bona acollida, generosa, desinteressada i d'una sana convivència que té com a prioritat la solidaritat de tots els que l'habitarem». Hi ha qui assegura que l'homília del bisbe es pot considerar el segon pregó de les festes.

La missa de Sant Narcís, que sempre se celebra el 29 d'octubre, està organitzada pel Capítol de la Catedral i es fa a l'església de Sant Fèlix, lloc del martiri del bisbe Narcís i del seu diaca Fèlix durant un rebrot esporàdic de persecució a principis

del segle iv. La tradició diu que durant les guerres amb el rei franc Felip Ardit, quan les tropes franceses van profanar la tomba del patró mentre la ciutat era assetjada, un eixam de «mosques grans i verinoses» —segons un llibre del 1602 conservat a l'arxiu de la parròquia— van atacar els cavalls dels enemics i dispersar els soldats.

Les mosques van tornar a aparèixer —sempre segons la tradició— el 1653 per defensar de nou la ciutat contra els francesos. També es diu que un cotó ungit en l'oli de la làmpada del sant és miraculós especialment per al mal d'oida. Amb aquesta intenció se n'han preparat uns set mil bocins que la gent pot recollir a la capella dedicada a Narcís a l'església de Sant Fèlix. Per cert, gairebé que no es conserven relíquies perquè un grup de descontrolats les van fer desaparèixer el 1936, durant els disturbis del començament de la guerra civil. (G.F.)

Tarragona

Presentada la Proposta de Pastoral Universitària per a Catalunya i les Illes

■ El document propugna el diàleg entre fe i cultura

TARRAGONA.— Al Seminari de Tarragona es va presentar el 4 de novembre la Proposta de Pastoral Universitària en el marc de la Pastoral de la Cultura, que ha elaborat l'equip interdiocesà de Pastoral Universitària de Catalunya i Balears. L'acte va ser presidit per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach.

Fomentar la teologia a la universitat és el principal objectiu que propugna el diàleg entre la fe i la cultura que vol propiciar la Proposta de Pastoral Universitària conjunta, impulsada per un equip interdiocesà de Catalunya i Balears que respon en gran mesura a l'esperit recollit en el Concili Provincial Tarraconense, en el sentit d'apropar l'Església i la universitat.

L'acte de presentació es va iniciar amb la conferència que va pronunciar Pere Lluís Font, professor de Filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona i vicepresident de la Fundació Joan Maragall, sobre *Cristianisme i cultura en el llindar del segle XXI*. Ramon Prat, delegat de Pastoral Universitària de Lleida i coordinador de l'equip de delegats, va ser l'encarregat de

presentar la proposta, un document que «constata la necessitat de superar el distanciament entre la realitat universitària i la realitat cristiana, el qual ha generat un desconeixement mutu en un clima de certa arrogància», assenyalà el coordinador de delegats. Ramon Prat va argumentar que «un cop acabat el Concili Tarraconense hi ha voluntat de reprendre els contactes amb els bisbes i que la Conferència Episcopal Tarraconense ens digui com més aviat millor quin és el nostre espai. Volem fer l'Església del Crist, tots junts, el més aviat millor».

La Proposta de Pastoral Universitària assenyalava tres prioritats d'actuació per als propers anys: potenciar la tasca evangelitzadora des de l'acolliment, l'actitud de servei i la comunió, tenint en compte sobre-

Pere Lluís Font va pronunciar la conferència.

tot aquesta proposta; incrementar la presència de la teologia a la universitat per mitjà dels crèdits de lliure elecció oferts per la Facultat de Teologia de Catalunya, els Instituts Superiors de Ciències Religioses

o el Safor (Servei d'Assistència i Formació Religiosa a les Universitats) i, també, per mitjà de la creació de càtedres de teologia dins la mateixa universitat, i, finalment, la tercera prioritat és atendre els professors universitaris, continuant la reflexió en- cetada en les XIV Jornades Interdiocesanes de Pastoral Universitària sobre *El professor universitari cristià a la universitat*.

Per la seva banda, Mons. Lluís Martínez Sistach va assenyalar que «en l'àmbit de la cultura universitària s'hi juguen qüestions vitals, profundes transformacions culturals i s'hi susci- ten nous reptes. Tampoc no es pot oblidar que, en el context universitari, l'aparició de nous corrents culturals està estretament vinculada a les grans qüestions de l'home, en particular, a la seva consciència i a la seva llibertat. Per això, la Pastoral Universitària ha de ser una opció preferencial per a l'Església».

Joan Boronat

Inauguració de curs de l'Institut Sant Fructuós

TARRAGONA.— El 26 d'octubre es va inaugurar oficialment el curs 2000-2001 a l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós (Insf) de Tarragona, acte que va tenir lloc al paranimf del Seminari Pontifici i que va ser presidit per l'arquebisbe de l'arxidiòcesi, Mons. Lluís Martínez Sistach. *L'apologètica de Jaume Balmes* va ser el tema de la lliçó inaugural, desenvolupada per Mn. Norbert Miracle.

El ponent va aprofundir a bastament en l'obra de Balmes. En el camp de la teologia, trobem en Balmes, va afirmar Mn. Miracle, «respostes, malgrat les formes d'una època. Són una prova que, davant de les

transformacions i les crisis que la seva època experimentava, Balmes va voler testimoniar i justificar la fe cristiana, cosa que, en últim terme, avui continua sent una urgència per a tots nosaltres».

Són en total 350 els alumnes matriculats per a aquests curss. El director d'aquest institut eclesiàstic, Dr. Armand Puig, remarca que «d'entre l'alumnat d'enguany hi ha una presència més gran de dones, una relació que els és favorable, un terç respecte dels homes».

L'Insf ofereix estudis teològics superiors (diplomatura i llicenciatura), reconeguts civilment i eclesiàsticament, i és patrocinat per la Facultat de Teologia de

Catalunya. D'altra banda, participa del conveni existent entre l'arquebisbat de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili (URV), en virtut del qual s'ofereix un ampli programa de crèdits de lliure elecció (1,5 o bé 3 crèdits segons les matèries i hores) als estudiants d'aquesta universitat, i els facilita el bloc teològic de la DEI. A més, l'institut organitza cursos per a la formació permanent del professorat, reconeguts pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

En el present curs, s'han introduït noves matèries (Pau i Violència en la Bíblia; Religions de l'Orient Antic; Confucianis-

me, Taoisme i Xintoisme; Història de l'Arxidiòcesi de Tarragona) i s'ha ampliat el claustre amb nous professors. També hi haurà un seminari monogràfic, només aquest curs, sobre la Trinitat i les Religions Monoteistes. «Matèries com les sectes o l'eutanàsia han desvetllat tant d'interès que ja no podem admetre ningú més», assegura Armand Puig.

El director de l'Insf valora molt positivament «aquest caminar ferm de l'institut cap a una presència important, sempre en el camp teològic, en l'àmbit universitari. És la penyor d'una obertura i integració en el conjunt de disciplines universitàries». (J.B.)

Premis de civisme

Convocatòria

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

XIX Premi Serra i Moret

per a obres i treballs sobre civisme
assaig / treball pedagògic / còmic / guió de curtmetratge

XV Premis Jaume Ciurana 2000

a l'actuació cívica juvenil
en favor de les persones / en la millora de l'entorn natural

VI Premi Civisme als Mitjans de Comunicació

ràdio / televisió / premsa / pàgines web

Per a més informació dirigiu-vos a la **Direcció General d'Acció Cívica** del Departament de Benestar Social o a l'oficina de Benestar Social més propera o truqueu al **900 300 500** o bé per internet a: www.gencat.es/benestar

Termini de presentacions fins al 31 de gener de 2001

Lleida

Trobada del Secretariat interdiocesà de l'Art Sagrat

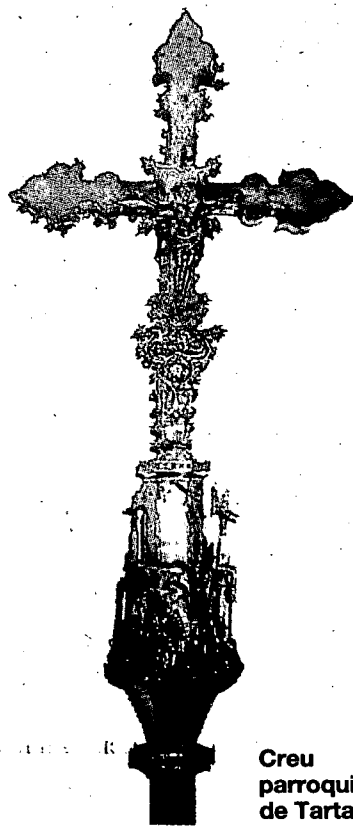
■ Acord per revitalitzar el Secretariat diocesà de Catalunya

LLEIDA.— El delegat de Patrimoni Artístic de la diòcesi de Lleida, Mn. Jesús Tarragona, ha manifestat la seva satisfacció per haver estat la capital de Ponent i alhora de la diòcesi l'amfitriona de la trobada del Secretariat interdiocesà de Custòdia i Protecció de l'Art Sagrat, que reuní a Lleida els delegats de les vuit diòcesis catalanes, així com responsables de museus diocesans i artistes: «Feia quatre anys que el secretariat no es reunia i tornar-ho a fer a Lleida ha estat per a nosaltres tot un repte i alhora una satisfacció, perquè tot ha anat molt bé.»

A la trobada, celebrada el dia del Pilar, hi van assistir 54 persones vingudes d'arreu de les vuit diòcesis catalanes i s'inicià amb un comentari a càrrec del professor Ximo Companys, sobre la Carta de Joan Pau II dirigida als artistes amb motiu de l'any sant, així com amb les opinions dels pintors Carme Benet i Víctor Pallarès i la de l'escultor Víctor M. Pallarès, autors d'obres d'art religiós en diverses parròquies i temples de Lleida i les seves comarques. Tots ells van valorar molt positivament el text del Sant Pare en el qual s'anima l'Església a dialogar amb els artistes i que aquests facin les seves obres amb llibertat però

que alhora la seva estètica sigui acompanyada d'una ètica.

Els assistents a la trobada van visitar l'antiga església romanicogòtica de Sant Llorenç, de la qual és rector Mn. Jesús Tarragona, que conserva un magnífic conjunt de retaules gòtics en pedra; així com la mostra *Proemium*, que exposa una selecció d'obres del Museu Diocesà amb les seves seues al Palau Episcopal i l'església romànica de Sant Martí. És visità també el taller de restauració on es realitzen treballs de recuperació del patrimoni artístic i religiós de Ponent. Un d'aquests darrers treballs ha estat la recuperació i restauració de la creu parroquial de Tar-

Creu parroquial de Tartareu.

tareu, una peça d'argent de la segona meitat del segle XVI, procedent de la seva ermita de Sant Miquel i que forma part del fons del Museu Diocesà de Lleida. El magnífic treball de restauració ha estat realitzat pels orfebres lleidatans Carmel Ayala i Antoni Egea.

El director del Secretariat interdiocesà, Josep M. Martí, que va presidir la trobada conjuntament amb Mn. Tarragona, ha assenyalat que l'Església ha d'apostar per potenciar la difusió del patrimoni sacre dels seus museus diocesans, com és el cas del de Lleida: «Que amb tota seguretat seria un bon ajut per resoldre l'actual conflicte per la propietat del seu fons», assevera. Mn. Tarragona va manifestar alhora que la col·laboració amb les parròquies de la Franja en relació amb el seu patrimoni és molt bona: «El museu fins i tot cedeix les seves obres per a exposicions i accions puntuals i no hi ha cap problema.»

Com a fruits destacats d'aquesta trobada, Mn. Jesús Tarragona assenyalava l'acord de tots els delegats de Patrimoni de les diòcesis catalanes en el sentit de recuperar i revitalitzar el Secretariat diocesà de Catalunya, que té com a objectiu immediat el diàleg amb els artistes i professionals; així com la reedició de la seva revista *Tauill*. El secretariat tornarà a reunir-se el 9 de novembre al Palau Episcopal de Barcelona.

Jordi Curcó

La família trinitària s'aplega al monestir de Vinganya

SERÒS.— L'any 1201 el noble Pere de Bellví va cedir els seus dominis de Seròs a sant Joan de Mata, fundador de l'orde del Trinitaris, que va aixecar el primer monestir de l'orde a Catalunya i alhora d'Espanya en l'indret anomenat Avinyana, avui Vinganya. Monestir que durant la primera meitat del segle XIII es va convertir alhora en el primer centre trinitari de tota la Península Ibèrica. Aquesta situació es va truncar l'any 1835, amb la desamortització eclesiàstica que va deixar-lo abandonat i en ruïna. El segon cap de setmana d'octubre i després de 800 anys d'aquella fita històrica, l'antic monestir trinitari de Vinganya, ubicat al terme municipal de Seròs, restaurat en gran part i avui propietat de la Fundació Pública de l'Institut d'Estudis Ilerdencs —que té cura de la seva restauració i conservació i que hi té alhora la seu del servei d'arqueologia—, va acollir una trobada de tota la família trinitària d'Espanya, organitzada amb motiu de l'any sant i dels vuit segles de la seva fundació.

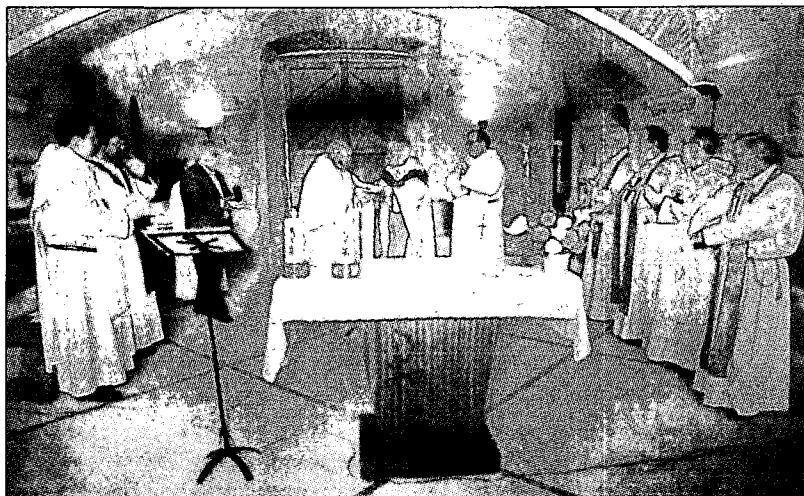
Mig centenar de religiosos i religioses, així com seglars de l'anomenat «Laicat Trinitari», provinents de diversos punts de la geografia d'Espanya, encapçalats pel

seu general i superior de l'orde a Roma, l'espanyol P. José Hernández Sánchez, van tornar al seu bressol monàstic que fou alhora la seva primigènia casa. El P. Hernández va destacar el fet que després de 800 anys era la primera vegada que el general de l'orde tornava a Vinganya

celebració central de les jornades. Així el dissabte 7 d'octubre va tenir lloc la Trobada d'Oració a la Santíssima Trinitat, que va dirigir la religiosa trinitària contemplativa Maria Isabel Gutiérrez. D'altra banda, el diumenge 8 es va celebrar una solemne eucaristia d'acció de gràcies a la Santíssima

Trinitat, presidida pel bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciurana, i concelebrada pel ministre general dels trinitaris, P. José Hernández; el rector de Seròs, Mn. Josep Lluís Mollet, i altres sacerdots. A la missa s'hi va sumar el poble de Seròs, que va participar amb joia d'aquesta celebració trinitària, que té les seves arrels històriques entrecruades amb la història d'aquest poble del Segrià que s'estima molt aquest antic monestir.

La trobada de la família trinitària va acabar amb un dinar de germanor al claustre del monestir. Tots els assistents trinitaris van destacar la importància que aquesta celebració tenia per a l'orde, ja que tornar a Vinganya era rememorar i reviuir l'obra del seu fundador, sant Joan de Mata, que va arrelar a Vinganya i que va ser per als trinitaris el seu veritable bressol a casa nostra. Actualment l'orde té 4.000 religiosos i religioses repartits per 27 països dels cinc continents. (J.C.)

Un moment de la celebració al monestir de Vinganya.

des de l'arribada de sant Joan de Mata.

Durant les dues jornades es van celebrar diverses xerrades històriques sobre Vinganya i els trinitaris, com la que va pronunciar l'historiador Pedro Aliaga sobre *Les primeres comunitats trinitàries a Espanya* o la que va oferir el mateix general de l'orde sobre la vocació trinitària a l'Església sota el títol *Trinitat i Redempció*.

Dos actes religiosos van ser de fet la

Lleidatans al Jubileu de les Famílies

LLEIDA.— 108 pelegrins de Lleida, juntament amb centenars de milers d'arreu del món, van participar el 15 d'octubre en la missa celebrada per Joan Pau II amb motiu del Jubileu de les Famílies. La peregrinació estava organitzada per les cinc parròquies que conformen l'arxiprestat del centre de la ciutat de Lleida. Els pelegrins van ser acompanyats pel rector del Carme, Mn. Joan R. Ezquerro; el de Sant Joan, Ramon Freixes; el de Sant Pere, Josep Martí, i el de Santa Teresa Jornet, Francesc Soldevilla.

De retorn a Lleida, tots han manifestat la seva satisfacció pel pelegrinatge jubilar, alhora que afirmen que l'aigua que va caure durant tota la missa no els va impedir de manifestar el seu entusiasme i de viure amb intensitat la celebració. El Papa va felicitar a tots els pelegrins que omplien de gom a gom la plaça del Vaticà pel seu coratge i participació.

El bisbe Francesc Xavier Ciurana, present a Roma i que va concelebrar amb el Papa la missa jubilar, va compartir també una jornada amb els pelegrins lleidatans. Va dinar amb ells i va celebrar l'eucaristia amb els altres sacerdots de Lleida en una església de Roma. Els pelegrins lleidatans van visitar a Torí el Sant Sudari, exposat extraordinàriament amb motiu de l'any sant. (J.C.)

Lleida

Alcarràs inaugura una nova creu de terme i la capella de Sant Sebastià

ALCARRÀS.—El poble d'Alcarràs (Segrià) ha inaugurat una creu de terme i una nova capella, que en paraules del seu rector, Mn. Josep Moré, volen ser signe i commemoració d'aquest any jubilar 2000.

En el dia de la festa de sant Ramon Nonat, que alhora és la festa major del poble, es va inaugurar i beneir la creu de terme, realitzada pel grup de picapedrers i paletes del taller ocupacional Francesc Macià del l'Ajuntament. Molts dels seus alumnes són immigrants.

La nova creu ha estat dissenyada pel professor Francesc Tamarit. Té una alçada de 5,50 metres i està coronada amb la imatge del Crist crucificat, per una banda, i la de la Mare de Déu de l'As-

sumpció, patrona de la parròquia, per l'altra. Als capitells de la creu es van esculpir la imatge de sant Sebastià, patró del poble, i l'escut de la vila. «La creu ha esdevingut punt de referència i de pregària per a molts vilatans, ja que es troba molt propera al CAP del poble», diu el rector.

L'altre signe commemoratiu és la nova capella dedicada a sant Sebastià i construïda a la zona d'expansió d'Alcarràs. El bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, acompanyat per Mn. Josep Moré, pel rector emèrit Mn. Marcel·lí Ubach—que amb 97 anys és el capellà més gran de la diòcesi de Lleida— i pel P. Ramon Domènech, franciscà i fill d'Alcarràs, va beneir i

inaugurar la capella i els locals parroquials annexos per a la catequesi, trobades i altres activitats. L'eucaristia, molt concorreguda, va tenir lloc el 30 de setembre. La capella de Sant Sebastià, que serà d'ús diari, i els locals tenen com a objectiu el treball en petits grups i facilitar la possibilitat d'anar a la celebració de l'eucaristia, principalment als més grans, ja que les noves dependències són accessibles a tothom. L'església parroquial, de considerables dimensions i aixecada sobre un turó amb dificultats d'accés per a la gent més gran, continuarà dedicada a les celebracions dominicals i més multitudinàries.

Jordi Curcó

L'autor del disseny de la creu de terme, Francesc Tamarit, davant de l'obra.

Foto: Josep

Inici de curs de la Delegació de Pastoral Universitària

LLEIDA.— Amb una vetlla de pregària universitària celebrada al col·legi major Sant Antoni de Pàdua, dels franciscans de Lleida, la Delegació de Pastoral Universitària, que aplega les diòcesis de la Seu d'Urgell, Solsona i Lleida, va iniciar el 23 d'octubre les activitats per al curs 2000/2001.

Del programa d'activitats destaca la missa d'Advent,

que se celebrarà el 29 de novembre a les 21.15h, a la parròquia de Sant Ignasi. Altres activitats programades són la celebració universitària de la cendra, el 28 de febrer a les 21.15h al santuari-parròquia de Santa Teresina, i un cinefòrum, el 25 d'abril a les vuit de la tarda, a la residència universitària femenina del pare Coll. (J.C.)

Compartim una mateixa sintonia...

106.6 FM	Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat	BISBAT DE BARCELONA
93.7 FM	Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà i Garraf	
103.4 FM	Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa	BISBAT DE GIRONA
104.4 FM	Solsonès	BISBAT DE SOLSONA
105.0 FM	Alt Urgell (Ràdio Principat)	BISBAT D'URGELL
107.5 FM	Andorra (Ràdio Principat)	

Menorca

«Seguir Jesús és entrar en un llarg procés de conversió»

■ Joan Febrer és autor de «Seguir Jesús de la mà de Mateu»

CIUTADELLA.— El llibre *Seguir Jesús de la mà de Mateu*, del prevere ferrerienc Joan Febrer Rotger, ha estat editat en haver estat finalista del premi Emaús que el Centre de Pastoral Litúrgica organitza anualment. És una profunda lectura meditada i pregada de l'evangeli de Mateu.

—Joan, què cercava en l'elaboració?

—Bàsicament, comprendre l'Evangeli i deixar-me interpel·lar per ell. Encara que els evangelis sinòptics (Mt, Mc, Lc) ens són familiars, sovint en tenim un coneixement fragmentari o concordista; jo cercava una comprensió de Mateu separatament dels altres, per tractar de descobrir allò més específic que conté, els seus accents, la seva orientació, sense mesclar-lo amb els altres evangelis ni recórrer a estudis bíblics. Volia veure què era capaç de captar de les pàgines de Mateu a través d'una lectura personal i directa.

—El llibre parla sobre el seguiment

de Jesús, un model a imitar?

—No ben bé si es tracta d'una còpia externa, perquè no podem imitar literalment l'estil, la forma de vida, les circumstàncies en què el jueu Jesús de Natzaret va viure a la Palestina ocupada del segle primer. La personalitat de Jesús és tan rica que el seu seguiment ha inspirat, i inspira encara avui, un variadíssim ventall de sants i de santes, i cap d'ells no n'esgota la personalitat. Entenc el seguiment de Jesús com a resultat d'haver tret «la grossa», d'haver-me trobat immerescudament en el rotlo de la seva amistat i haver descobert en ell el tresor de la vida, i deixar-ho tot i posar-me en camí. Llavors seguir Jesús és entrar en un llarg

procés de conversió per arribar a fer meves les seves benaurances, fins a identificar-me amb ell i amb el seu projecte. Un projecte sense exclusions d'un Déu misericordiós que em compromet a viure solidàriament, i a comunicar als altres aquesta experiència com una bona notícia capaç d'engrescar-los perquè s'apunten també en el grup dels seus seguidors.

—Recomanes una lectura personal?

—La proclamació de la Paraula a l'eucaristia dominical és el més important, perquè la Bíblia és una bona notícia proclamada, i és en la comunitat reunida que Déu ens congrega, ens parla, se'ns dona, ens envia. Però no basta. Hi ha el perill de convertir la Paraula de la missa en un ritu més, o que ens resulti mala d'entendre. La lectura personal, meditada i pregada, t'hi prepara i així porta la vida diària a la llum i a la sal d'aquesta vida que és l'Evangeli.

Guillem Ferrer Monjo

Portada del llibre.

URGELL

Jubileu de la Vall d'Aran

VIELHA.— «Eth 15 d'octubre, es parròquies dera Val d'Aran, amassades en Mijaran, an celebrat es 2000 ans dera venguda de Jesucrist, an tot recéber era indulgència deth Jubileu», han informat des de la Vall d'Aran. Nombrosos grups de fidels, en representació de les parròquies araneses, presidits pels seus preveres, van peregrinar al santuari de Mijaran. Els fidels del Naut Aran, amb les seves creus i banderes parroquials, van sortir en processó del pont de la recta del santuari, els del Baish Aran van iniciar la processó a la carretera de la dreta de Mijaran.

A Mijaran van ser saludats i acollits per Josep Amiell, arxiprest de la Val d'Aran, van participar en una celebració penitencial i en l'eucaristia, presidida per Ramon Vilardell, vicari general, i concelebrada pels quatre preveres de l'Aran. La celebració central era el Jubileu 2000, però la diada tenia també caràcter de visita pastoral a l'arxiprestat per part del bisbe, que va ser representat pel seu vicari general. (A.M.)

Curs de formació permanent per a preveres

LA SEU D'URGELL.— Després de consultar el Consell del Presbiteri i el Col·legi d'Arxiprestos, el bisbe d'Urgell, Mons. Joan M. Alanís, ha exhortat els preveres de la diòcesi a participar en un curs de formació permanent. Enguany els temes d'estudi seran l'evangeli de sant Lluc i els fets dels apòstols.

Per facilitar el treball, el territori diocesà s'ha dividit en tres zones: el Pirineu, el Mig Segre i la Plana d'Urgell. En cadascuna, Fermí Casal, delegat de Formació Permanent, farà la presentació general del tema d'estudi i repartirà els llibres de consulta i els guions de treball.

Arxiprest i preveres escolliran un dia de cada mes, de novembre a abril, per organitzar la sessió de treball durant dues hores mensuals. Un prevere, de forma rotativa, presentarà el tema i moderarà la trobada. El secretari redactarà l'acta del treball realitzat, farà una relació de les aportacions i dels assistents. A les sessions d'estudi s'hi pot demanar la col·laboració d'algun especialista en Sagrada Escripura. La Delegació de Formació Permanent ha informat sobre diferents obres de consulta per ampliar la reflexió i documentar els estudis. (A.M.)

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

ASIA APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 28.220 ptes.** ☐
Àsia i Oceania: 39.100 ptes. ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Títular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA
 C/Puiggarí, 5 • 08014 Barcelona • Tel.: 934 905 988 • Fax: 934 902 035

Catequesi

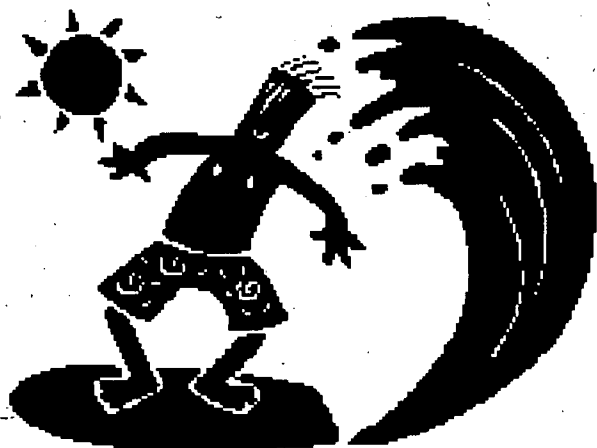
Amb la col·laboració del P. Justino Martínez, combonià

BÍBLIA: HISTÒRIES PER VIURE

4 *Surfista de l'Evangeli*

És bonic sentir com les persones llegeixen la Bíblia. S'hi descobreixen tantes coses! Per això et convido a tu que llegeixes aquestes pàgines a compartir la teva lectura i vivència de la Paraula de Déu. Digue'ns on trobes aigua per a la teva set, i com aconseguir-la.

Escriu unes deu línies i envia'ns-les. Ja veuràs quines coses tan boniques descobrim junts. Jesús va dir que era necessari proclamar la Bona Notícia sobre les teulades. Ajudem-nos, doncs, a créixer junts en el servei als pobres, en la comunitat, en la missió, en la lluita per la vida, per la justícia i per la pau.

SURFISTA DE L'EVANGELI

Enguany, l'evangeli de Mateu serà la meua platja. Per cert, m'encanta la platja de Piatán. Això sí que és platja! No hi ha gaire gent. Uns caminen, altres juguen a pilota, altres estan asseguts. Els nens juguen a ser gent gran, i homes i dones juguen com nens i construeixen castells a la sorra.

M'agrada la platja tant com m'agrada llegir els evangelis. Aquesta és una de les meves platges favorites. L'evangeli de Lluc: quina cosa tan bonica! I el de Marc, no cal dir-ho! Però jo vaig decidir que la meua «ona» serà Mateu. Hi ha mil motius per freqüentar aquesta platja. N'hi ha que consideren aquest evangeli com el més eclesial: parla de la forma de ser la comunitat, de viure i celebrar, de ser seguidors i seguidors de Jesús. Porta també el gust del pa cuit, de treballadors i treballadores cansats d'esperar a la plaça, de multitud de pobres. Parla també de temptacions, de somnis. Hi ha molta saviesa i missatge en aquest bagul.

—Ja vaig sentir-ne parlar, d'això. Que té molts discursos. Que aquest evangeli vol ensenyar.

—És una Bona Notícia per als pobres i els petits. M'encanta llegir aquest evangeli. És bonic, bonic. Bonic de debò!

—I també parla molt de Jesús de Natzaret i de la missió!

És clar, aquell teixit té fils de molts colors. I Jesucrist és com un riu immens que creua tot l'evangeli de Mateu. Jesús i la comunitat. Tot això ho trobem allà i molt més. Hi ha tant de secret en aquesta platja, o més ben dit, en aquest mar!

Tu creus que la coneixes, perquè vas passar per allà diverses vegades, però no és veritat. Les empremtes que vas deixar a la platja, l'endemà no es troben enlloc. Camines i camines i la platja és sempre nova. El cel, diferent. El mar, més alegre i revitalitzador. Ens fa somiar deserts!

Platja, quina cosa tan bonica! Platja, el do de Déu! Evangeli de Mateu, regal preciós de Déu. Memòria de

Jesús i de les comunitats. Memòria de la missió dels pobres!

—Però els pobres tenen missió?

—Només faltava això, que els pobres ja no tinguessin missió! No tenen casa, ni pa, ni terra, ni salari. Els van prendre la seva cultura, quasi la vida els van arrencar i, ara, volen deixar-los també sense missió? Però això no podrà ser, perquè Déu els l'ha confiada: a ells els pertany! (Mt 5,4).

SURFISTA? SÍ

Anem a la platja, com diu la cançó. No és que jo estigui boig per la platja. Vaig néixer en un poble petit lluny del mar. Però els meus ulls es van acostumar a les platges i vaig decidir ser surfista.

—Però tu, si nedes molt malament.

—Ja veus, quasi no sé nedar, però m'agrada fer surf. Jo i el mar som bons amics. Dins del que cap, perquè el mar, com la vida i l'Evangeli, tanquen molts secrets!

—I l'evangeli de Mateu també. Dóna per a fer surf tot un any: una delícia de mar! Com més avances, més gran és l'alegria de nedar, de jugar amb les ones. Tu, la planxa i les ones fent-te una cosa sola, amb el vent i el sol. Un miracle en moviment!

Quan es vol retenir l'ona, això és impossible. L'ona arriba i et porta a la platja. Cal deixar-se portar per les ones, i jugar en la gratuïtat del vent que ve, que va i s'atura quan vol.

Una cosa semblant farem amb l'evangeli de Mateu. És una cosa bonica per als nens: poden jugar a la platja i sentir la presència de l'Amic que parla amb tant d'afecte dels nens que fins els adults volen fer-se nens per entrar al Regne de Déu, i així es realitza el somni de Jesús. I Jesús crida d'alegria veient tantes coses bones: «Et lloo, Pare, perquè hi ha tants nens a la platja, jugant, compartint, sent solidaris, i en aquesta presència de Déu, que ens acompanya tots els dies, descobrim un Rostre de Déu tot especial i a qui Jesús li diu *Abba*, quelcom així com «Pare!» o «Mare!» amb tot l'afecte que un fill petit sap dir» (Mt 11,25).

El surfista de l'Evangeli arrisca i descobreix el rostre de Crist. S'endinsa en altres platges i altres mars i participa de la missió de les comunitats. I es queda a mercè del vent. Sempre en moviment, guiat per camins nous, sota la protecció i la mà de Déu que subjecta la planxa i al surfista, quan el cansament arriba.

Entrar, entrar al mar com el surfista. Quantes vegades? Només el mar i Déu ho saben! Entrar i tornar a començar sempre de nou.

—Però, per on?

—Generalment, pel començament; però et divertiràs si comences pel final. Fes la prova. Llegeix el capítol 28 de Mateu... tot el capítol... a poc a poc. Recorda tot allò que ja saps de Jesús. Tu ja coneixes moltes coses de Jesús. De fet, ja participes en la comunitat, oi?

Acull la novetat. Arribaran sorpreses de Déu. Ell inspirarà la resta per continuar fent surf. Una ona i una

altra fins arribar a aquella platja. L'Evangeli mana i convida a començar-ho tot a Galilea, per on Jesús va començar. (Pots llegir, aquesta segona vegada, l'evangeli de Mateu des del capítol 3 en endavant.) La tercera vegada, fes el camí per tot l'evangeli: des del començament mateix, seguint Jesús, juntament amb els deixebles i les deixebles, sentint el Sermó de la Muntanya, el missatge de les Benaurances, l'opció radical pel Regne (Mt 6,33), sentint la crida i l'estil de Jesús com una provocació que convida a seguir-lo, malgrat les pedres del camí, sent comunitats que acullen els petits i els darrers mentre es pregunten mil coses (Mt 18).

Hi ha preguntes tan semblants a les nostres: «Qui és el més gran al Regne de Déu?» «Quantes vegades hem de perdonar?» Però n'hi ha altres que són tan diferents, tan originals que només poden ser les nostres.

Mira, mentrestant, quina és la resposta i la proposta sempre nova de Jesús. Una cosa és saber, una altra de ben diferent viure i practicar. I caminar i acompanyar dos quilòmetres el qui ens va demanar que l'acompanyéssim un (Mt 5), o oferir el perdó de cor. Aquest perdó i amor que renoven el cor i la comunitat.

Ens porten la vida nova de Déu, una Bona Notícia, Evangeli per a nosaltres. Sentiràs una música especial a les teves oïdes.

Continua fent surf! Continua llegint l'Evangeli! Trobaràs moltes novetats vivint, com Maria, la Paraula de l'Evangeli a l'horitzó de tots els oceans. Perquè Ell, el Senyor de la missió, envia evangelitzadors i ens acompanya en el treball: «Ell, *Emmanuel*, —Déu

amb nosaltres» (Mt 1,23)— fa surf al nostre costat al mar de la vida fins als confins del món (Mt 28,20). Per això caminem sense desistir fins a la fi dels temps.

En l'ampli horitzó on el mar s'ajunta amb el cel, el Regne de Déu fa arrels i ve al nostre encontre. Vine tu també a aquesta platja de l'Evangeli. Posa't en camí per realitzar la teua missió i alegrar-te enguany de gràcia del Senyor. Vine! Vine a fer surf! **Sigues un surfista de l'Evangeli!**

El vostre amic, Justino

FRASES

«En els moments més durs de la Vida, la Bíblia aporta llum, força i energia»

«Anima't a llegir la Bíblia, un minut, cada dia!»

«Vine a fer surf amb nosaltres! Sigues un surfista de l'Evangeli!»

«Déu ens acompanya pels mars de la vida»

Voluntaris de salut mental

■ Per superar els temors infundats que la malaltia mental provoca és fonamental conèixer-la de prop

Amb l'objectiu d'obtenir recursos per a la recerca científica de les malalties mentals greus, la Marató que cada any organitza TV3, i que se celebrarà el 17 de desembre, se centra en aquesta edició en l'esquizofrènia. És per això que les persones que

treballen en el camp de la salut mental, i més concretament els voluntaris, han vist en la Marató d'enguany una bona oportunitat per donar a conèixer la tasca que exerceixen, amb vista al desconeixement present a la societat.

Adela Martí Mateo, coordinadora del voluntariat de Sant Joan de Déu Serveis de Salut Mental, ho té clar: «Per superar les pors i els temors infundats que la malaltia mental provoca, és fonamental conèixer-la de prop, descobrir la persona que la pateix: el seu sofriment, el seu món, la seva soledat..., la marginació amb què ha d'aprendre a viure.»

L'Associació de Voluntaris Sant Joan de Déu, amb 500 anys d'existència del voluntariat, és present a Catalunya en cinc centres diferents, i des de la seva fundació s'ha ocupat molt especialment dels problemes de salut mental, amb una visió alhora humana i tècnica cap a les persones que els pateixen. El Departament de Voluntariat en Salut Mental de Sant Joan de Déu té la seva seu al centre sanitari Sant Joan de Déu Serveis de Salut Mental, ubicat a Sant Boi de Llobregat, encara que l'actuació del seu voluntariat s'estén també a tota la xarxa assistencial: centres d'assistència primària, hospital de dia, serveis d'urgències, unitat d'aguts i centre de dia.

És un fet que la malaltia mental i el qui la pateix s'inscriuen en el nombre dels exclosos i marginats de la societat. Els malalts mentals són conscients del rebuig que desperten i és per això que en general són molt retrets i els cal molt de temps per obrir-se, perquè se senten marginats i moltes vegades no accepten la pròpia malaltia mental. En salut mental, doncs, és més una qüestió de saber ser voluntari que de fer de voluntari; «per als usuaris o pacients», explica Adela Martí, «és molt important que persones "normals" com els voluntaris els tractin en una relació d'igualtat i de proximitat».

El voluntariat que coordina Adela Martí està format actualment per unes 31 persones i l'únic que els exigeixen és que siguin més grans de 18 anys, que disposin d'un mínim de dues hores la setmana, que assumeixin un compromís seriós i estable, que siguin coherents en el compromís

Monument al malalt mental del centre Sant Joan de Déu de Sant Boi.

adquirir, que estiguin disponibles a la interrelació i al treball en equip, i que estiguin oberts i amb disponibilitat per a la formació. En qualsevol cas, l'exigència primera és que el voluntari sàpiga quin és el seu rol a Sant Joan de Déu Serveis de Salut Mental o en tot cas que sàpiga quin no és. «Els voluntaris no són mà d'obra barata, ni tampoc no són suplències de professionals, ni en cap cas es converteixen en pràctiques professionals; l'única professionalitat que els demanem és que precisament siguin voluntaris, que tinguin clar que la seva missió és la d'ajudar a l'assistència integral dels pacients en col·laboració amb l'equip terapèutic», puntualitza.

Com a complement terapèutic, doncs, els voluntaris reforcen i complementen les activitats que es duen a terme en tota la

xarxa assistencial de serveis mentals. Poden participar en grups de passeig pels jardins del centre, en activitats en tallers i laborteràpia, en les comissions sociorecreatives; col·laborar a les hores dels menjars, en activitats esportives o celebracions religioses; acompanyar pacients en gestions fora del centre; visitar pacients ingressats a d'altres hospitals, i un llarg etcètera d'accions. En qualsevol cas, però, no hi ha cap activitat que es deixi de fer per manca de voluntaris.

Patologies socials

El centre Sant Joan de Déu Serveis de Salut Mental, que té actualment fins a 700 pacients o usuaris, inclou tres menes d'unitats: la unitat de mitjana i llarga estada

psiquiàtrica; la unitat de disminuïts psíquics, i la unitat de psicogeriatría, on s'inclouen persones que fa molts anys que són a la institució i que no podrien viure'n fora, perquè tenen més problemes socials que mentals.

De forma paral·lela al rebuig social que desperten, el cert és que Adela Martí, amb vint anys d'experiència en l'àmbit de la salut mental, constata que cada vegada hi ha més problemes psíquics a la societat: «La societat està creant molta patologia psiquiàtrica, però no ens n'adonem fins que no ens toca de prop.» Les causes que produeixen la malaltia mental són diverses: el factor hereditari, en primer lloc, però també hi influeix en gran mesura l'entorn i problemes com famílies desestructurades o l'atur, passant per la droga o l'alcohol, fins a la manca d'al·licients en la vida. «Els joves del porro i la cervesa haurien de passar alguna vegada pel centre i mirar com poden acabar», sentència Adela Martí, que passa a afirmar: «Cal entendre que el cervell és una part molt feble de la persona i que n'hi ha molts que no tenim cap brot perquè el nostre entorn familiar, social i laboral és estable i ajuda a contenir-nos.»

Per donar resposta al nombre cada vegada més gran de patologies psiquiàtriques, actualment es constata un increment de l'assistència a nivell primari. Amb tot, el considerat com el problema més greu és quan, un cop superat el primer brot, el pacient deixa de cuidar-se i d'anar al metge i abandona la medicació. «Un segon brot», alerta Adela Martí, «és sempre pitjor que el primer, i així successivament; en la mesura que es van tenint brots, això ja és senyal de cronicitat».

Carme Munté

SANT JOAN DE DÉU
SERVEIS SALUT MENTAL
DEPARTAMENT DEL VOLUNTARIAT
ANTONI PUJADAS, 42
SANT BOI DE LLOBREGAT
TEL. 936 406 350
FAX 936 520 051

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

incaVol

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

El que fem
és gràcies a l'esforç de tots.
Cal, però, que
encara fem molt més.

Col·labora amb Germanor

"GERMANOR"

Diòcesis de Barcelona, Girona, Lleida, Solsona, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic

19 DE NOVEMBRE DE 2000

CAMPANYA PERMANENT PER A L'AUTOFINANÇAMENT DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA

societat

La veu del metge

Malalties sorprenents: la síndrome de Tourette

El 1825 es va descriure com a malaltia els patiments de la marquesa de Dampierre: tics, sons semblants a lladrucs i expressions obscenes i paraules grolleres (coprolàlia) de manera involuntària. Seixanta anys després, el neuròleg francès i deixeble de Charcot, Georges Gilles de la Tourette, va revisar aquest cas i hi va afegir el d'altres pacients més. Personatges històrics amb síndrome de Tourette van ser Mary Hall de Gadsden, el príncep Condé de la cort de Lluís XIV, els literats Samuel Johnson i Henry Miller i el músic Mozart.

La síndrome de Tourette (ST) és una malaltia neurològica que s'expressa per moviments involuntaris repetits i sons vocals o paraules incontrolables que s'anomenen tics, es pot associar a trastorns de conducta i dura més d'un any. La prevalença de la malaltia és de l'ordre d'1 de cada 2.500 habitants. La diagnosi de la ST és clínica: no hi ha proves de sang o altres proves de laboratori que puguin diagnosticar el trastorn. No s'ha de confondre amb els tics transitoris de la infància que són molt freqüents i que remeten sols.

Síntomes de la síndrome de Tourette

1.— *Tics.* Els afectats presenten tics moltes vegades cada dia o de forma inter-

«Els eixos del tractament són la informació, els grups d'autoajuda i la utilització de fàrmacs»

mitent durant períodes superiors a un any. A la cara poden incloure contracció del nas, rasperes, sons guturals, inspiracions nasals sorolloses, xiuxiueigs o ganyotes. Amb el temps, apareixen altres tics motors, tals com sacsejar el cap, estirar el coll, tirar guitzes o cargolar-se i doblegar el cos. És comú que el pacient continuament s'aclareixi la gola, tussi, grunyi, ensumi, lladri, gralli o cridi, s'ensumi les mans, els objectes o es toqui ell mateix.

Sovint els pacients de la ST emeten sons, paraules o frases rares, que apareixen a borbolls de manera involuntària enmig del discurs. Hi ha persones amb la ST que criden obscenitats o grolleries involuntàriament (coprolàlia, 8-44%) o repeteixen les paraules dels altres constantment (ecolàlia, 16%) o la repetició

dels mateixos sons o paraules (palilàlia, 9%).

2.— *Trastorns de conducta.* Hi ha persones —no totes— amb la ST que experimenten problemes addicionals que poden causar més limitacions que els tics mateixos.

Els afectats presenten tics moltes vegades cada dia o de forma intermitent durant períodes superiors a un any.

Un és el *trastorn obsessiu-compulsiu*, en el qual la persona nota que alguna cosa s'ha de fer repetidament: tocar, copejar, comptar, fregar, pampar, mirar fixament o tenir compulsions de neteja i de simetria. Té lloc en el 32-50% dels casos.

L'altre és el *trastorn de dèficit de l'atenció*. Es tracta de la incapacitat de mantenir l'atenció o la concentració durant el temps necessari per permetre l'adquisició del coneixement o la realització d'una tasca determinada. Això comporta que l'infant estigui inquiet o que faci milers de coses alhora. Apareix el fenomen de la hiperactivitat: nois que es mouen per tot arreu, tenen dificultats de concentració i es distreu fàcilment. Ho presenta el 50% dels afectats.

Què sent l'afectat?

L'afectat sent una necessitat interna creixent que l'obliga a la realització del tic, com una sensació de pressió localitzada en una àrea específica del cos (cara, coll, espatlla). De vegades les persones amb la ST poden suprimir-ne els tics a curt termini, però l'esforç és molt similar al de suprimir un esternut. Eventualment, la tensió augmenta fins que el tic s'escapa.

Els tics solen agreujar-se sota condicions d'estrès, ansietat, disgust i fatiga, però també quan s'anticipa alguna cosa agradable. Solen augmentar en presència de familiars i amics íntims i quan estan sols; poden ser induïts per la presència de certs estímuls com per exemple la tos o els gestos d'una altra persona. També

poden augmentar a la tarda a causa de la fatiga o al sol fet de trobar-se a casa amb persones que ja coneixen el problema. Al seu torn, la seva presència es redueix davant d'estranyos i durant altres activitats que siguin absorbents, però que paral·lelament no produeixin ansietat, per exemple tocar un instrument o fer alguna reparació.

Els símptomes de conducta i els tics s'interpreten malament amb facilitat i fan que els infants amb la ST no siguin entesos a l'escola, a casa i fins i tot a la consulta del metge. Els pares de família, els pares i les amistats no familiaritzats amb la malaltia poden atribuir els tics o d'altres símptomes a un problema exclusivament psicològic.

Les persones molt afectades poden tenir problemes emocionals seriosos, inclosa una forta depressió. Algunes d'aquestes dificultats sembla que estan associades amb les conseqüències socials, acadèmiques i vocacionals del trastorn.

El tractament d'aquest quadre requereix prendre les mesures eficients en un trastorn crònic i per tant els eixos del tractament són la informació, els grups d'autoajuda i la utilització de fàrmacs per aconseguir el màxim control dels símptomes. Tots els estudiants amb la ST necessiten un ambient tolerant i compassiu que els animi a treballar al seu potencial màxim i que alhora sigui suficientment flexible per acomodar-ne les necessitats especials.

Dr. Ferran Tognetta

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears (22324fta@comb.es)

Per una televisió que eduqui en valors

BARCELONA.— El 9 d'octubre passat el president del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), Francesc Codina, va impartir la conferència *Quina televisió volem per als nostres fills? Què pot fer el CAC?* a l'Auditori FIATC Assegurances de Barcelona, en un acte organitzat pel Grup d'Entitats Catalanes de la Família. «La televisió ha de formar els infants, educant-los en uns valors, i també els ha d'entretenir. Però no només els ha d'entretenir», va afirmar el ponent. Codina també va dir que el CAC es compromet a controlar la qualitat dels continguts de la televisió pública. Francesc Codina va explicar que la televisió actual «defuig els continguts educatius, repeteix arquetips discriminatòris, proposa una visió del món marcada pel perill i la violència, i té molts pocs escrúpols a l'hora de convertir els infants en consumidors.» (C.C.)

Jornades sobre la globalització

BARCELONA.— El 28 i el 29 d'octubre van tenir lloc a la Casa del Mar, a Barcelona, unes jornades sota el lema «L'huracà de la globalització», que va organitzar el 3 FASIC (Fòrum d'Associacions de Solidaritat Internacional de Catalunya), un consorci creat l'any 1999 i format per Entrepobles, Medicus Mundi Catalunya i Veterinària Sense Fronteres. S'hi van donar a conèixer diverses iniciatives que duen a terme les organitzacions no governamentals i els moviments socials per fer front a l'actual context de globalització econòmica, tecnològica i cultural. Tots els ponents van coincidir a assenyalar les injustícies del model neoliberal i la seva responsabilitat en les greus diferències creixents entre pobres i rics, així com la insostenibilitat ecològica. (C.C.)

Coses de la vida

En el moment just i en el lloc adient

Hola, amics! Suposo que a tots us deu haver passat alguna vegada que us heu aixecat amb la moral molt baixa. Tot us sembla malament i sentiu com una desgana que us impedeix fer res. En resum, ho veieu tot negre i les coses no s'esdevenen com voldríeu. No us amoïneu, us donaré una idea que funciona.

Parleu amb Déu com si fos el vostre germà, parleu-li amb naturalitat, com si es tractés del vostre millor amic, que en realitat ho és. Obriu-li el vostre cor i expliqueu-li els vostres problemes. Ja veureu com Ell us escolta i, de mica en mica, la madeixa es va desembrollant i per greu que sigui el conflicte us adonareu que el Senyor arregla les coses en el moment just i en el lloc adient. Podeu estar segurs que Jesús és el millor metge per guarir ferides, el millor miner per extreure la veritat a la llum i el millor mestre per ensenyar-nos a complir la voluntat divina i, finalment, el millor Pare per comprendre'ns i ajudar-nos.

Cecília Aranés Mallol

Coses de la vida

cultura

Nous directors de Ràdio Estel

■ Mn. R. Octavi Sánchez i la Gna. Gemma Morató compaginaran aquesta tasca amb la direcció de «Catalunya Cristiana»

BARCELONA.— Mn. R. Octavi Sánchez i la Gna. Gemma Morató, director i sotsdirectora de *Catalunya Cristiana*, respectivament, assumiran a partir d'ara també la direcció de Ràdio Estel. Substitueixen l'anterior directora, Teresa Pou, que ha deixat el càrrec per iniciativa pròpia. El nomenament ha estat efectuat pel cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, un cop avaluada la proposta presentada per la Fundació Missatge Humà i Cristià, l'entitat que gestiona Ràdio Estel.

Mn. R. Octavi Sánchez, preguntat sobre el nou càrrec, ha afirmat que «és una gran responsabilitat assumir la direcció conjunta d'aquests dos mitjans de comunicació, però ho fem amb il·lusió i esperança, confiant que rebrem ajut i suport per part de molta gent. És un repte, però suposarà un bé per a la diòcesi poder sumar esforços i estalviar dispersions. Malgrat això, cada mitjà ha de mantenir la seva independència, ja que es tracta de dues realitats diferents, on cadascuna té la seva trajectòria i el seu àmbit».

Per la seva banda, la germana Gemma Morató ha manifestat que «hi ha molta feina per fer, però ho fem amb ganes i amor a l'Església. Amb tot, el projecte, ja propi, d'unir Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* en un mateix edifici facilitarà la nostra tasca». (C.C.)

Gna. Gemma Morató i Mn. R. Octavi Sánchez.

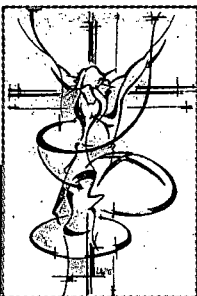
Al servei de la informació religiosa

Ramon Octavi Sánchez i Valero, nascut a Viladecans, té 33 anys. Prevere i rector de la parròquia de Santa Maria Magdalena de Viladecans, és llicenciat en Teologia sistemàtica. Va ser el redactor responsable de la informació religiosa del *Diari de Barcelona*. També ha dirigit i participat en programes radiofònics a Ràdio Molins de Rei. Actualment col·labora en la redacció del *Full Dominical*.

Gemma Morató i Sendra va néixer a Reus fa 28 anys. Religiosa Dominica de la Presentació, és mestra d'Educació Especial i llicenciada en Periodisme per la Universitat Pompeu Fabra. És professora de la Facultat de Periodisme de la Universitat Ramon Llull, del Centre Teològic Martí Codolar i de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona.

Tots dos han col·laborat a Ràdio Estel.

El missatge de Jesús a través de la música

El grup Sal y Luz en plena actuació.

CATRAL.— A finals dels anys vuitanta els germans Pedro i Javi decideixen crear a la parròquia Sants Joans de Catral (Alacant) un cor d'infants amb el nom de Veus Unides. Aquest cor va arribar a comptar amb gairebé cent nens i nenes del poble. Amb el pas del temps, els dos fundadors acorden que el grup pot funcionar per ell mateix i deixen la responsabilitat de dirigir-lo.

En la dècada dels noranta el cor perd components fins a quedar un petit grup de tan sols vint joves que comencen a compondre les seves primeres cançons amb l'ajuda de la música d'altres grups com Brotes de Olivo o Alborada i de músics com Luis Alfredo. En aquesta època és quan el grup pren el seu nom actual: Sal y Luz. Per diferents motius el grup va continuar minvant en nombre, però es va consolidar en el seu compromís de transmetre el missatge de Jesucrist a través de la música.

Actualment el grup Sal y Luz està format per sis joves (Lillo, José María, Noelia, Mónica, Paco i Fran). El 1999 van editar el seu primer treball discogràfic titulat *Confía en el Señor* i enguany n'ha vist la llum el segon: *Pan de Vida*, on s'observa una notable evolució del grup. En aquest disc es posa música a textos de noms il·lustres de la literatura i l'espiritualitat com sant Joan de la Creu, sant Tomàs d'Aquino o sant Agustí. També hi ha altres cançons com *Oveja perdida*, *ven*, *Ubi Caritas* i *Estate Señor conmigo*. Un dels fragments d'aquesta darrera composició musical diu així: «*Llévame en tu compañía donde Tú vayas, Jesús, / porque bien sé que eres Tú la vida del alma mía. / Si tu vida no me das, yo sé que vivir no puedo. / Ni si yo sin ti me quedo, ni si Tú sin mí te vas.*» Qui vulgui contactar-hi: tel. 965 723 598, www.sallyluz.ontheweb.nu. (C.C.)

SEGONS PLATS

Cloïsses a l'estil del xato

Ingredients

1 kg i 1/2 de cloïsses
1 got de vi blanc
1 dl d'oli
2 grans d'all
1 fulla de llorer
julivert
pebre vermell
pebre negre i sal

Poseu un anunci a les fitxes de

“Les Receptes de la tieta Montserrat”.

L'art com a emoció estètica

■ Exposició de mobiliari modernista del decorador Joan Busquets

BARCELONA.— Fins a finals de desembre la galeria d'art Fernando Pinós (c/ Consell de Cent, 325 - Barcelona) acull unes trenta peces de mobiliari modernista de l'ebenista i decorador Joan Busquets i Jané. Dos anys d'investigació han estat necessaris per recopilar el material que ara es pot visitar. Tots els mobles són a la venda.

Aquesta és la segona exposició que la galeria d'art Fernando Pinós dedica a Joan Busquets i Jané, il·lustre moblista i decorador que pertanyia a una rellevant nissaga d'artesans. Durant més de cent anys la Casa Busquets, freqüentada per la burgesia de l'època, es va dedicar a la fabricació de mobiliari, tapisseries i decoració en general. Gran part de l'obra de Busquets s'emmarca dins del modernisme, aquell moviment cultural que es va desenvolupar a l'Europa occidental a començaments del segle xx i que proposava la introducció de l'art a la vida quotidiana.

Entre els mobles exhibits, cal destacar una *chaise-longue*, un conjunt de mobiliari de despatx (taula-escriptori, llibreria, peanya i cadires), un conjunt de mobiliari de menjador (bufet, trinxant, taula i cadires), un paraigüer, un moble-escriptori i un moble amb vitrina. Executats amb mà mestra, tots porten l'indiscutible i elogiat «segell Busquets». Alguns

d'ells posseeixen indiscutibles reminiscències gaudinianes, com la talla d'algunes butaquetes datades entre el 1904-1905 o les diferents formes dels penjadors de l'esmentat paraigüer, un model projectat entre el 1904 i el 1906.

«L'estat de conservació de tots els mobles exposats és impecable, ja que Joan Busquets feia servir materials de gran qualitat», afirma Fernando Pinós Guirao, director de la galeria d'art que organitza la mostra. Gairebé totes les peces són inèdites. La majoria porten la inscripció de la firma de l'autor en una placa o mitjançant el pirogravat, que consisteix a dibuixar damunt d'una superfície de fusta o de cuir amb una punta roent. La signatura de Busquets és, segons Pinós, «un valor afegit».

Un tacte singular i exquisit

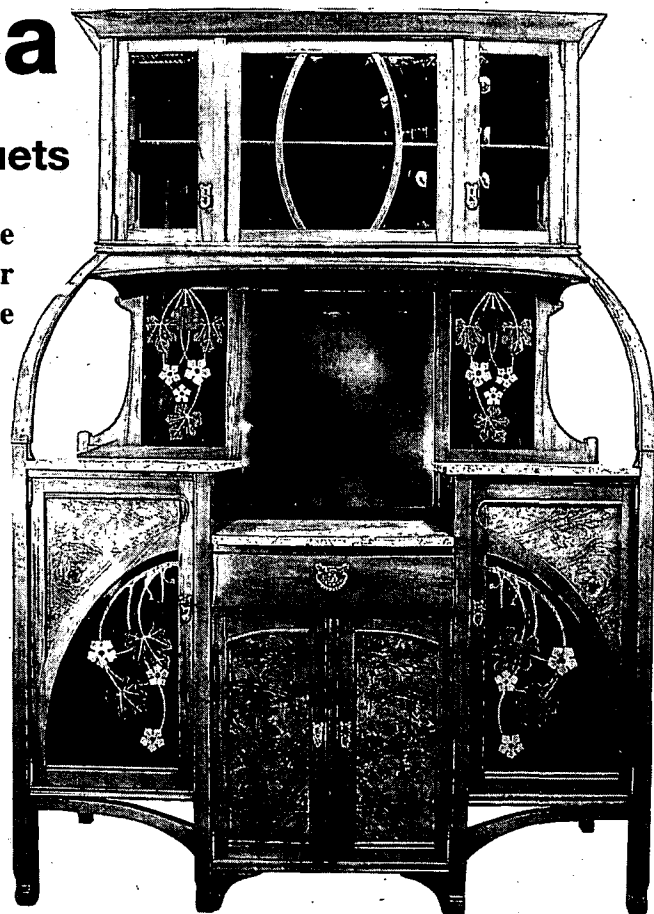
Són obres concebudes i realitzades

en una matèria viva: la fusta. Unes fustes de roure, de caoba, de noguera o de freixe que estan esbossades, tallades i situades de manera que llueixin expressivament les seves vetes, densitats i cromatismes naturals. En definitiva, «un treball acurat, de vegades fins i tot virtuosístic», tal com escriu la historiadora d'art Teresa-M. Sala en el catàleg de l'exposició. Un catàleg molt complet, per a l'elaboració del qual han estat necessaris quatre mesos. Cal subratllar que, en el seu temps, la prestigiosa «paleta de fustes» de Busquets tan sols es podia comparar amb la del mallorquí Gaspar Homar i Mezquida.

Es tracta d'una exposició excepcional, més pròpia d'un museu que d'una galeria d'art, on s'observa l'atenció especial que Joan Busquets mostrava pels detalls —que en revelen un tacte singular i exquisit— en unes peces molt elaborades, sempre artesanalment. Les característiques que defineixen els seus mobles són les següents: un rigor constructiu,

l'harmonia dels diferents materials utilitzats —un exemple paradigmàtic és l'admirable plafó de marqueteria *Dona amb garlanda* (1911), on l'artista combina un mosaic de fustes amb el nacre—, els elements decoratius curvilinis i asimètrics, una bellesa sòbria i uns dissenys originals però funcionals. Joan Busquets, un dels artistes més emblemàtics del modernisme, va dotar els seus treballs de nous camins i horitzons estilístics, fruit d'un esperit creador innovador.

Miquel Àngel Codina

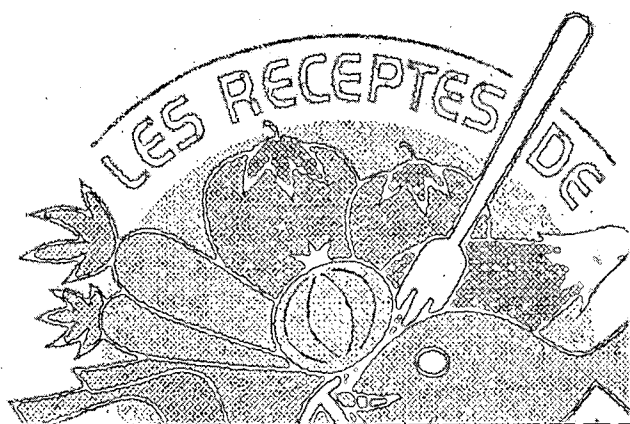

Bufet que forma part d'un conjunt de mobiliari de menjador, datat el 1909.

Forma de preparació:

Fregiu els alls tallats a rondanxes en una paella amb oli. Quan comencin a tenir color, retireu la paella del foc i afegiu-hi una fulla de llorer i el pebre vermell. Remeneu-ho bé i tireu-hi les cloïsses, que haureu rentat prèviament. Afegiu-hi una branqueta de julivert trinxat, el pebre negre, la sal i el vi i torneu a posar la paella al foc durant uns minuts més. Quan totes les cloïsses s'hagin obert, aparteu-les del foc i serviu-les encara calentes.

SEGONS PLATS

IX Certamen de Narrativa Breu «Església Viva»

GIRONA.— El Departament de Ràdio del bisbat de Girona ha convocat el IX Certamen de Narrativa Breu *Església Viva* (Memorial Josep Maria Pont). Les narracions han de ser inèdites i en català sobre un tema lliure, però sempre en el context d'un programa radiofònic (*Esglé-*

sia Viva) que té com a finalitat preferent donar una visió cristiana de la vida. El termini de presentació dels treballs és el 2 de febrer del 2001. El premi són 35.000 pessetes i la difusió radiofònica de l'obra guanyadora. Per a més informació: tel. 972 412 720. (C.C.)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Dietrich Bonhoeffer, teòleg

Alemanya va emetre el 1995 aquest segell amb motiu del 50è aniversari de la mort del teòleg protestant alemany Dietrich Bonhoeffer. Nascut a Breslau el 1906, va estudiar Teologia a Berlín. Va acabar la tesi doctoral als vint-i-dos anys. Entre el 1928 i el 1929 va ser vicari de la parròquia alemanya evangèlica de Barcelona. Des del 1935 va dirigir el seminari de Finkenwalde. El 1936 el govern nazi va impedir que exercís de professor auxiliar i dos anys més tard el va exiliar a Berlín. També li van prohibir fer conferències i publicar llibres i articles. Li van oferir marxar als Estats Units, però Bonhoeffer es va quedar a Alemanya. En aquell temps va començar a escriure el llibre *Ètica*, que va quedar inacabat. Va morir executat al camp de concentració de Flossenbürg el 9 d'abril del 1945.

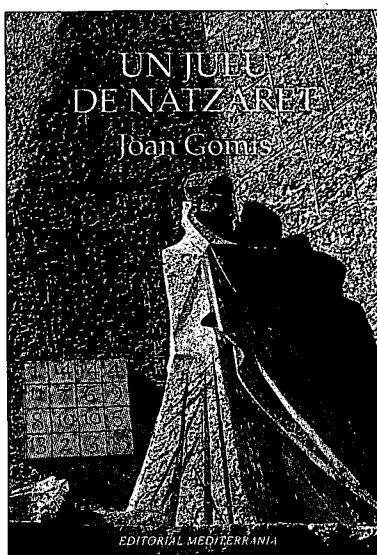
Llibres

Plena comunió amb Déu

Joan Pau II ha culminat, a principis de l'any 2000, la seva catequesi sobre el Credo. En ella afirma el Papa que «els qui hagin acollit Déu en la seva vida i s'hagin obert sincerament al seu amor, almenys en el moment de la mort, podran gaudir de la plenitud de la comunió amb Déu, que constitueix la meta de l'existència humana». El cardenal Antonio M. Rouco destaca en el pròleg que les catequesis del Sant Pare són «un punt de referència indispensable per a l'enfortiment de la fe, però alhora un alè extraordina-

ri de l'esperança en la vida eterna, i un sòlid aliment de la caritat». (C.C.)

◀ **Joan Pau II, *Creo en la vida eterna. Catequesis sobre el Credo (VI)*. Editorial Palabra, Col·lecció Libros Palabra, Madrid 2000, 313 pàg.**

Paraules i fets de Jesús

El plantejament d'aquest llibre de Joan Gomis és nou. No és un únic narrador qui descriu la vida de Jesús, sinó molts. Alguns protagonistes dels evangelis o personatges imaginaris descobreixen aquí els seus pensaments i reaccions davant de Jesús. Aquest volum es va publicar al gener del 1967. Ara, més de trenta anys després, es reedita. «No vaig voler fer un llibre d'argumentacions apologetiques ni un recull de meditacions. El meu objectiu era imaginar què pensava la gent d'aquell temps sobre Jesús i les seves paraules i fets, i que això fos interessant per a la gent actual perquè eren uns problemes de sempre», explica Gomis. (C.C.)

◀ **Joan Gomis, *Un jueu de Natzaret*. Editorial Mediterrània, Col·lecció Temes d'Ara Mateix, Barcelona 2000, 167 pàg.**

Catequesi des del confessionalari

En la vida de moltes persones podem trobar la presència i l'acció de Déu. Un exemple n'és Joan M. Vianney, el sacerdot d'Ars, un senzill capellà d'un petit poble que, sense pretendre-ho, va assolir una notable fama en tot França i més tard arreu del món. Tota la seva activitat la va exercir «tancat en una capsa de fusta d'un metre quadrat de superfície: el seu confessionalari», escriu José Pedro Manglano en el pròleg d'aquest llibre. Fins a divuit hores al dia, passava al confessionalari. Els textos que aquí apareixen són fruit de les notes que la gent va prendre de les seves predicacions, homilies i catequesis i d'allò que van explicar els qui van confessar-se amb ell. (C.C.)

◀ **José Pedro Manglano Castellary, *Orar con el cura de Ars*. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Hablar con Jesús, Bilbao 2000, 200 pàg.**

Usted puede oír mucho mejor

¿Está usted empezando a notar que...

- ...le cuesta seguir algunas conversaciones?
- ...necesita subir el volumen de la televisión?
- ...le tienen que repetir las cosas a menudo?

Si le pasa alguna de estas cosas, es posible que usted necesite una ayuda auditiva.

Nosotros podemos ayudarle TOTALMENTE GRATIS

En GAES, empresa nº 1 en soluciones auditivas, le regalamos la Guía de la Audición. En ella encontrará información sobre los diferentes problemas auditivos y su tratamiento

y sobre las ayudas de última generación: aparatos de un tamaño prácticamente invisible capaces de ofrecer una audición natural.

Además, sólo durante los próximos 15 días, un regalo exclusivo.
¡No lo deje escapar!

CENTROS AUDITIVOS

Solicite su Guía de la Audición cuanto antes: sólo tiene que enviar el siguiente cupón con todos sus datos a GAES, S.A. Av. Diagonal, 474, 08006 BARCELONA

cupón reserva de regalo

☐ **Sí, deseo recibir totalmente gratis la Guía de la Audición de GAES y un regalo sorpresa.** Para ello envío este cupón de reserva con mis datos.

GAES, S.A. Av. Diagonal, 474, 08006 BARCELONA

NOMBRE Y APELLIDOS:

DIRECCIÓN:

..... PISO: PUERTA:

POBLACIÓN:

C.P.: PROVINCIA:

TELÉFONO:

FECHA DE NACIMIENTO:/...../.....

☐ **También me gustaría que me realizasen una revisión auditiva totalmente gratis.**

La información que nos facilita quedará recogida en nuestro fichero. Usted tiene derecho a acceder a esta información y rectificarla o cancelarla, de ser errónea. Si desea que sus datos permanezcan en nuestros archivos, pero no desea recibir informaciones comerciales de otras empresas, háganoslo saber. (Ley orgánica 5/1992)

CC01100

El llibre de la setmana

Passeig profitós a través de la nostra història

Les aventures del moro Saad en plena edat mitjana han servit a Alfred Bosch per oferir-nos un recorregut exuberant per la nostra història.

Dic exuberant, perquè les pàgines d'*Àlia la sublim* són realment d'un llenguatge extraordinàriament ric, per descriure'ns un país i uns costums que formen part del nostre imaginari col·lectiu. I sap, a més, recolzar-se en noms que tots coneixem, des de Martí l'Humà fins a Ausiàs Marc, passant per Joanot Martorell o Vicent Ferrer.

Saad, d'alguna manera, és l'escriptor mateix, que passeja pels anys a la recerca d'una llibertat que no té, i que fuig d'un destí que l'acapara. Ell no sap per què, però la realitat és que cada dia que passa, Saad és més víctima d'un mal misteriós de viure, que, sense adonar-se'n, acaba sent per a ell la clau de la seva supervivència.

Potser, tot i que és interessant, i més o menys complicada, l'aventura vital de Saad no és gaire original, i el final, amb una manera feliç de resoldre tots els enigmes, és gairebé de preceptiu literari. Però,

Alfred BOSCH,
Àlia la sublim.
Columna, Barcelona 2000, 277 pàg.

tant se val, perquè tot el que li passa a aquest moro de Beniarjó tan sols és un pretext perquè gaudim recorrent diversos anys d'un segle que va ser el pòrtic de l'edat moderna. I seguint la cavalcadura dels seus senyors, o les fugues intempestives i esbojarrades que li exigia la seva imaginació i la seva obsessió d'aventura més enllà de les terres conegudes, vivim en una geografia cordial plena d'evocacions.

Àlia gairebé no hi apareix. Potser l'obra porta per títol el seu nom, perquè en ella hi ha les solucions a tots els enigmes. Gairebé arribem a oblidar-la, perquè es troba més en la ment de l'autor que en les pàgines del llibre. I, sens dubte, és un misteri tan ben guardat, que desapareix quan intentem treure-hi el cap. Però

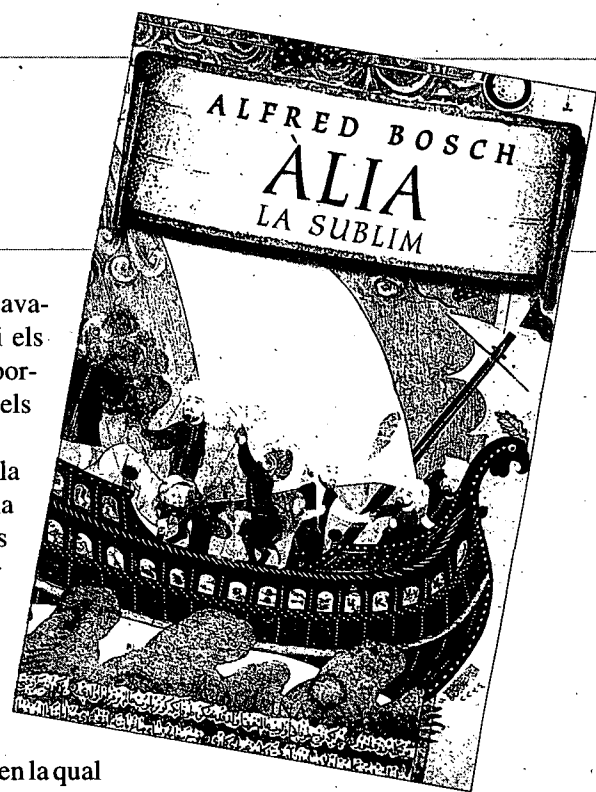
és allà, perquè hi ha Saad, i els cavallers cristians, i els moriscos, i els jueus conversos, i els mariners portuguesos, i les noies ingènues i els versos d'Ausiàs Marc.

Si hem de ser francs, en la publicitat s'indica que és una novel·la apassionant, i en alguns moments ho és, però no tant per l'aventura del protagonista, sinó per l'evocació d'un món que realment apassiona, i del que tots som d'alguna manera un final més o menys feliç.

La societat d'aquella època, en la qual es podia conviure amb pau i pertànyer a confessions i ètnies diferents, sempre es contempla amb certa nostàlgia. Després, el trencament que va imposar el futur de la història ho va fer tot més difícil, i més sagnant. Però no podem canviar el que ja ha passat, ni hem de ser anacrònics dema-

nant que es digui una cosa que no va ser. Però Saad pot ser un revulsiu per entendre moltes coses, tot i que potser Albert Bosch no ho pretenia.

Cristóbal Sàrrias

**Catalunya
Cristiana**
Una xarxa per a
l'evangelització

**Subscribiu-vos-hi ara
només per 12.480 ptes./any**

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament d'12.480 ptes.
per any

☐ Amb dos pagaments
semestral de 6.240 ptes.

☐ Domiciliació bancària
(Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els
presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Títular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
Tel.: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

La sardana i la dansa

De calma, res

Fa dies utilitzàvem l'expressió «calma» per referir-nos a les activitats de la sardana, tot i que la consideràvem una mica forçada. Podem mantenir-la si parlem dels aplecs, però no si analitzem diferents activitats. Si ens referim concretament al mes de novembre i incloent-hi els actes ja realitzats, vegem la llista d'activitats programades per a aquest mes:

Ja celebrades:

Dia 4.— A Manresa, va tenir lloc la Tercera Fira d'Espectacles d'Arrel Tradicional, amb més de seixanta espectacles per tota la ciutat i a Sant Pere de Ribes, sector de les Roquetes, festes del setè aniversari del grup sardanista Tamborí.

Dia 12.— A Badalona, festa de tardor amb ballades dobles al matí i a la tarda; a Cornellà de Llobregat, festa dels 21 anys de l'entitat Amics de la Sardana; a Montserrat, trobada sardanista organitzada per l'Obra del Ballet Popular; a Ripollet, inici dels actes per commemorar els 25 anys de Ripollet Sardanista.

Per celebrar:

Dia 18.— A Bescanó, presentació d'un disc compacte amb sardanes bescanoneses, però amb la novetat de presentar només vuit sardanes enregistrades amb la totalitat de les 10 tirades que s'interpre-

ten per ballar; a Reus, inauguració de l'exposició fotogràfica Aplec del Baix Camp, promoguda per la colla sardanista Rosa de Reus.

Dia 19.— A Barcelona, inici dels actes del cinquantenari de la colla Arboç, que acabaran el dia 26; a Bellvitge, realització del projecte «Abracem Bellvitge amb una sardana»; a Calella, assemblea de la Comissió d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Barcelonines i Cinquena Trobada dels Aplecs Sardanistes Barcelonins.

Dia 25.— A Blanes, concert de cloenda del Tercer Concurs de Sardanes per a Joves Compositors; a Tàrraga, Sisena Nit de la Sardana i cloenda del Campionat de Colles Sardanistes de les Terres Lleidatanes.

Dia 26.— A Olot, festa de cloenda de la temporada de les colles sardanistes i acte d'homenatge als tenoristes de les cobles de la Garrotxa; a Vilanova i La Geltrú, celebració del vint-i-sisè aniversari de la colla sardanista, ara veterana, Encara hi som.

Dia 28.— A Sant Climent de Llobregat, aplec de la sardana, amb tres cobles.

Josep Ventura

Pensadors cristians del segle XX (29)

Ratzinger: el teòleg al servei de l'Església

D'INTEL·LECTUAL A CARDENAL

Neix l'any 1927 a Marktl-am Inn, diòcesi bavaresa de Passau (Alemanya). Ja des de petit demostra una inclinació vers allò espiritual i un perfil intel·lectual. Ingressa molt jove al seminari, i és ordenat el 1951.

El seu currículum és bàsicament acadèmic. Es doctora en Teologia amb una tesi sobre sant Agustí. Posteriorment es dedica a la docència universitària a les universitats més cèlebres d'Alemanya: Münster, Tübingen, Regensburg...

A més, subratllem la seva faceta d'escriptor. En efecte, Joseph Ratzinger alterna publicacions científiques amb assajos divulgatius convertits ràpidament en *best-seller*. La seva genialitat consisteix a clarificar les idees més complexes amb un llenguatge senzill i atractiu. Aviat se'l nomenarà bisbe i cardenal, ateses les seves qualitats personals.

Però la seva tasca teològica, sempre al servei de l'Església catòlica, serà decisiva durant el Concili Vaticà II (1962-1965). Al Concili, el jove teòleg participa com a expert de l'episcopat alemany, i conquesta l'afecte i la solidaritat dels qui en aquelles històriques sessions veien una ocasió preciosa de posar al dia l'anquilosada pastoral eclesial.

Vittorio Messori, conegut escriptor italià, ens parla del cardenal bavarès com d'un «progressista» equilibrat, un estudiós obert, capaç de dialogar amb les diferents tendències doctrinals de la nostra època. Per tot això, passarà de la seva arxidiòcesi de Munic a dirigir la Congregació per a la Doctrina de la Fe, amb una preocupació per salvaguardar el dipòsit de la fe catòlica, davant de les diverses crítiques de teòlegs d'Occident.

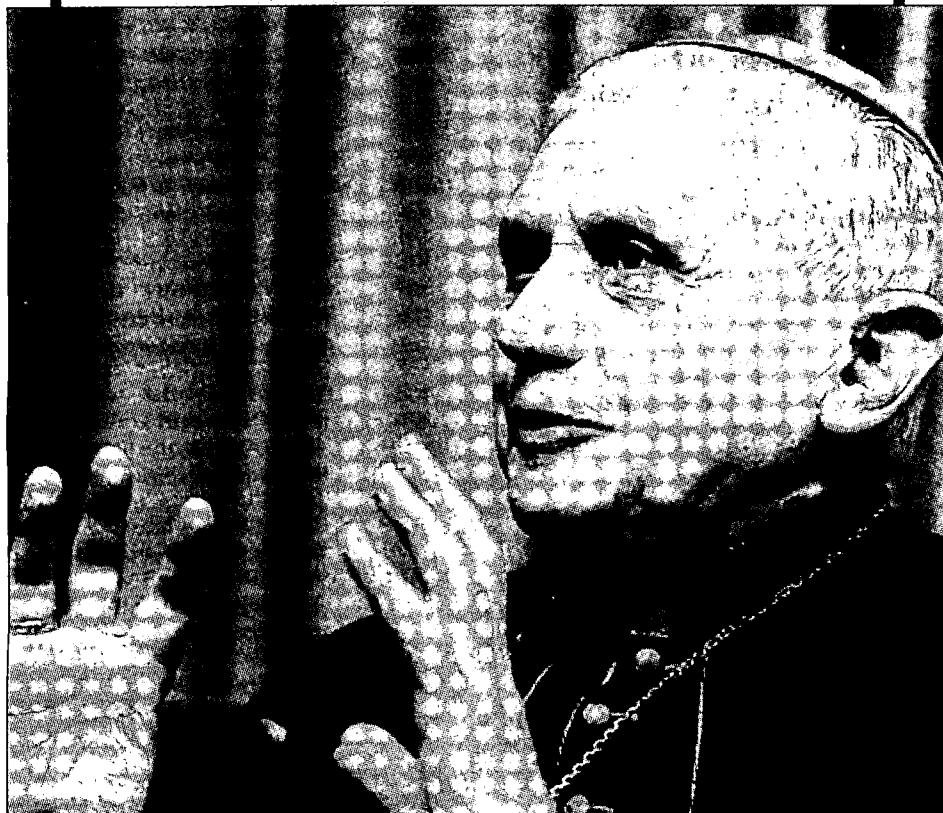
DESCOBRIR DE NOU EL CONCILI

Sens dubte, el Vaticà II ha estat el més gran esdeveniment viscut per l'Església catòlica al llarg del segle XX. I Ratzinger hi va estar, participant activament, amb intervencions encertades en els moments decisius.

La riquesa del Concili és abundant. Bàsicament va pretendre posar al dia la institució bimil·lenària en la seva normativa i en l'actualització del seu missatge salvífic. El Concili va potenciar també la imatge materna de l'Església, el dinamisme dels laics, i va impulsar una nova espiritualitat, no entesa per molts, però de la qual ara veiem els fruits abundants.

Davant d'aquells que estan convençuts de la crisi actual de l'Església, Ratzinger entreveu una nova Pentecosta,

Joseph Ratzinger és un cèlebre teòleg alemany dels nostres dies. La seva intel·lectualitat al servei de la fe l'ha portat a realitzar una tasca brillant en el si de l'Església catòlica, d'ençà del Vaticà II. És un home de fe encomanadissa, un teòleg senzill, capaç de presentar-nos amb una claredat nítida el missatge de Jesús.

Joseph Ratzinger.

una nova albadia del cristianisme: «El que de cap a cap de l'Església universal ressona amb tons d'esperança és la floració de nous moviments que ningú planteja ni convoca i sorgeixen de la intrínseca vitalitat de la fe. En ells, s'hi manifesta una cosa semblant a una primavera pentecostal en l'Església» (*Informe sobre la fe*, 1986).

El teòleg alemany contempla un nou ressorgir de sacerdots joves i de comunitats de laics disposades a reevangelitzar la societat. Gràcies a l'impuls del Vaticà II això és possible: es viu amb un fervor més gran la fe.

És una renovació callada, que forja una nova generació de l'Església, que va més enllà de la burocràcia de molts catòlics. És una renovació silenciosa, però que avança amb eficàcia. «S'abandonen les formes antigues, encallades en la seva contradicció i en el regust de la negació, i arriba allò que és nou. El nostre quefer, el dels ministres de l'Església i els teòlegs, és mantenir-li les

portes obertes, preparar-li el lloc» (*Informe sobre la fe*).

UNA ESPIRITUALITAT PER AVUI

El món actual necessita testimonis de la fe. I l'Església, més que nous reformadors, necessita nous sants. Per això, el cristià d'avui ha de tenir el coratge de ser inconformista davant de les tendències del món opulent. Sense acomodar el seu esperit a l'època, el cristià ha d'imprimir de nou «el segell de l'austeritat evangèlica».

El teòleg alemany considera que molts creients confonen renovació amb acomodació. El cristià no ha de ser conformista, sinó impregnar la cultura amb la seva fe. Imprimir una nova espiritualitat, nascuda de la imitació de Crist i solidària amb el món.

Davant de l'avanç de la *new age*, espiritualitat ambigua i gnòstica, el cristià ha de conèixer a fons la seva espiritualitat nascuda de l'Evangeli. Coneixe-

ment que el portarà a transmetre, amb convenciment, allò que creu i estima.

Des de la catequesi, el cristià descobrirà la seva identitat, es crearan comunitats més acollidores, i es revitalitzaran les paròquies, els diferents grups eclesials...

GERMANS, PERÒ SEPARATS

Sobre el tema de l'ecumenisme o la relació entre les diverses confessions cristianes, Ratzinger ha escrit contribucions importants. Creu que la vocació catòlica és bàsicament ecumènica, és a dir, un camí cap a la unitat amb els nostres germans separats.

El camí cap a la unitat es presenta llarg. Han estat molt segles de desunió, de diferències, i s'ha arribat fins i tot a les famoses guerres de religió. Però l'amor és més fort, i els qui ens considerem deixebles del Senyor hem de donar testimoni i oblidar la separació egoista de segles precedents.

No és només l'Església catòlica qui cerca la unitat. En les diferents esglésies cristianes també es viu l'esperit ecumènic. Pel que fa a les relacions amb l'Església ortodoxa, s'experimenta actualment un intercanvi vital: existeix reciprocitat sacramental i és possible la intercomunicació.

Els anglicans, gran part d'ells, s'han allunyat de les formes noves sobre els divorciats que es tornen a casar, sobre el sacerdoci femení i altres qüestions del camp de la moral, i estan acollint amb entusiasme la teologia catòlica.

Quant als protestants, cal destacar l'últim acord catolicoluterà, on s'intenta un apropament en qüestions teològiques problemàtiques des de la Reforma luterana del segle XVI.

Ratzinger té molt clar que per arribar a la tan desitjada unitat de tots els creients cal predicar de nou Crist. Oblidar les rivalitats i predicar la *caritas* cristiana és la vocació de tot creient. Això és el que hem de continuar anunciant davant del món actual.

Joan Manuel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista (stein@mixmail.com)

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(edició setmanal)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA
(edició mensual)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA
(edició anual)

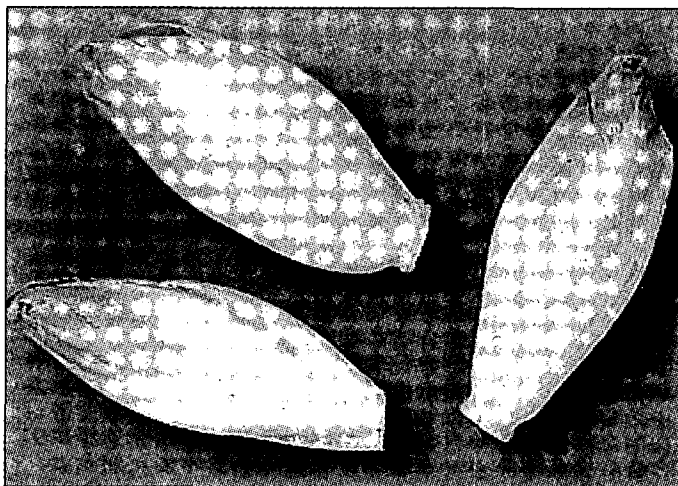
RÀDIO ESTEL

Informeu-vos al telèfon: 934 905 988
c/ Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

L'ozó de l'aire atmosfèric és contaminant

Tothom sap que a l'estratosfera hi ha una capa de gas ozó molt benèfica perquè ens protegeix de les mortíferes radiacions ultraviolades, procedents del Sol i d'altres estrelles. Els ecologistes han aixecat el clam al cel, i amb força raó, quan s'ha vist que avui dia a causa de la contaminació produïda per l'home s'han començat a formar «forats» d'aquesta capa a les zones estratosfèriques polars, primer sobre el pol sud i més tard, sobre el del nord.

Però el que no sap tothom és que l'excés d'ozó a l'aire que respirem, és a dir, el situat a les zones baixes de la troposfera no és ja beneficiós sinó perjudicial. I que també hi és produït per la contaminació humana que ha fet que n'hi hagi més del compte. (Quina llàstima que no s'enlauri fins a l'estratosfera, que tanta falta hi fa!) La concentració, diríem normal, d'aquest gas a l'aire es mesurà el 1900 i tenia un valor de 10 parts per milió d'aire atmosfèric. Però avui dia s'ha vist que és de 20 a 50 parts per milió a gairebé

arreu de l'hemisferi nord, i a les grans ciutats de vegades arriba a 100 i 200 parts per milió. Això ja és alarmant. Tres científics espanyols s'han dedicat a estudiar el fet i han publicat a *Investigación y Ciencia* (octubre 2000) el resultat de les seves observacions. I la cosa és preocupant. L'excés d'ozó provoca danys en organismes i materials a causa del seu gran poder oxidant. A qui tingui problemes respiratoris o al·lèrgics pot causar-li inflamacions, i a les plantes hi redueix la capacitat de fotosíntesi i n'augmenta la senescència prematura, per exemple, en hortalisses.

Remeis? Els autors de l'informe diuen que cal restringir la contaminació causada pels vehicles, fent ús d'energies més netes, que caldrà instal·lar depuradors de l'òxid de nitrogen i s'hauran de substituir en diverses indústries certs components contaminants. Tot un programa. Esperem que se'ls faci cas!

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la

La matemàtica i els matemàtics

45 Bernhard Bolzano: les paradoxes de l'infinit

La matemàtica no és simplement la ciència del càlcul. L'estudi de les qüestions relacionades amb les estructures de tipus lògic pròpies dels conjunts matemàtics n'és una part més important. Una d'aquestes és la qüestió de l'infinit: com cal entendre l'infinit matemàtic? Per què la successió dels nombres naturals 1, 2, 3, 4... no té últim? Per què hi ha nombres que tenen una expressió decimal d'infinites xifres, sent ells finits però no representables com a quocients de dos enters? Aquest és el problema dels irracionals que ja va preocupar els pitagòrics. I Zenó, amb les seves apories, va plantejar també la qüestió de l'existència de l'infinit. Deia: «No hi pot haver moviment real, perquè per passar de A a B cal passar primer per la meitat de la distància que hi ha entre aquests dos punts, i un cop passada s'ha de passar per la meitat de la distància que falta, i després per la meitat de la meitat restant, i així successivament; o sigui, que serà necessari passar infinites meitats i com que l'infinit no es pot traspasar, no hi pot haver moviment.» Aristòtil resolgué l'aporia responent que no hi ha un nombre infinit de meitats *en acte* (o sigui, realment existents) sinó només *en potència* (és a dir, que se'n poden anar fent tantes meitats com es vulgui, però sense arribar mai a un infinit totalitzat), i per això la distància de A a B no és un infinit.

En la ressenya que estem fent dels matemàtics de la història no podem passar per alt el primer que dedicà tot un tractat al problema de l'infinit. Era un contemporani de Gauss, quatre anys més jove però que morí set anys abans que ell.

Fill d'un comerciant de Praga

Bernhard Bolzano (1781-1848) no era italià per molt que ho semblava el seu cog-

nom. Cert que el seu pare procedia del nord d'Itàlia però la mare era de Praga i a Praga nasqué el fill que tingué per llengua materna el txec, si bé totes les obres les escriví en alemany, llengua oficial de l'ensenyament aleshores a Bohèmia.

Bernhard era dèbil de complexió física però fort de voluntat, disposat a passar pel damunt dels obstacles. Així ens el pinten els seus biògrafs. Des de jovenet ja es distingí com a bon estudiant, tant de literatura com de ciències. Per temperament, tendia a aprofundir els temes. A la universitat va estudiar matemàtiques, però no hi trobà professors excel·lents que l'orientessin en l'aspecte que ell hauria volgut. I el 1799 sentint-se cridat al sacerdoci es matriculà a Teologia. Rebé l'ordenació sacerdotal el 1805 i se li confià a la universitat de Praga la càtedra de Teoria de la Religió.

Ben aviat es guanyà el favor dels seus recelosos alumnes. A les classes que donava i als sermons que feia anava augmentant visiblement el nombre dels assistents. Però això només durà fins al desembre del 1819. Algunes de les seves afirmacions, augurant que desapareixerien les diferències socials i que tothom seria igual davant la llei en un règim democràtic, no agradaven gaire als governants de l'època, i com que altres coses que deia no semblaven ajustar-se del tot amb el dogma catòlic, va acabar sent destituït de la càtedra, encara que sense poder acusar-lo d'heretgia.

Ell, encara que ensenyés Teoria de la Religió, no va deixar el seu estudi personal de matemàtiques. Des del 1815 era membre actiu de la Societat de Ciències de Bohèmia i en 1817 havia publicat una obra de matemàtiques *Rein analytischer Beweis* («Demostració purament analítica») en la qual rigoritza el concepte de funció conti-

nua i exposa el teorema que coneixen amb el seu nom tots els estudiants de matemàtiques: «Tota funció contínua que prengui valors de signes oposats als extrems d'un interval tancat s'anul·la almenys una vegada en un valor interior a aquest interval.»

Exclòs de la càtedra, cosa que rebé (segons ell mateix va dir) amb estoica serenitat, es dedicà de ple a les matemàtiques els vint-i-nou anys de vida que li restaren. La seva obra més important publicada en vida va ser *Wissenschaftslehre* («Teoria de la ciència») en quatre volums. Entre altres coses hi exposa els fonaments del que ara anomenem lògica matemàtica. Malauradament l'obra va passar pràcticament desapercibuda pels seus contemporanis, com també va succeir amb altres escrits seus que tenien el seu mèrit. En morir deixà inèdits uns quants manuscrits i una part d'ells no van ser publicats fins al cap d'un segle, el 1930 i 1931, *Teoria de funcions* i *Teoria de nombres*, que contenen teoremes originals seus que van ser descoberts per altres posteriorment sense saber que ell ja els havia formulat.

El tractat sobre l'infinit matemàtic

Un dels manuscrits trobats a la seva mort, al desembre del 1848, era el titulat *Paradoxien des Unendlichen* («Paradoxes de l'infinit») que un editor, F. Prihonsky, va recollir i cuità a publicar a Leipzig el 1851. Era l'obra més original de Bolzano, que la va escriure com a teòleg, filòsof, lògic i matemàtic que era. Encara que des del punt de vista de la seva formació matemàtica es considerava deixeble de Leibniz en aquesta obra s'aparta del mestre. Leibniz deia que l'infinit matemàtic i els infinitiesims són ficcions, instruments de càlcul sense realitat ontològica, nocions conceptuais que abreugen els raonaments, i en canvi Bolzano defensa que l'infinit és un concepte «objectual» (*gegenständlich*), o sigui del mateix tipus que els conceptes de nombre enter, fraccionari o irracional i que per això cal establir un mateix estatut lògic

per al nombre finit i per a la grandària infinita; que l'infinit *actual* existeix, doncs, matemàticament, i no tan sols l'infinit en *potència*, i té realitat no tan sols en l'espai i el temps, sinó també en el domini dels éssers, en l'Ésser necessari, Déu, per suposat, això és clar, però també en les criatures, de manera que cal concedir el mateix estatut *ontològic* per a l'infinit que per al finit.

La principal paradoxa que Bolzano havia de resoldre per poder admetre l'infinit actual era la de la possibilitat de posar en correspondència biunívoca un conjunt infinit amb una part d'ell mateix. Per exemple, si a cada nombre natural fem correspondre el nombre parell que sigui el seu doble, a 1 el 2, a 2 el 4, a 3 el 6... ens trobem que hi ha tants nombres parells com nombres naturals; si existeixen *en acte* els nombres naturals en la seva totalitat i no sols en potència, resulta que en el conjunt hi ha tants elements com en la seva meitat. Com resoldre aquesta incongruència? Bolzano dirà que precisament el fet de poder establir una correspondència entre un conjunt i una part estricta d'ell és una característica dels conjunts infinits; pot servir com de definició (amb això s'avança al que dirà també Cantor més tard). Que el concepte de *cardinal* infinit, és a dir amb últim terme, sí que és contradictori, però no ho és el de *magnitud* (o grandària) infinita. Que el «veritable infinit», com és per exemple el conjunt dels punts d'un segment, és sempre una «totalitat acabada» i no es poden pas considerar aquests punts com una successió (un darrere l'altre) no finita. El conjunt de tots els nombres enters és un exemple innegable de *magnitud* infinita, però no és un *nombre* infinit, perquè la idea de *nombre* va unida sempre a una finitud.

Les idees de Bolzano sobre l'infinit van ser conegudes ben aviat pels matemàtics alemanys, com Hermann Hankel, Hermann A. Schwarz i Karl Weierstrass i, no cal dir, per Georg Cantor que naturalment citarà l'obra de Bolzano en el desenvolupament de la seva teoria dels conjunts.

RÀDIO

Des de les 02.15 a les 8.00 hores, selecció de música instrumental.
 El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.
 Espurna d'Alba, a les 07.15 hores.
 Informació general, d'Església i solidaritat, serveis i cultura, cada quart d'hora.
 Comentari de l'Evangeli a les 7.30, 15.30 i 2.10 hores.
 Pensament humà i cristià, cada hora.
 Comentari creient sobre l'actualitat, a les 9.30 i 17.30 hores.

Dilluns

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè* (informatiu i tertúlia). Presentat i dirigit per Dani Vilaró.
 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika* (espai infantil).
 21.15-22.00 *Música*
 22.00-23.00 *Nit d'Estels* (Església i solidaritat). Presentat i dirigit per Natàlia Torrent.
 23.00-00.00 *Planisferi* (viatges i turisme). Presentat i dirigit per Francesc Rosaura i Ariadna Boada.
 00.00-02.00 *La Gran Diferència* (selecció musical). A càrrec de Maria Sierra Rodríguez i Xavier Aguilar.
 02.00-02.05 *Espurna d'Alba* (poesia). Presentat per Carme Catà i Jaume Rocosa.
 02.05-02.10 *Dietari de Música i Músics* (efemèrides musicals). Presentat per Joan Úbeda.
 02.10 *Evangeli*

Dimarts

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
 21.15-22.00 *Cum laude* (ensenyament i universitats). Presentat i dirigit per Oriol Freixenet i Enric Violan.
 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
 23.00-00.00 *Selecció musical*
 00.00-02.00 *La Gran Diferència*
 02.00-02.05 *Espurna d'Alba*
 02.05-02.15 *Dietari de Música i Músics i Evangeli*

Dimecres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
 21.15-22.00 *Planeta blau* (medi ambient). Presentat i dirigit per Cristina Crespo.
 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
 23.00-00.00 *Mar de Claror* (catequesis). Presentat per Rosa Deulofeu.
 00.00-02.00 *La Gran Diferència*
 02.00-02.05 *Espurna d'Alba*
 02.05-02.15 *Dietari de Música i Músics i Evangeli*

Dijous

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
 21.15-22.00 *Bojos per la ciència* (ciència i tècnica). Presentat i dirigit per Antoni Paris.
 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
 23.00-00.00 *Foto de família*. Presentat i dirigit per Montserrat Girbau.
 00.00-02.00 *La Gran Diferència*
 02.00-02.05 *Espurna d'Alba*
 02.05-02.15 *Dietari de Música i Músics i Evangeli*

Divendres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
 21.15-22.00 *Música*
 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
 23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (personatges). Presentat i dirigit per Joan Armengol.
 00.00-02.00 *La Gruta* (acompanyament a malalts de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes). Presentat i dirigit per Antoni Deulofeu.
 02.00-02.05 *Espurna d'Alba*
 02.05-02.15 *Dietari de Música i Músics i Evangeli*

Dissabte

- 21.00-22.00 *Tanca els ulls i fixa-t'hi bé* (música de cinema). Presentat i dirigit per Josep Chavarría i Xavier Cazeneuve.
 22.00-23.00 *El zoo de vidre* (actualitat teatral). Presentat i dirigit per Aure Farran.
 23.00-00.30 *Ningú No És Perfecte* (cinema). Presentat per Montse Viadé i Àlex Vicente.
 00.30-01.00 *Fila 7* (teatre musical). Presentat per Sergi Corbella.
 01.00-01.30 *Cova de Jazz* (jazz i blues). Presentat per Gemma Abellán.
 01.30-02.00 *De nou n'nou* (noves músiques). Presentat per Joan Dalmau.
 02.00-02.05 *Espurna d'Alba*
 02.05-02.15 *Dietari de Música i Músics i Evangeli*

Diumenge

- 09.00-10.00 *Tot Sardana*. Presentat per Josep Maria Rojo i Eva Franquès.
 18.45-20.00 *Eucaristia*
 21.00-21.30 *La Prorrroga* (esports i resum de la jornada). Presentat per David Amador.
 21.30-22.00 *La Taula de l'Evangeli* (comentari lectures i evangeli del dia). Presentat per Carles Rivas.
 22.00-23.00 *El Temps de la música* (música clàssica). Presentat per Joan Úbeda i Roger Padullés.
 23.00-00.00 *Temps de Paraula* (Bíblia i teologia). Presentat i dirigit per Anna Molins.
 00.00-00.05 *Moments a mitjanit* (reflexió cristiana). Presentat i dirigit per Xavier Morlans.
 00.05-00.30 *Missatge en una ampolla*. Presentat i dirigit per Miquel Albert Soler i David Ciscar.
 00.30-01.00 *A tot cor* (música coral). Presentat per Joan Casas.
 01.00-01.30 *Cova de country*. Presentat per Rafael Corbí.
 01.30-02.00 *Selecció musical*
 02.00-02.05 *Espurna d'Alba*
 02.05-02.15 *Dietari de Música i Músics i Evangeli*

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

- 09.00-09.15 *Informatiu matí, el Temps, Agenda*
 12.00, 16.00, 18.00 *Punts informatius*
 13.15, 19.15 *Temps*
 14.00-14.15 *Informatiu migdia, Recomanació*
 20.00-20.15 *Informatiu vespre, el Temps*

Cada dia

- 06.45 *Un bon motiu per viure*
 10.45, 17.45 *Recomanació turística*
 12.45, 18.45 *Agenda*

Dilluns

- 00.00-00.30 *Tresors del Pensament* (en preparació)

Dimarts

- 00.00-00.30 *Estels sobre el Principat*

Dimecres

- 00.00-00.30 *On anem?*

Dijous

- 00.00-00.30 *La Taula de l'Evangeli*

Dissabte

- 09.00-09.30 *Una setmana més Recomanació*
 13.00-13.30 *Església d'Urgell*
 13.30-14.00 *In Corpore Sano*
 20.00-21.00 *Anirem tots cap al Cel*

* L'última setmana de cada mes publicarem la resta de la programació de les diferents diòcesis.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge de 22.05 a 23.00h, *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a Fernando Gil Carapeto, 20 anys de capellà a l'Hospital maternoinfantil de Màlaga; suggeriments de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles (edita i presenta: J. M. Alimbau).

TELEVISIÓ

Diumenge 19

- 08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant)
 09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 13)
 «Los hijos de la selva.»
 Fa cent anys, els missioners dominics espanyols van entrar a l'Amazònia peruana. Des d'aleshores, els missioners s'han convertit en els defensors dels indígenes davant dels *caucheros* i dels terratinents.
 10.00 *Últimas preguntas*
 «La Iglesia te llama: haces falta en casa.»
 La jornada anual de l'Església diocesana enguany té un toc de crida, perquè tots els batejats són necessaris a la casa comuna, que és l'Església.
 10.25 *Testimonio*
 Meditació sobre un tema religiós (catòlic).
 10.30 *Santa Missa*
 Retransmissió des de la parròquia de Sant Esteve de Bagà (Berguedà). (Director i celebrant habitual: Mn. Miquel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 20

- 17.20 *Pueblo de Dios*

Dissabte 18

- 09.30 *Signes dels Temps*
 «El futur de la vida religiosa.» Coincidint amb el romiatge jubilar dels religiosos i les religioses de Catalunya a Montserrat, el programa planteja quin ha de ser el futur de la vida religiosa. Entrevista a Enric Castells, president de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC). Reportatge sobre la vida religiosa a les portes del segle XXI, amb el testimoni de Maria Teresa Botey Vallès, monja benedictina, i Joan Camps, germà de la Salle.
 Altres temes:
 —Conversa amb Ignasi Garcia Clavel, responsable de la Secretaria de Relacions amb les Confessions Religioses de la Generalitat.
 —Reportatge sobre el finançament de l'Església, coincidint amb la Diada de Germanor.
 —Comentari de l'Evangeli per Mn. Ballarín.

(Presentat per Teresa Pou i dirigit per Francesc Rosaura.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge a les 00.30 h de la nit pel Canal 33; el diumenge a les 11.40 h del matí pel Canal TVC Internacional; i el diumenge a les 13.05 h de la tarda pel Canal TVC Sat.

Divendres 17

- 20.30 *Creure avui*: programa especial sobre Taizé.

Presenten: Marta Loire i Dolors Fernández. Coordina: Albert Dresaire. El programa repeteix l'emissió els dilluns a les 13.30 h.

Cada dijous

- a partir de les 21.30, *Paraula i vida*: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Paraula i vida repeteix l'emissió els divendres a les 14.40 h.

L'últim dijous de mes

a partir de les 22.00, *Aquí, tots*: magazín de notícies, reportatges i comentaris des del punt de vista de l'Església. Es repeteix l'últim divendres de mes a les 14.40 h.

Cada divendres

- 23.00 *Camí de vida*
 Recull de notícies i entrevista sobre un tema d'actualitat a càrrec de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Presentat per Carles Sánchez.

Canal Berguedà de Televisió

Bona notícia programa quinzenal que s'emet els dijous a les 20.15h, el dissabte (nit) i el diumenge (matí, tarda i nit).

NOVEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LES ÀNIMES DEL PURGATORI

Altres bisbats

• **CONFER.**— El Departament de Pastoral organitza del 21 al 23 de novembre unes jornades sobre Pastoral rural amb el tema *El Reino de Dios, tesoro escondido en el campo* (Mt 13,44). Els ponents seran Agustín Cornejo i Julio Calvo. Més informació: av. Alfonso XIII, 97 - Madrid, tel. 915 193 635, a/e: confer@planalfa.es, Internet: www.planalfa.es/confer

• **TURBALLOS.**— La comunitat de Turballos organitza una experiència de silenci i contemplació el 26 de novembre. Més informació: tel. 966 516 710 i 966 660 726.

Barcelona

• **ATENEU BARCELONÈS.**— Organitza, juntament amb Joventuts Musicals de Barcelona, el 18 de novembre, a les 19.30, un concert de Josep Julià (oboè barroc) i Josefina Rius (clavicèmbal), amb obres de Bach, Haendel i Marcello. C/ Canuda, 6 - Barcelona, tel. 933 436 121, fax 933 171 525, a/e: ateneubarcelones@eresmas.com

• **EQUIP DE PASTORAL OBRERA DE BADALONA-SANT ADRIÀ.**— El 20 de novembre, a les 19.30, sessió sobre *Tú también fuiste inmigrante*, a la parròquia de Sant Roc, c/ Maresme, s/n - Badalona. Més informació: tel. 934 603 608, a/e: glorca11@sjtar.org

• **SEMINARI DEL POBLE DE DÉU.**— Organitza un curs sobre «Els cristians en el tercer mil·lenni» amb reunions quinzenals. La propera sessió serà el 20 de novembre, a les 20.30, sobre *Oració, contemplació, acció en el món*. Informació i inscripcions: 933 021 421, 932 077 159 i 934 126 897.

• **DIARIS ÍNTIMS DEL DR. PERE TARRÉS.**— El 21 de novembre, a les 19.00, a la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona, tindrà lloc la presentació dels tres diaris íntims del Dr. Pere Tarrés i Claret (diari de temps de persecució, diari de Seminari i diari de malaltia). Ha estat una edició preparada per la causa de beatificació, revisada per Jaume Gabarró i editada per l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona. Més

informació: c/ Diputació, 231 - Barcelona, de dilluns a dijous de 19.00 a 21.00, tel. i fax 934 514 942.

• **CATEDRAL.**— Visites previstes amb motiu del gran Jubileu: el 21 de novembre, a les 10.30, el col·legi de les Germanes Doctrina Cristiana de Sant Vicenç dels Horts; el 26, a les 18.00 (trobadura a la sala de la Mercè), Jubileu dels Educadors.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 21 de novembre, de 19.30 a 21.30, tertúlia mensual sobre *Claus de lectura de les notícies del mes*, amb Luis Sols, professor d'Història IB. Casal Llorella, c/ Balma, 138 - Barcelona.

• **UNIÓ ESPIRITUAL DE MARES.**— El 22 de novembre, a les 17.30, organitza la xerrada *Tinc totes les raons del món per ESTIMAR-ME! Com em puc estimar?* Prèviament, a les 16.30, missa. Riera de Sant Miquel, 1, bis - Barcelona.

• **FÒRUM CLAROR.**— Organitza un cicle de xerrades-debat per impulsar i consolidar les activitats del Fòrum. La propera sessió serà el 23 de novembre, a les 20.00, sobre *El problema de l'habitatge per a joves a Barcelona*. Els ponents seran: Xavier Casas (primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, president de la Comissió d'Infraestructures i Urbanisme), Miquel Modrego (director general d'Habitatge de la Generalitat), Antoni Viñas (president de l'Associació de Veïns Sagrada Família) i Gabriel Losada (Joves amb Iniciativa per Catalunya). Sala Claret, c/ San Antoni M. Claret, 45-47 - Barcelona.

• **ARXIPRESTAT DE SANT JOSEP ORIOL.**— Organitza una pregària amb els germans de Taizé el 23 de novembre, a les 20.30, a la parròquia de la Preciosíssima Sang, c/ Viladomat, 76-78 - Barcelona.

• **PARRÒQUIA DEL SANT ÀNGEL CUSTODI.**— Amb motiu de l'Any jubilar de la Redempció ha preparat els següents actes: el 24 de novembre, a les 21.00, Carme González, llicenciada en Teologia Bíblica parlarà sobre *El sentit bíblic de l'Any jubilar*; el 25, a les 19.00, pregària a la capella del Santíssim. C/ Vilardell, 48 - Barcelona, tel. 934 233 289.

• **JUBILEU DELS ESPLAIS.**— Se celebrarà el 25 de novembre amb el següent programa: a les 16.00, inici de les activitats al Moll de la Fusta (jocs, danses, cançons, dinàmiques...) amb actuacions de diversos grups d'animació infantil; a les 18.00, fi de les activitats i concentració a la basílica de Mercè; a les 18.30, acte de cloenda (animació teatral) i a les 19.00, xocolatada.

• **ASSOCIACIÓ AMICS DE L'ORGUE DE SITGES.**— El 25 de novembre, a les 20.00, missa gregoriana del mestre Josep Pagès, pel Grup de Cant Gregorià de la parròquia de Santa Maria de Badalona. Direcció: José-Joaquín López. Interpretació de diverses obres en l'orgue a càrrec de l'organista Francesc Pi. Lloc: església parroquial de Sitges.

• **RECÉS.**— El 26 de novembre, de 10.00 a 18.00, per a religiosos i persones consagrades, dirigit pel cardenal Ricard M. Carles a la casa d'exercicis Sant Ignasi de Sarrià. Més informació: c/ Carrasco i Formiguera, 32 - Barcelona, tel. 932 038 862.

• **JUBILEU DELS EDUCADORS.**— «En ruta per l'art i la fe» tindrà lloc el 26 de novembre. Se sortirà de la parròquia de Santa Anna (a les 15.30) cap a l'església de Betlem (16.30) per arribar a la catedral (17.30). A cada lloc hi haurà una petita reflexió sobre el sentit del Jubileu. A les 19.00, eucaristia presidida pel car-

Preparació de la Immaculada a la parròquia de la Puríssima Concepció

(Aragó, 299 - Barcelona)

✓ A les 20 h. **Eucaristia**, amb predicació i amb la intervenció de grups musicals. Al final pregària a Maria Immaculada.

✓ **Dimarts, dia 28 de novembre**, Rvd. Dr. Joan Mateo, membre de la Societat Espanyola de Mariologia. (Tema: **Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món**).

✓ **Dimecres, dia 29 de novembre**, M.I. Dr. Joan M. Cascante, canonge de la S.E. Catedral Basílica de Barcelona i membre de la Societat Espanyola de Mariologia. (Tema: **Maria, primera redimida**).

✓ **Dijous, dia 30 de novembre**, Rvd. pare José Antonio Peñuela, salesià, professor de Mariologia del centre teològic Martí Codolar de Barcelona. (Tema: **La santedat de Maria**).

✓ **Dilluns, dia 4 de desembre**, Excm. i Rvdm. Mons. Jaume Traseria, bisbe auxiliar de Barcelona. (Tema: **Maria, la primera cristiana**).

✓ **DIVENDRES, DIA 8 DE DESEMBRE**, a les 11, Eucaristia predicada pel Rev. Dr. Josep M. Rovira Belloso. A les 19 h. **vespres solemnes** presidides per l'Emm. i Rvdm. Mons. Ricard M. Carles cardenal-arquebisbe de Barcelona. Acabament de la novena de la Immaculada.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES per a grans persones grans

Els avis, raó de la nostra existència.

"la Caixa" c/c 2100 0681 09 0100029142

Associació Prudenci Miralles per a Ancians

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona

Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356 - NIF: G-08862781.

Els donatius desgraven un 20% del total a la declaració de l'IRPF. (Llei 30/1994).

APADRINEU UN NEN/A, AVIA

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ! VOLS SER-HO TU?

100 ptes. cada dia poden fer-ho possible.

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN

CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)

Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpny@telcel.es

denal Ricard M. Carles. Informació i inscripcions: Moviment Cristià de Mes- tres i Professors, c/ Rivadeneyra, 6, 4t - Barcelona, tel. 934 125 567 (dimecres de 18.30 a 19.30 i la resta de dies de 18.30 a 20.00), a/e: mcristiapr@jazzfree.com

• **TAIZÉ.**— La pregària de Taizé del diumenge a Barcelona, a partir del **26 de novembre**, canvia de lloc. Passarà de la capella de la Mare de Déu de l'Esperança a l'església del Sagrat Cor (c/ Casp, 27 - Barcelona), a les 20.30.

• **TIBIDABO.**— Al temple del Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo es fa adoració al Santíssim Sagrament, exposat dia i nit. Adoració diürna: **des de les 8.00 a les 23.00** i adoració nocturna: **des de les 23.00 a les 8.00**. Més informació: tel. 934 175 686.

• **PRO CAMBRIL DE L'ESGLÉSIA DE SANTA TERESINA.**— Aquest any tindrà lloc la V subhasta d'art (pintura, dibuix, escultura, ceràmica i altres). Serà a la sala Mn. Jaume Oliveras (via Augusta, 68, entrada c/ Sant Marc - Barcelona). L'exposició serà del **3 al 13 de desembre**, i la subhasta es farà el dia **14**. Horari: de 18.00 a 20.00. Informació: tel. 938 158 430, 932 185 815 i 932 184 601.

• **GRUP UNIFICACIÓ PASQUA.**— Pregària setmanal per la unitat dels cristians. **Tots els dimecres**, a les 19.15, a la parròquia major de Santa Anna, c/ Rivadeneyra, 3 - Barcelona, i **tots els dissabtes**, a les 17.00, a la parròquia de la Puríssima Concepció, c/ Aragó, 299 (entrada per Roger de Llúria) - Barcelona.

• **RELACIONS INTERCULTURALS.**— Curs de postgrau organitzat

per la Facultat de Filosofia de Catalunya de la Universitat Ramon Llull. Tindrà lloc de **gener a juny**, de dilluns a divendres de 18.30 a 21.30. Més informació: c/ Diputació, 231 - Barcelona, tel. 934 541 600, fax 934 515 212.

• **ASSOCIACIÓ INTERNACIONAL DE VOLUNTARIAT.**— Necessita persones voluntàries amants de la informàtica que puguin dedicar unes hores al matí o a la tarda a la setmana. Més informació: c/ Pere Verges, 1, 11a planta - Barcelona, tel. 636 703 838.

Tarragona

• **FESTA DE LA MARE DE DÉU DEL CLAUSTRE DE LA CATEDRAL.**— El **22 de novembre** últim dia de la novena d'acció de gràcies. El **25**, rosari i celebració de la missa. Benedicció i presentació dels nens a la Mare de Déu. Salve i besamans.

• **CONCERT.**— El **26 de novembre**, a les 18.30, el cor juvenil del conservatori professional de música de Manresa oferirà un concert amb Pilar Carrasco (orgue). Dirigeix: Francesc Vallès. Lloc: església parroquial de Santa Maria de la Bisbal del Penedès.

Vic

• **TALLER PRÀCTIC DE CATEQUESI.**— Tindrà lloc el **24 de novembre**, a les 20.30, al casal de l'Església, c/ Sèquia, 29 - Manresa, tel. 938 731 519. Serà a càrrec de M. Immaculada Medina.

• **PISTES VOCACIONALS.**— Els dies **24 i 25 de novembre**, sobre Advent i vocació. Són trobades per ajudar els adolescents i joves que es pregunten sobre la vocació. Més informació: Delegació de Pastoral Vocacional, Seminari Diocesà - Vic, tel. 938 892 318 i Mn. Pere Oliva, tel. 938 590 340 (tardes).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

- Perquè els polítics tinguin en compte els més necessitats
- Perquè els instituts religiosos siguin font de noves vocacions

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la setmanalment a:

Llibreria Santa Maria	Riera Bisbe Pol, 62	08350	Arenys de Mar
Llibreria Pujades Climent	Riera, 8	08358	Arenys de Munt
La Formiga d'Or	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
San Pablo Difusión	Via Laietana, 38	08003	Barcelona
Llibreria Garbí	Via Augusta, 9	08006	Barcelona
Llibreria Claret	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Kiosco Gallifa	República Argentina, 233	08023	Barcelona
Llibreria Marta de la Fuente	Comandante Benítez, 18	09028	Barcelona
Llibreria Jordi Garreta	Pg. Maragall, 342	08031	Barcelona
Institut Edicions	Londres, 57	08036	Barcelona
Llibreria Josep Alsius	P. de la indústria, 28	17820	Banyoles
Llibreria Mateu	Santa Maria, 22	17820	Banyoles
Papereria Bitlloch	Ample, 25	17300	Blanes
Llibreria Empuries	Alvarez de Castro, 6	17001	Girona
Carme García Ros	La Font, 22	25210	Guissona
Comerç i Estanc	Ponts i Arola, 28	25240	Linyola
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
L'Ossetfi	Av. Alcalde Porqueres, 32	25008	Lleida
Llibreria Moral S.C.P.	Major, 27	08783	Masquefa
Llibreria Dalmases	Jacint Verdaguer, 5	25230	Mollerussa
Llibreria Joan Fons	Jaume Fons, 13	08784	Piera
Llar del Llibre	Pg. Pl. Major, 12 34	08202	Sabadell
Llibreria Bonet	Pl. Major, 33	43420	Sta. Coloma de Q.
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi de Ll.
Llibreria Dach	Sant Miquel, 5	25280	Solsona
Llibreria Sauret	Carme, 14	25300	Tàrraga

Reserveu el vostre exemplar, ara!

Petits anuncis

3a EDAT

RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses. Hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència medicosanitària, permanent o temporal. Tel. 934 503 930.

RESIDÈNCIA de 25 àvies en estada permanent. Acollida diürna, vacances i caps de setmana. Excel·lent zona, Sarrià-Sant Gervasi. Tel. 932 039 740, Isabel.

TENIM cura de malalts i fem servei de podologia per Barcelona, Andorra i Lleida. Tel. 932 158 148.

NOIA de 41 a. s'ofereix a hores a la tarda per acompanyar al carrer i companyia a Sres. grans. Zona Eixample. Tel. 934 571 420, Àngels.

ACOMPANYAR persones grans a la nit. Susana, tel. 933 854 770.

COMPRA i VENDA

COMPRO segells, monedes, rellotges de tot tipus, postals, objectes antics, mobles i llibres. Tel. 933 578 394.

COMPRO rellotges de qualsevol tipus, ràdios, làmpades, mobles, segells, postals, monedes, llibres, joies i instruments musicals. Tel. 609 230 303.

HABITATGE

ES LLOGA habitació a Sra. o Srta., tracte familiar. Tel. 933 512 487, Montserrat.

ENCONTRE MATRIMONIAL

«Dialogar és la base d'una bona relació»

Encontre Matrimonial us ofereix la possibilitat d'aprofundir en la comunicació de parella, en un **CAP DE SETMANA**

Durant aquests dos dies aprendreu una nova tècnica de diàleg, que us permetrà descobrir els meravellosos valors humans que cadascú posseeix.

Truqueu al nostre telèfon d'informació: **937 188 798**

Telefons de

Obert cada dia de les 21.30 a les 23.30 h

934 175 449 / 937 258 011

Obert de dilluns a divendres de les 9.00 a les 10.30

938 040 296 (excepte festius)

La solidaritat autèntica ve de dins i s'expressa eminentment en la pregària. Truca'ns en les teves necessitats i pregarem. Per la línia telefònica passarà la veu, l'amor i el poder de Déu.

Associació Amor de Déu

la Pregària

Si voleu anunciar-vos, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadret, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho juntament amb un gir postal o xec bancari de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA c/ Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona.

NOM

ADREÇA

POBLACIÓ..... C. P.

TELÈFON SETMANES

☐ 170 ptes.

☐ 340 ptes.

☐ 510 ptes.

☐ 680 ptes.

☐ 850 ptes.

☐ 1.020 ptes.

☐ 1.190 ptes.

Destacat (+250 ptes.): ☐ Requadrat, ☐ Trama, ☐ Negreta (16% d'IVA INCLÒS)

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

La tragèdia, la persecució, la recerca de la justícia i la recuperació de la dignitat humana són les vivències de Jon Cortina, un jesuïta basc, de 65 anys, que quan només en tenia 21 se'n va anar a El Salvador. És enginyer i professor a la Universitat Centreamericana de El Salvador. Les atrocitats de la guerra, amb tants infants segrestats i desapareguts, el van empenyer a fundar l'Associació Pro Recerca, que, sortosament, ha contribuït que joves d'avui hagin conegut la seva vertadera identitat. D'aquí que el pare Cortina recollís el 6 d'octubre a Reus el premi Memorial per la Pau Josep Vidal i Lecha.

Jon Cortina presideix l'Associació Pro Recerca a El Salvador

«La recerca dels joves desapareguts és un acte de justícia»

—Quina tasca duen a terme?

—Busquem arreu del món els que ara són joves i que en la seva infància van desaparèixer «robats» per l'exèrcit, entre els anys 1981 i 1992, durant el conflicte bèl·lic amb la guerrilla. El bagatge que hem assolit és prou engrescador, però no pas satisfactori. Constituïts en associació al desembre del 1994, de les 571 sol·licituds de recerca que hem rebut de part dels pares biològics dels desapareguts, hem resolt ja 188 casos; 97 s'han trobat amb les seves famílies i 36 ja han pogut contactar amb els seus pares naturals. D'aquest còmput, 16 ja han mort i dels 39 casos restants la nostra associació està ultimant els tràmits o bé les famílies adoptives es resisteixen a cedir.

—Es fa alguna pressió perquè els desapareguts retornin amb els pares biològics?

—De cap manera. És una lliure elecció del jove localitzat, que ha de decidir

amb qui vol viure. Però tenen dret a conèixer la seva vertadera identitat, que s'ha vist alterada, i nosaltres maldem perquè aquesta sigui reparada. Amb tot, per als joves que viuen a països diferents els és més difícil establir contacte amb la seva família. Per contra, resulta més fàcil per als qui són a El Salvador.

—Què els manca per poder treballar amb eficàcia?

—La col·laboració de l'exèrcit seria vital, ja que saben on poden ser els nens. Si poguéssim parlar amb aquests militars retirats, avançaríem força. El problema rau en el fet que defugen el diàleg. No tenim cap mena d'ajuda de l'Estat, però sí el suport d'ONG i de la gent més senzilla, per resoldre els casos de violació dels drets humans que continuen en la impunitat.

—Enmig d'aquesta situació, com es pot divulgar el missatge evangèlic?

—Proclamant clarament les seves

veritats, sense considerar qui poden incomodar o doldre. En aquest sentit, la recerca dels joves desapareguts a la dècada dels vuitanta és un acte de justícia. Hem de ser simples, senzills i forts, perquè simple i senzill és l'Evangeli. Com deia un company jesuïta assassinat, «la paraula de Déu és com l'aigua clara que baixa de la muntanya». Jesús va dir les coses clares quan i a qui les havia de dirigir, malgrat els sonessin malament.

—Què representa per a l'Associació Pro Recerca la concessió del Memorial per la Pau Josep Vidal i Lecha?

—Ens satisfà d'allò més. És important, ja que es reconeix internacionalment la nostra contribució a la pau i a la reconciliació, punt aquest que no és gaire acceptat pels qui ostenten el poder a El Salvador. Aquest premi de ben segur que ens ajudarà a trobar més solidaritat.

Joan Boronat

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

La insatisfacció... incentiu o risc?

És la insatisfacció un incentiu que ajuda les comunitats eclesials a avançar? M'ho pregunto a la vista de com aquest sentiment esdevé més i més freqüent entre nosaltres.

A escala individual, un cert grau d'insatisfacció de si mateix pot generar efectes positius: de lucidesa, de modèstia, de superació. Però la seva exageració podria comportar la pèrdua de l'autoestima i del gust de viure. Això, no cal dir-ho, produiria efectes destructius de la personalitat.

També les comunitats avancen amb l'exercici de l'autocrítica. Aquesta allibera del coïsmisme i d'aquella manca d'audàcia que molt sovint s'expressa amb un terme ben poc ambiciós: *Déu n'hi do!* Però hi ha una actitud reduccionista que fixa la mirada en les coses negatives i no surt d'aquí. Això podria desmoralitzar inútilment, a més de no respondre prou a la veritat.

M'ha provocat aquesta reflexió la celebració del cinquè aniversari del nostre Concili Provincial Tarraconense, si bé el tema és més ampli. No crec que cap dels anteriors concilis catalans —potser 175— hagués merescut sentències tan dures com algunes de les que hem pogut llegir sobre el darrer. En canvi, en un hipotètic rànking de participació, de continguts i d'eficàcia, no creieu que li correspondria un lloc destacat?

Cedir desmesuradament a la insatisfacció comporta alguns perills.

Hi ha, per exemple, el perill de sobreestimar les nostres possibilitats reals: aleshores la frustració resulta inevitable. D'aquí ve, de vegades, l'atribució d'allò que són dificultats de tota la comunitat a una part d'ella. Com si fent-ho —i millor amb paraules gruixudes— hom en quedés exonerat. He tingut ocasió de comprovar com grups cristians diversos, després d'inculpar-se mútuament, en un instant de sinceritat han confessat que a tots els està costant molt de créixer, que a tots els costa d'evangelitzar. Aquest és el problema: la mútua inculpció era la sortida falsa.

També hi ha el perill de no tenir prou present la part més espiritual o, per dir-ho així, submergida, de l'Església. Al marge del que tenim organitzat i que podem comptabilitzar. O, simplement, del que no s'esdevé en l'àmbit on ens movem. Tots podríem parlar de molts cristians i cristianes, sense notorietat pública, que tenen assumides les resolucions conciliars sobre evangelització o sol·licitud pels més pobres, posem per cas, i s'hi dediquen amb generositat.

Més que abonar la insatisfacció ens cal trobar camins viables. I estar disposats a enfil·lar-los en col·laboració de molts, també dels més insatisfets. Sense uns mínims de cohesió eclesial serà difícil de fer-nos creïbles davant els qui no comparteixen la nostra fe, i de merèixer el respecte dels qui no connecten gaire amb la plasmació jurídica de la unitat pastoral de les diòcesis amb seu a Catalunya.

Ara mateix

Impromptu

La Rosa Collell i Puigdemunt

Pocs dels nostres lectors la coneixien personalment. Molts havien passat part del seu oci resolent els *encreuats* que el nostre setmanari li va publicar durant molts anys, setmana rere setmana. Pacientment els anava component, cada vegada més lentament, a causa de la malaltia irreversible que patia. Una malaltia que ara un dit, ara un braç, ara una cama, l'anava paralitzant.

Quan podíem, la meua esposa i jo la visitàvem en el seu retir de la residència Rocaprevera, de Torelló. I sempre la trobàvem amb el seu somriure pla i tranquil, amb l'alegria als ulls. Sempre explicant les seves coses, els seus treballs amb flors seques, amb les fulles de les quals feia postals que enviava després als amics...

Quan es va veure impossibilitada per escriure a màquina, va renunciar als seus mots encreuats, ens ho va comunicar senzillament sense excuses, sabent que, allò, havia d'arribar irremeiablement. Confesso que la Rosa m'havia impressionat profundament. Mai no havia vist una conformitat tan cristiana, una alegria tan sincera, com si tot per ella es reduís a una ofrena al Senyor... Ha deixat aquest món el 5 de novembre passat, als setanta-set anys. Segurament que gaudeix de la glòria que esperava pacientment entre els seus llibres i les seves flors.

Preguem per ella. Segur que pregarà per nosaltres.

Oriol Camps